Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 138 — Ljubljana, torek 19. junija 1934 — Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Treznim v preudarek

Sklep, ki ga je soglasno sprejelo vrhovno vodstvo Jugoslovenske nacionalne stranke prošlo soboto in ki smo ga objavili v naši nedeljski številki, je v vsej nacionalni javnosti izzval globoko zadovoljstvo. Odločitev predsedstva stranke ima sicer splošen značaj, toda znano je, da je bila izzvana po razmerah in dogodkih v dravski banovini in da je posledica konference zaupnikov in mandatarjev JNS, ki se je vršila 4. junija v Ljubljani. Naš poročevalec je mogel in smelo se je tudi sporočiti nekatere podrobnosti, ki dokazujejo, da se je **vrhovno vodstvo stranke popolnoma solidariziralo z enodušnim mnenjem svojih slovenskih organizacij in da stoji torej za fronto JNS v dravski banovini volja in pomoč celokupne stranke.** Beograjski sklep je pomemben ne le po svoji stvarni vsebini, on je važen tudi po imenih sodelujočih, saj vemo, koliko so se zlorabljala imena raznih uglednih političnih osebnosti pri naših bojevniških intrigah. Kakor so se v Ljubljani razbili vsi upi nasprotnikov, da se bodo v stranki z ozirom na bojevniške akcije pojavile razprtije in neenotnost, tako so sedaj razbite tudi spekulacije, da se na vrhovih JNS nahaja kdorkoli, ki bi gledal na podvige gospodov Vidmarjev, Fabjančičev, Šturmov, Gradišnikov in Godničev s kakršnokoli prizanesljivostjo.

In tako se bo pač sedaj bojevniška akcija vrnila tja, kamor spadajo taka nesolidna, po vsebini prazna, le na instinkte mase spekulirajoča politična podjetja. Razlezla se bo v prazen nič in njen edini uspeh, ki ga bo imela zaznamovati, bo razočaranje mnogih preprostih naivnih ljudi, ki so morda res verjeli, da jim gromovniki z nedeljskih shodov nosijo neki novi evangelij in morda celo kak košček sposobnosti ustvarjanja. To razočaranje in strup dvoma v poštenost političnih delavcev in voditeljev na žalost obremenjuje celokupen naš nacionalni konto in sledovi bojevniškega valjarja ostanejo na njivi. Marsikaj dobrega bo ostalo dolgo potlačeno in slabo zadoščenje je zavest, da ostanejo pod valjarjem tudi razni njegovi famozni kurjači, šoferji in mazači.

Škoda v ostalem, da so gotove danes jako aktualne probleme vzeli v svoje roke in jih po svojih najboljših močeh kompromitirali nesposobni in lahkomiselni ljudje. Vprašanje načrtnega gospodarstva, problem stanovske rekonstrukcije našega javnega življenja, napori za dosego javne uprave, ki bi se bolje znala prilagoditi današnjemu času in ki bi funkcionirala čistejše in gladkejše, vedno bolj pereča zadeva moralne obnove naših prilik in poleg vsega tega mnogi danes že kritično aktualni gospodarski in socialni problemi gotovo zaslužijo pažnjo in sodelovanje vseh treznih ljudi in najresnejšo obravnavo s strani tistih, ki o tem nekaj znajo, nekaj vedo ter imajo izkustva in sposobnosti, da nekaj ustvarijo. Vsi ti problemi seveda niso samo naši. O njih se po svetu mnogo diskutira in mnogo eksperimentira. Toda menimo, da je bilo pridržano našim bojevnikom, da so jih kakor slab drobiž — niti sami razumevajoč njihov pomen, a še manj njihovo dalekosežnost, — metali med mase. Po bojevniški metodi se taka vprašanja samo kompromitirajo, ne pa rešujejo.

Dve, tri države v Evropi so poizkusile rekonstruirati svojo notranjo ureditev na osnovi stanovskega principa. To so važni in interesantni eksperimenti. Bilo pa bi pogrešno trditi, da so že uspeli. Še le po desetih letih je fašistična diktatura mogla pristopiti k izvedbi korporacijske države, toda nikdo se ne vara, da je zaenkrat največja sila in glavna garancija tega sistema diktatorska vsemoč Mussolinija. Hitlerjeva Nemčija je šla po podobnem ali vendarle drugem potu, totaliteta Hitlerjeve stranke pa je vendarle še eksperiment, akoravno grandiozen. Dollfussov korporacijski sistem je ostal še na papirju. Avstrijska republika s svojo tako popolno stanovsko organizacijo od kmeta do industrijalca se še ne počuti dovolj krepko, da bi prevalila državne posle na korporacije.

Pri nas pa so naši domači vseznalčki to še posebno težavno vprašanje reševali kar ob nedeljah popoldne. Koliko lahkomiselnosti je tu nagrmadene! Kako ogromen je nedostatek občutka vsake odgovornosti, o tem pač ni treba še posebej razpravljati.

Sigurno pa je dejstvo, da se pri nas mnoga državna in nacionalna vprašanja razpravljajo brez potrebnega vpliva in soodločevanja gospodarskih delavcev in poznavalcev naših ekonomskih in socialnih prilik. Baš slovenski politični zastopniki si smejo tu reči, da so bili oni od vsega početka v kraljevski vladi in v Narodni skupščini glasniki jačjega vpliva našega gospodarstva na politiko države. Ni nobena tajnost, da je bilo po njihovi zaslugi vprašanje gospodarskega sveta postavljeno kot aktualno državno vprašanje na dnevni red in vemo tudi, da je zakon o gospodarskem svetu v mnogočem delo njihove iniciative. Ni njihova krivda, ako se zakon ni ustvaril in ako do danes ni prišlo do sestave in zasedanja zbora zastopnikov našega gospodarskega in socialnega življenja. Potom gospodarskega sveta bi bili mogli marsikatero vprašanje, ki je v zvezi z današnjimi stanovskimi pokreti, praktično preizkusiti in videlo bi se bilo tudi, koliko novih, realnih in ustvarljivih pobud nam more dati tak zbor strokovnjakov.

Smatramo tudi za pogrešno, da je do danes ostalo vprašanje kmetijskih zbornic nerešeno, ker vsled tega še vedno nimamo možnosti, da čujemo najjačji glas v našem gospodarskem razvoju, glas onega, ki tvori s svojim delom in s svojimi interesi osnovno edinico jugoslovenske gospodarske stavbe. Kolike koristi za našo ožjo domovino bi bilo, da so se mnogi gospodje, ki jim očividno ugaja zabavljanje na vse ono, kar ni in kar bi moglo biti, skoncentrirali s svojo pametjo, razsodnostjo in svojim izkustvom, pa nam v dravski banovini izdelali vsaj program, po katerem bi se dalo pristopiti k složnemu reševanju nekaterih težkih naših domačih problemov, zlasti delavniškega in zadružniškega problema!

Morda bo nesolidnost bojevniške akcije in praznota bojevniških govorov vendarle marsikoga iztreznila. Morda bo v marsikaterem našem človeku, ki je sedaj tako rad stal ob strani in bil zadovoljen, da je mogel metati krivico na druge, vendarle prišlo spoznanje, da fraze še nikdar niso rešile ničesar, najmanj pa težke in komplicirane probleme. In še nekaj! Morda se bo v bodoče bolj kakor dosedaj tudi pri nas utrdilo spoznanje, da se splošni gospodarski in socialni problemi ne dajo reševati s stališča udruženja izdelovalcev marel ali pa z vidika interesov ene ali druge tovarne, ki se je v svojih kalkulacijah zaračunala, tudi ne z zvonika domače šentjernejske cerkve, temveč da je pri vsej pažnji na interese ožjega kroga in lastnega kraja rešitev le v širokopoteznem državnem in obče narodnem gospodarskem in socialnem programu. Če bi taka razmišljanja rodila sad, potem bi od bojevniške akcije ostalo vsaj nekaj, česar ni zavreči.

PRVI DAN KONFERENCE MALE ANTANTE V BUKAREŠTI

Glavni problemi posvetovanj zunanjih ministrov Male antante so: varnostni pakti, obnova Srednje Evrope in avstrijsko vprašanje

Bukarešta, 18. junija. r. Pozornost politične javnosti ne samo v državah Male antante, marveč vse Evrope je osredotočena na konferenco Male antante, ki se je danes pričela v rumunski prestolnici. Sedanji konferenci pripisujejo osobito važnost ne samo zaradi tega, ker bo na njej Mala antanta zavzela svoje stališče napram vsem mednarodnim dogodkom, zlasti pa napram predlogom, ki so bili sproženi na nedavnem zasedanju razorožitvene konference v Ženevi, marveč še prav posebno zaradi tega, **ker se bodo zunanji ministri Male antante pri tej priliki ponovno sestali s francoskim zunanjim ministrom. V tem vidijo v mednarodnih političnih in diplomatskih krogih še prav posebno viden izraz popolne solidarnosti med Malo antanto in Francijo.**

Trije problemi so v ospredju bukareških posvetovanj zunanjih ministrov Male antante. V prvi vrsti bodo razpravljali o vprašanju varnostnih paktov, ki naj bi se sklenili v obrambo miru v Evropi in tvorili podlago za nadaljevanje razorožitve. V tem pogledu so bila mnenja v Ženevi zelo deljena in sedaj gre za to, da zavzame Mala antanta v tem vprašanju enotno stališče.

Drugi glavni problem, ki je na dnevrem redu bukareške konference, je vprašanje gospodarske obnove Srednje Evrope v zvezi z rimskimi protokoli in nedavnim sestankom Hitlerja in Mussolinija v Benetkah. V tem pogledu je stališče držav Male antante že več ali manj znano. Pripravljene so sodelovati pri gospodarski obnovi Srednje Evrope, ki pa ne sme predstavljati ne politične, ne gospodarske hegemonije ali nadmoči Italije.

Tretji glavni problem je avstrijsko vprašanje. Razvoj dogodkov v Avstriji gre v tako smer, da pričakujejo v mednarodnih političnih krogih že za bližnjo bodočnost velevažne dogodke. Države Male antante, zlasti Jugoslavija in Češkoslovaška kot neposredni sosedi Avstrije, so na tem še prav posebno zainteresirane in se morajo zaščititi pred vsakem presenečenjem.

Poleg tega bodo zunanji ministri Male antante proučevali tudi vse druge aktualne probleme mednarodne politike, ki se tičejo njihovih držav. Razumljivo je zaradi tega, da posvečajo v mednarodni javnosti tudi tokratni konferenci Male antante največjo pozornost, kar se vidi tudi že po tem, da se je zbralo v Bukarešti izredno veliko število novinarjev z vsega sveta.

Prihod g. Jevtića

Bukarešta, 18. junija AA. Snoči ob 23.25 se je pripeljal semkaj jugoslovenski zunanji minister Bogoljub Jevtić v spremstvu pooblaščenega ministra Purića in šefa kabineta aMrkovića. Na postaji so ga sprejeli zunanji minister Titulescu, državni podtajnik Savel Radulescu, jugoslovenski poslanik Čolak-Antić, češkoslovaški poslanik g. Šeba, rumunski poslanik v Pragi Emandi, češkoslovaški poslanik v Beogradu Welner in mnogo drugih osebnosti.

Po sprejemu sta se g. Jevtić in njegova soproga odpeljala v hotel »Athenee-Palace«, kjer so jima rezervirali apartmane.

Danes popoldne je jugoslovenski zunanji minister položil venec na grob Neznanega rumunskega junaka. Ob tej priliki je oddelek rumunske kralj. garde izkazal vojaške časti, godba pa je zaigrala jugoslovensko državno himno.

Dve seji

Bukarešta, 18. junija AA. **Danes dopoldne sta se ministra Jevtić in dr. Beneš vpisala v dvorno knjigo.**

Ob 10.30 se je začela v zunanjem ministrstvu v kabinetu g. Titulesca konferenca stalnega sveta Male antante pod predsedstvom g. Titulesca. Prva seja treh ministrov zunanjih zadev držav Male antante je trajala do 12.30. Titulescu je odšel po konferenci na dvor v avdienco h kralju Karolu. Ob 13. uri je priredil Titulescu Jevtiću in dr. Benešu ter njunemu spremstvu na čast intimno kosilo v zunanjem ministrstvu. Ob 16. sta Jevtić in dr. Beneš položila vence na grob romunskega Neznanega junaka, ob 17.30 pa se je začela druga seja članov sveta Male antante.

Bukarešta, 18. junija AA. **Prvi dan konference stalnega sveta Male antante je obstajal iz dveh sej, na katerih so razpravljali o splošnih vprašanjih.**

G. Jevtić je poročal o svojem potovanju v Pariz in o razgovorih s francosko vlado in s francoskimi državniki. Nato so proučili splošni položaj v zvezi z ženevskimi razgovori o razorožitvi.

Zunanji ministri so proučili položaj v Srednji Evropi in izmenjali misli o položaju na Balkanu, zlasti v zvezi z balkanskim paktom.

Glede Rusije poudarjajo, da so to vprašanje že prej načelno rešili, tako, da more vsaka država Male antante obnoviti svoje diplomatske stike s Sovjetsko Rusijo, ko bo to smatrala za primerno.

Položaj v Srednji Evropi glavni predmet

Pariz, 18. junija AA. »Le Temps« objavlja uvodnik o konferenci Male antante, ki se je danes dopoldne začela v Bukarešti in navaja vprašanja, ki po njegovem mnenju zanimajo te tri države. Poleg avstrijskega vprašanja je najbolj važno vprašanje razorožitve in vprašanje odnošajev s Sovjetsko Rusijo, prvo mesto pri razgovorih pa bo bo zavzelo vprašanje o položaju v Srednji Evropi. Rimski gospodarski sporazumi so ustvarili novo situacijo. Z njimi so ustvarili italijansko-avstrijski madžarski blok, ki bi utegnil nasprotovati drugim. Trajna gospodarska organizacija Srednje Evrope pa je mogoča le s svobodnim sodelovanjem vseh prizadetih držav ob istočasnem polnem jamstvu glede njihove politične in gospodarske samostojnosti. Ni si treba prikrivati dejstva, da krožijo v zvezi s sestankom Mussolinija in Hitlerja vesti, ki lahko izzovejo nezaupanje Male antante. Na konferenci Male antante v Bukarešti bodo govorili po vsej priliki tudi o politiki regionalnih paktov, kakršne so priporočili na zadnjem sestanku splošnega odbora razorožitvene konference v Ženevi. Ta politika pa ni naperjena proti nikomur.

10 let tiskovne Male antante

Bukarešta, 18. junija AA. Konferenca tiskovne Male antante je imela danes sklepno sejo, na kateri so sprejeli resolucije, ki predstavljajo bilanco desetletnega dela, ki ga je izvršila tiskovna Mala antanta v dobi od svoje ustanovitve. Resolucija navaja več praktičnih sklepov, ki se nanašajo na radiofonske objave tiskovne Male antante in novinarjev, članov tiskovne Male antante ter poudarja miroljubnost politike, ki jo vodi Mala antanta.

Po sprejetju resolucije je g. Evgen Filoti, pooblaščeni minister in ravnatelj tiskovnega oddelka rumunskega zunanjega ministrstva, prečital odgovor na pozdravno brzojavko, ki jo je tiskovna Mala antanta poslala Nj. Vel. kralju Aleksandru v začetku svojega zasedanja. Prav tako so prečitali pozdravno brzojavko jugoslovenskega novinarskega udruženja, ki je na svojem kongresu v Sarajevu želelo tiskovni Mali antanti mnogo uspeha pri delu.

Nato sta se gg. Svihovski v imenu češkoslovaške delegacije in dr. Meixner, urednik »Obzora«, v imenu jugoslovenske delegacije zahvalila rumunskim tovarišem za gostoljubni sprejem.

Konferenca se je zaključila z govorom dr. Koste Lukovića, šefa centralnega presbiroja pri jugoslovenskem predsedništvu ministrskega sveta, ki je med drugim poudarjal, da ima v negotovih časih, ki jih preživljamo, Mala antanta pred drugimi mednarodnimi političnimi grupacijami, ki so večji del močnejše od nje, to premoč, da ima v združenem in disciplineiranem rumunskem, češkoslovaškem in jugoslovenskem tisku močno sredstvo za akcijo. Prav tako kakor pogodbe in zveze, predstavlja tiskovna Mala antanta element stabilnosti prijateljskih odnošajev že samo po tem, ker je izraz javnega mišljenja in kolektivne voljje vseh treh narodov. G. Lukić je končal svoj govor z zahvalo zastopnikom rumunske vlade, posebno ravnatelju tiskovnega oddelka, pooblaščenemu ministru g. Filotiju, za prisrčno in širokogrudno gostoljubnost.

Bukarešta, 18. junija AA. Na večerji, ki se je vršila snoči na čast delegatom tiskovne Male antante, je rumunski zunanji minister Titulescu v svojem govoru poudarjal, da se prvih 10 let obstoja tiskovne Male antante pokriva z razdobjem obrambe Male antante, nato pa je podal pregled vprašanj, v katerih je odpor Male antante obrodil popoln uspeh. Med njimi je posebej navedel optantski problem in revizionistično akcijo. V optantskem problemu je bil po 8 letni borbi dosežen sporazum v Haagu in Parizu. Kar se revizijskega vprašanja tiče, pa se boj nadaljuje za kulisami, ker oni, ki zahtevajo revizijo, v Ženevi ne morejo uspeti. V tem je tudi iskati vzrokov zahtevam, naj se de facto ali de iure izpremeni ustroj Društva narodov. Odgovor na te poskuse je bil pakt o organizaciji Male antante, podpisan v Ženevi februarja 1933, ki pa prav nič ne ovira sodelovanja Male antante z drugimi podunavskimi državami. Mali antanti je do tega, da glasno in jasno pove: Pripravljeni smo za vsako sodelovanje v Srednji Evropi, toda nikoli ne bomo pristali, da bi bil pogoj za sodelovanje razkosanje naših držav.

Konec samovoljnosti makedonstvujuščih

Novi bolgarski režim energično obnavlja avtoriteto državnih oblasti

Sofija 18. junija p. V poslednjih dneh so se po Bolgariji razširile fantastične vesti o krvavih borbah med varnostnimi organi in makedonstvujuščimi v petričkem okraju. Predsednik vlade Georgijev je snoči zaradi tega sprejel novinarje in jim dal daljšo izjavo o dogdokih. Poudaril je, da je vlada izdala vse potrebne odredbe, da se v petričkem okraju rehabilitira avtoriteta državnih oblasti. Vse prebivalstvo je radostno in navdušeno sprejelo te odredbe in je samo izročilo oblastem orožje, istočasno pa tudi izdalo skrivna skladišča orožja. Veliko število komitašev se je samo vdalo. Nekaj oseb, med njimi voditelji makedonstvujuščih, so se uprli. pričakovati pa je, da bodo zaradi kategoričnih odredb oblasti v najkrajšem času opustili svoj odpor. Na žalost so morali varnostni organi pri izvrševanju teh odredb uporabiti tudi silo. V bližini vasi Gornjega Gradišta je sedem oboroženih ljudi iz zasede napadlo neki vojaški oddelek. Na zahtevo poveljnika se napadalci niso vdali, marveč nadaljevali s streljanjem. Tedaj je prišlo do spopada. Trije makedonstvujuščі so bili ubiti, ostali so se vdali, eden pa je pobegnil. Povsod drugod v Bolgariji je vladal popoln mir. Nikjer ni prišlo do nobenih incidentov. Vesti o hudih krvavih spopadih so netočne in brzkone razširjene zlonamerno.

Hitlerjev odposlanec v Parizu

Hitler je poslal svojega zaupnika k Barthouju — Sestanek je bil brez uspeha za Nemčijo

Pariz, 18. junija AA. »Petit Parisien« komentira sestanek med francoskim zunanjim ministrom Barthoujem in Hitlerjevim delegatom ter piše med drugim:

Če imamo pred očmi, da pripada Ribbentrop najintimnejši okolici Hitlerja, da je bil svoj čas posredovalec med Hitlerjem in tedanjim kancelarjem Papenom ter tako znatno pripomogel, da je Hitler prišel na oblast ter da je on pripravil nedavni sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem — smemo upravičeno sklepati da je bivanje Ribbentropa v francoski prestolnici v zvezi s posebnim poslanstvom, ki naj ga opravi v imenu nemške vlade pri zunanjem ministru Barthouju. Ta sklep se zdi tem verjetnejši, ker je nemška država v izredno težkem političnem, finančnem in gospodarskem položaju, ki bi ga hotela maskirati s pompoznimi obiski Hitlerja v Italiji in Göbbelsa na Poljskem. Če je Ribbentrop napravil obisk v Parizu z istim namenom, mislimo, da ni mogel doseči pozitivnih rezultatov.

Barthou in Ribbentrop sta govorila tudi o posaarskem vprašanju in o razorožitvi. Glede razorožitvenega vprašanja si moremo težko predstavljati, da bi bil Barthou v svojem razgovoru z Ribbentropom opustil najstrožjo rezerviranost, tem manj, ker mu še niso znani rezultati sestanka med Mussolinijem in Hitlerjem.

Pariz, 18. junija g. Odgovor, ki ga je dal zunanji minister Barthou posebnemu Hitlerjevemu odposlancu von Ribbentropu, je absolutno odklonilen. Barthou je po vesteh iz diplomatskih krogov izjavil, da Francija odklanja legalizacijo oboroževanja Nemčije s kakršnimikoli izjavami. Prav tako ne bo pristala na kakršnokoli akcijo, ki bi bila naperjena proti obstoječim mirovnim pogodbam. Končno je naglasil Barthou, da bi bil povratek Nemčije v ženevo zaželen, vendar pa glede tega Francija ne misli sklepati nobenih kupčij.

Barthou na poti v Bukarešto

V Bukarešti mu pripravljajo izredno svečan sprejem Posetu pripisujejo veliko politično važnost

Dunaj, 18. junija w Francoski zunanji minister Barthou bo jutri na potovanju iz Pariza v Bukarešto potoval preko Dunsja, kjer pa se bo mudil samo eno uro. Njegov prihod bo imel popolnoma neoficielni značaj in ga bodo na kolodvoru pozdravili samo francoski poslanik, poslaniško osobje in člani dunajske francoske kolonije. Minister na Dunaju sploh ne bo izstopil.

Pariz, 18. junija w. Zunanjega ministra Barthouja bo na poti v Bukarešto spremljal rumunski poslanik v Parizu Cesianu. Francoski tisk posveča zunanjemu ministru simpatično odhodnico in je že v naprej prepričan o uspehu njegove nove misije. Obenem podčrtavajo zelo odločno, da Francija ne vodi obkroževalne politike proti Nemčiji in posvečajo vso pozornost razgovorom v Bukarešti, ki jim v zvezi s konferenco Male antante, ki se je pravkar pričela, pripisujejo še poseben pomen.

Bukarešta, 18. junija č. Za sprejem francoskega zunanjega ministra se vršijo po vsej Rumuniji velike priprave. Ministrski predsednik Tatarescu je izdal proglas na narod, v katerem ga poziva, naj izkaže svojo radost zaradi poseta zastopnika velikega francoskega naroda. Velike mase kmetov bodo pozdravile Barthouja na vseh večjih postajah ob progi od meje do Bukarešte. V Bukarešti se bo vršila izredna seja parlamenta v prisotnosti vlade in diplomatskega zbora. Na tej seji bo Rumunija pozdravila francoskega zunanjega ministra.

Hitler govori...

Gera, 18. junija. AA. Tu se je vršil kongres turinških nacionalnih socialistov. Hitler je imel govor, v katerem je med drugim naglasil: Nemčija, popolnoma zavzeta z orjaškim delom za notranjo obnovo, prosi druge narode samo to, da ji ne delajo ovir pri njenem miroljubnem delu. Nemčija nima namena nikogar napasti, toda fanatično se bo borila za svojo svobodo in čast.

Pravica pesti v Avstriji

Dunaj, 18. junija. r. Podkancelar knez Starhemberg je imel včeraj na shodu Dollfussove patriotske fronte v Braunauu govor, v katerem se je javno zavzemal za načelo, da je treba pristašem režima nastopati z bikovkami. *»Sežite po samopomoči! Nastopil je čas, ko naj pridejo bikovke do svoje pravice. Sežite po njih prav pošteno! Saj sedim jaz v vladi zato, da bom poskrbel, da se vam ne bo nič zgodilo!«* se glasi dobesedno njegova izjava. Kdo se bo še čudil, če pride v Avstriji do krvavih pokoljev, ako vlada sama propagira pravico pesti?

Zasedanje varnostnega odbora

Ženeva, 18. junija. w. Varnostni odbor razorožitvene konference, ki je bil imenovan po sklepu z dne 8. t. m. tri dni pozneje v Ženevi, je imel danes pod predsedstvom grškega delegata Politisa prvo sejo. Politis je omenjal v svojem govoru poskus evropske podporne pogodbe z leta 1923 ter ženevski protokol iz leta 1924. Naglašal je, da je zasedanje Društva narodov l. 1926 priporočilo zaključitev regionalnih varnostnih pogodb po vzorcu locarneke pogodbe. Regionalne pogodbe niso naperjene proti nikomur in se niti od daleč ne smejo zamenjati z vojaškimi zvezami, ker služijo baš za njihovo preprečitev. Popoldne je odbor začel podrobno razpravljati o vprašanju regionalnih pogodb.

Zmaga treznosti nad demagogijo

Včerajšnje ponovne občinske volitve v štirih velikih občinah so znova dokazale, da se ljudstvo ne da zapeljati od demagoških gromovnikov

V nedeljo 17. t. m. so se vršile zaradi komasacije ponovne občinske volitve v štirih velikih občinah v raznih delih dravske banovine. Razume se samo po sebi, da so razni politični špekulanti poizkušali izrabiti zlasti te volitve za to, da bi speljali vodo na svoj mlin in dokazovali, da je ljudstvo proti JNS in da odobrava njihovo akcijo. Toda, čeprav so razvijali žilavo propagando in se posluževali vseh sredstev, ki so znana še izza polpretekle dobe najhujšega strankarstva, pa v svoji nakani niso uspeli in izid volitev je krasno spričevalo treznosti in razsodnosti slovenskega ljudstva, pa tudi najbolj prepričevalen dokaz, da sodi naše ljudstvo stranke in akcije po njihovem delu, ne pa po visoko donečih in bleštečih frazah, hujskanju in generalnem obrekovanju.

V občini Tuhinj v kamniškem srezu se je vršila volilna borba v znaku nacionalne fronte JNS in bojevništva. Iz Ljubljane komandirani bojevniki so skušali na vse načine vplivati na volilce, ki pa se niso zmenili ne za njihove obljube, ne za njihove grožnje, marveč šli in glasovali tako, kakor jim je narekovala zdrava pamet. Složno so nastopili tudi nacionalni ljudje iz bivše občine Češnjice. Že v zgodnjih popoldanskih urah je bila zmaga JNS zagotovljena. **Nacionalna lista z nosilcem g. Antonom Burkeljcem je dobila 299 glasov, opozicija pa 250,** čeprav so pognali na volišče vse, kar so mogli. Udeležba je znašala 89 odstotkov. Zmago nacionalne liste so sprejeli volilci z velikim zadoščenjem ter so priredili mogočne manifestacije. Zavednim Tuhinjcem vsa čast!

V Ovsišah (Podnart) je bila volilna borba prav tako zelo huda. Nasprotniki JNS so storili vse, da bi opravičili bojevniške napovedi, vendar pa je bilo vse zaman. Resni in trezni možje se niso dali zapeljati. Posledica je nova zmaga JNS. **Nacionalna lista z nosilcem g. Cerarjem je dobila 145 glasov, opozicijska lista pa 131.** Volilo je od 316 volilnih upravičencev 276 volilcev.

Posebno značilne so tudi nedeljske volitve v veliki občini **Gotovlje** v celjskem srezu, ki so bile docela v znaku bojevniške akcije. Zaman je bil žalski shod in ko so videli, da se ljudje nič ne navdušujejo za bojevniške evangelije, so proglasili abstinenco. Bivši klerikalci so jih pri tem seveda krepko podprli. **JNS je šla z jasnim programom** v boj in dosegla nepričakovano lep uspeh. Njena lista z nosilcem županom Andrejem Antlogo je dobila kljub abstinenci **143 glasov, to je nad polovico od vseh volilnih upravičencev, ki jih je bilo 271.**

Tudi v občini **Sv. Lovrenc na Dravskem polju** je doživelo razdiralno delo popoln poraz. Čeprav je agitacijo opozicije proti JNS zelo aktivno podpiral domači župnik, se ljudje niso dali zbegati. Izid volitev je za vse nacionalne ljudi najlepše zadoščenje. Od 596 volilnih upravičencev se je udeležilo volitev 533. **Lista JNS z nosilcem g. Beraničem je dobila 327 glasov in s tem absolutno večino, dočim je ostala opozicija s 106 glasovi v neznatni manjšini.** Zavednim Šentlovrenčanom vsa čast in priznanje!

Te krasne zmage povedo pač več, kakor vsi bojevniški shodi, ker jasno pričajo, da ima ljudstvo popolno zaupanje v JNS in njene voditelje.

Volitve v Šmarskem srezu

V nedeljo so se vršile občinske volitve v pregrupiranih občinah Podčetrtek in Sedlarjevo. V obeh občinah sta bili po dve listi, ker poskusi za kompromisne liste niso vedli do uspeha. V občini Sedlarjevo sta bila nosilca list Leopold Berglez, posestnik in trgovec v Sedlarjevem, in Avgust Dobrave, posestnik in trgovec v Polju, v občini Podčetrtek pa Tomo Kosi, posestnik in trgovec v Olimjem, ter Josip Bovha, posestnik v Veračah. Nosilci vseh štirih list so organizirani člani JNS, in sicer je Berglez član občinske organizacije JNS v Sedlarjevem, Dobravc član obč. organizacije JNS v Koziem, Kosi in Bovha pa člana obč. organizacije JNS v Porčetrtku. Dočim pa sta bili Berglezova in Kosijeva lista po večini čisti JNS-listi, sta bili Dobravčeva in Bovhova lista močno pomešani tudi z bivšimi pristaši SLS. Zmagala je v občini Sedlarjevo Dobravčeva lista, ki je dobila 253 glasov, dočim je Berglezova lista dobila 170 glasov. V občini Podčetrtek je zmagala lista Josipa Bovhe s 248 glasovi proti Kosijevi listi, ki je dobila 157 glasov. Udeležba v obeh občinah je bila okrog 80%.

Srbski bojevnik o akciji bojevnikov v Sloveniji

Brezprimerna demagogija, s katero skušajo razni neodgovorni zabavljači na bojevniških shodih po Sloveniji oblatiti ugled in čast naših nacionalnih delavcev je zadela na energičen odpor vseh trezno mislečih in objektivnih ljudi, naravnost uničujočo obsodbo pa je izreklo tudi že vrhovno vodstvo Jugoslovenske nacionalne stranke. Danes objavljamo v originalu članek bivšega srbskega bojevnika iz skupine pukovnika Stevana Švabića, ki je zelo značilen za mišljenje Švabićevih srbskih borcev o bojevniškem pokretu v Sloveniji. Članek se glasi:

Akcija bojevnika u Sloveniji nalazi najviše odziva medju elementima, kojima nije stalo do reda u ovoj zemlji, i koja akcija u krajnjoj demagogiji samo šteti interese državc. Ta akcija ne može biti nikako popularna, jer je svoj delokrug rada proširila na političko polje, što u vojsci nije dopušteno, jer to ne samo da ubija ugled vojske, već ruši njene temelje i njenu disciplinu. Ako bi to bilo pametno i opravdano, tu bi akciju vodili u celoj državi svi bojevniki, posebno oni, koji su se baš za ovu državu borili.

Popularna bi bila ta akcija recimo u času prevrata, kada bi se bojevnici pojavili kao organizacija za zaštitu Slovenije od neprijatelja, koji je prodirao ka Ljubljani od Vrhnike, i za uvodjenje reda u zemlji, koji je tada bio potreban, jer je bilo bezvlašće i anarhija. Zatim braniti Korošku od austrijskih trupa. Na žalost takva akcija u širem obimu kao danes nije se pojavila a svakako bi bila tada i potrebna i popularna.

Ko je zaustavio fatalno prodiranje italijanskih četa kod Vrhnike? Ko je zaveo red i osigurao bezbednost Slovenije? Ko je na koroškom frontu tukao austrijske čete i nagnao ih v panično begstvo i oslobodio tamošnju braću od austrijskog jarma?? Odgovor na to je svakome jasan, da to nisu stvorili današnji bojevniki oko »Boja«, već zasluge za to pripadaju onim ljudima, koji su sa raširenim rukama moleći za pomoć i spas svoje uže domovine zadržali srpske čete u Ljubljani, da izvrše ulogu spasilaca, a koje baš današnji bojevnici blate i klevetaju, ma da se ta istorijska fakta ne dadu poreći. Mi smo u tim teškim i kritičnim časima videli oko sebe kao pomagače baš te ljude, na koje su sada bojevnici uperili svoja orudja napada i kleveta.

Nije časno ni dostojno vojnika i bojevnika, da se u toj borbi skriva i ne pokazuje imena, koje hoće da optuži, što je najbolji znak, da su to klevete i demagogija a takav način škodi samo vojsci. Svakom je čoveku dozvoljeno po zakonu, da za korupciju optuži sudu svakoga. Zašto bojevnici nisu izabrali taj časni put? Da-li je dobro sa demagogijom dražiti narodne mase, da-li je to put ka konsolidaciji države i da-li je to izvršavanje i rad u pravcu programa od 6. janura 1929., koji je odredio kralj, naš vrhovni zapovednik vojske??

Je li patriotski klevetati ljude, koji imaju zasluge za našu državu i njeno jedinstvo, a nemati kuraži izaći javno sa njihovim imenima? Sa takvim inkriminisanjem bez ikakvog osnova pružaju prilike ljudima, koji ne žele dobro našoj zemlji, da stvore veće nezadovoljstvo.

Interesi svih nas bojevnika nisu ništa ugroženi, jer o nama se stara vrhovni zapovednik, kralj.

Vojska mora ostati samo vojska. Bojevnici su oružana sila u slučaju rata i stoje na raspoloženju kralju i domovini. Ako bojevnici misle, da vode politiku i da vrše političku organizaciju, to ne mogu činiti pod imenom bojevnika, pošto mi bojevnici za ovu državu to nećemo odobriti i pomagati. Mi smo ovu državu stvarali pod velikim borbama sa neprijateljem, prolili mnogo krvi, podneli velike žrtve, i nećemo da rušimo to po želji nekoliko bojevnika oko »Boja«, koji sa demagogijom imaju druge ciljeve!

Pogreb Pierackega

Varšava, 18. junija. AA. Danes so v tukajšnji cerkvi sv. križa blagoslovili truplo pokojnega notranjega ministra Bronislava Pierackega. Verske obrede je opravil varšavski kardinal-nadškof Kakovskij. Obredom je prisostvoval predsednik poljske republike s člani vlade, diplomatskega zbora, senata in sejma. Od pokojnika se je poslovil v imenu vlade ministrski predsednik Kozlovskij. Po končani blagoslovitvi je predsednik republike položil na krsto ministra Pierackega red Belega orla I. stopnje, najvišje odlikovanje poljske države. Krsto pokojnega ministra so prepeljali ob ogromni udeležbi dostojanstvenikov in občinstva na železniško postajo. Pogreb bo jutri v rojstnem kraju pokojnega ministra v Novem Soncu.

Tudi na Poljskem koncentracijska taborišča

Varšava, 18. junija. g. S posebnim dekretom državnega predsednika, ki bo objavljen še danes, se uvajajo na Poljskem koncentracijska taborišča. Upravne oblasti bodo določile one osebe, ki jih bo treba spraviti v ta taborišča. Konfinacijo bo izrekel preiskovalni sodnik in proti njegovemu sklepu ne bo dopusten priziv.

Voldemaras obsojen na 12 let ječe

Varšava, 18. junija. g. Po vesteh iz Kovna je bil tamkaj danes pred vojnim sodiščem obsojen bivši ministrski predsednik Woldemaras zaradi zadnjega ponesrečenega prevratnega poskusa na 12 let težke ječe.

Marka ima samo še 2.9% kritja

Berlin, 18. junija AA. Po poročilu nemške narodne banke od 15. t. m. so se nemške zlate in devizne rezerve še bolj skrčile. Padle so za 20 milijonov v primeri s prejšnjim tednom, tako da znaša kritje le še 2.9 odstotka (prejšnji teden 3.4).

Neomejen uvoz vina in piva v Ameriko

Beograd, 18. junija AA. Po poročilu konzularno gospodarskega oddelka zunanjega ministrstva je dovoljen v ameriške Zedinjene države za meseca julij in avgust neomejen uvoz alkoholnih pijač.

Dollfuss zopet v Budimpešti

Budimpešta, 18. junija g. Zvezni kancelar dr. Dollfuss je danes popoldne z letalom prispel semkaj, da prisostvuje zaključni seji mednarodnega poljedelskega kongresa. Že jutri se najbrže vrne na Dunaj.

Komunistični monstre-proces v Ljubljani

Ljubljana, 18. junija

Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Ljubljani je pričel danes pravi monstre-proces proti 32 obtožencem zaradi komunistične propagande z raznimi tajnimi sestanki in letaki. Razprava se vrši v veliki, nekdaj porotni dvorani. Ob napovedani uri so privedli pazniki vse obtožence, večinoma mlade ljudi. Velika večina obtožencev so dijaki, nekaj pravnikov in tehnikov, dva medicinca, eden je gimnazijski profesor iz Kranja, nekaj je delavcev, par čevljarjev, zidarjev, en štukater, nekaj kovačev in en električar. Dva sta poljska študenta medicine, Žida, (en moški in ena ženska), eden je avstrijski državljan, trije so italijanski državljani, doma iz goriške okolice, med njimi ena ženska. Vsi so še nekaznovani razven enega, ki je bil že enkrat kaznovan po zakonu o zaščiti države na osem mesecev, drugič na poldrugo leto, tretjič na še več, pa je bil amnestiran. Obtoženci izgledajo inteligentno in simpatično, kvari pa, da so se izpočetka obnašali napram sodišču, kakor da se ne bi zavedali resnosti obtožbe in sodnega razpravljanja. Vsi so že po več mesecev v preiskovalnem zaporu in se postopanje proti njim vrši po zakonu o zaščiti države.

Sodi jim veliki senat, petorica, ki jo sestavljajo gg.: s. o. s. Hudnik kot predsednik, s. o. s. Kovač, Lederhas, Orožen in Šenk kot prisedniki. Obtožbo zastopa državni tožilec dr. Lučovnik. Branilcev je cela vrsta, in sicer dr. Žirovnik, dr. Knaflič, dr. Lemež, dr. Čampa, dr. Žužek, dr. Peršin, docent dr. Furlan, dr. Ivan in dr. Aleš Stanovnik, dr. Vavpetič, dr. Pegan in dr Žitko

Obtoženci sede na štirih klopeh po vrstnem redu obtožbe. V razpravni dvorani je razven tega nekaj pazniškega in sodnega osobja ter kakšnih 40 poslušalcev, na galeriji nekaj pravnikov. Po prečitanju imen in osebnih podatkov navzočih je ugotovilo sodišče, da je med obtoženci nekaj mladoletnikov in da bi se razprava morala vršiti tajno, če proti temu ne ugovarjajo polnoletni obtoženci. Le ti pa so soglasno ugovarjali proti izključitvi javnosti in ravnotako vsi branilci. Predno je odšel senat na posvetovanje, je predlagal državni tožilec brez ozira na stališče obtožencev izključitev javnosti iz javnih ozirov. Po posvetovanju senata je proglasil njegov predsednik sklep, da se javnost iz javnih ozirov izključi. Poslušalci, razen 6 zaupnikov, so morali nato oditi, nakar se je nadaljevala nejavna razprava, o kateri poročanje ni dopustno. Le toliko še smemo povedati, da je trajanje razprave preračunjeno na ves tekoči teden in da utegne po dosedanjih dispozicijah in če se v dokaznem postopanju ne bo pokazala kakšna zamuda, iziti sodba v soboto. Sodba bo zopet javna in bomo o njej poročali.

Izletniki Jadranske straže v Solunu

Solun, 18. junija. AA. Davi je prispela v Solun skupina izletnikov Jadranske straže z ladjo »Kraljica Marija«. Sprejeli so jo jugoslovenski konzul Adzemović, osobje konzulata in češkoslovaški konzul. Izletniki so šli na srbsko pokopališče v Zejtinliku in tam opravili spominsko svečanost. Govoril je g. Tartaglia, zbor srbske cerkve v Solunu je pa zapel žalne pesmi. Nato so izletniki odšli na grob grškega Neznanega junaka, kjer je četa 2. armadnega polka izkazala čast. Naposled so si izletniki ogledali jugoslovenski svobodni pas v Solunu, trgovsko zbornico in znamenitosti mesta. Ob 11. so nadaljevali potovanje v Atene.

Nova odmera dnevnic za poštne uslužbence

Beograd, 18. junija AA. Na podlagi 1. odstavka čl. 64 finančnega zakona za leto 1934-35 je ministrski svet predpisal uredbo o dnevnicah poštnih nameščencev, ki spremljajo pošto na železnici, ladjah in kopnih cestah. Dnevnice se gibljejo po kvalifikaciji uradnikov od 30 do 56 Din. Nameščencem, ki spremljajo pošto v inozemstvo in se mude zunaj meja države nad tri ure, pripadajo dnevnice in 30 odstotkov doklad nanje. Poštnim uslužbencem, ki spremljajo pošto na železnicah, ladjah in kopnih cestah, ne gre odškodnina za osebni prevoz prtljage in tudi ne kilometraža.

Smrt avstrijskega konzula v Sarajevu

Dunaj, 18. junija w. V pretekli noči se je pred hišo na Rathausplatzu št. 2 nenadoma zgrudil in kmalu nato umrl 66letni generalni ravnatelj bivše deželne banke za Bosno in Hercegovino ter avstrijski konzul v Sarajevu Ernest Volker. Pokojni je prispel iz Sarajeva na Dunaj, da bi se zdravil pri tamkajšnjih zdravnikih

Vročina prihaja

Pariz, 18. junija. č. Po vsej Franciji se je danes pojavil velik val vročine, tako da je v nekaterih mestih, zlasti v Parizu in Lilu, zmanjkalo vode. V Parizu je kazal toplomer danes opoldne v senci 32 stopinj Celzija.

Perzijski šah v Ankari

Ankara, 18. junija. g. Danes so se še ves dan nadaljevale svečanosti, ki jih je priredila turška prestolnica na čast perzijskega šaha, ki biva že več dni v Ankari. Med drugim je bila včeraj tudi velika vojaška parada. O razgovorih med perzijskim šahom in Kemal pašo se je izvedelo iz poučenih krogov, da sta oba državnika med drugim razpravljala tudi o vprašanju perzijsko-turške vojaške zveze.

Nemci zahtevajo kolonije

Kiel, 18. junija. AA. Tu se je vršilo zborovanje, ki se ga je udeležilo okoli 25.000 ljudi. Bivši nemški guverner za kolonije Schnee je zahteval, da se Nemčiji vrnejo nekdanje kolonije. Govoril je tudi general Epp, ki je poudaril, da je nemški narod bolj ko kdaj prej prežet kolonijalne ideje.

Železniška nesreča na Poljskem

Varšava, 18. julija č. Na progi Czenstochowa-Kielce se je iztiril potniški vlak baš ko je privozil na most. En voz s 30 potniki je padel v reko 12 potnikov je bilo smrtno nevarno ranjenih.

Seja senata

Otvoritev poletnega zasedanja — Reševanje tekočih zadev

Beograd, 18. junija p. Po daljšem odmoru se je danes začelo poletno zasedanje senata. Današnji seji je prisostvovala vsa vlada. Pred sejo se je sestal klub senatorjev JNS, ki je nadaljeval svoje delo tudi po seji plenuma.

Sejo je otvoril predsednik dr. Ljubomir Tomašić. Po prečitanju in odobritvi zapisnika so bili prečitani ukazi o izpremembah v vladi ter o imenovanju senatorjev Muje Sočice za bana zetske banovine in Dragoslava Djordjevića za bana vrbaske banovine ter ukaz o imenovanju Lazarja Anića, poljedelca iz Orašca, za senatorja.

Nato je predsednik dr. Tomašić sporočil tužno vest o smrti pokojnega senatorja dr. Ivana Gmajnerja, ki je umrl 20. maja. Z izbranimi besedami se je spominjal njegovega velikega dela za narod in državo. Senatorji so se oddolžili svojemu pokojnemu tovarišu s: Slava! klici.

Skupščina je poslala senatu v odobritev novelo k zakonu o državljanstvu. Za proučitev tega zakonskega načrta je bil izvoljen senatni odbor, v katerem je med drugimi tudi senator dr. Gustav Gregorin.

Nato je bila prečitana interpelacija senatorja Arnautovića na poljedelskega ministra glede nepravilnosti pri likvidaciji begluške odškodnine. Po nekaterih formalnostih je bilo senatu podano poročilo verifikacijskega odbora, ki je proučil volilne akte in ugotovil, da postane naslednik pokojnega senatorja dr. Gmajnerja dr. Josip Nemec, notar iz Petrinje.

Senat je obravnaval zatem večje število prošenj in pritožb ter končno sklenil, da bo prihodnja seja 20. t. m. ob 17. uri. Na dnevnem redu bo razprava o spremembah v zakonu o državljanstvu.

Skupščinski odbori

Beograd, 18. junija. Danes dopoldne se je sestal tudi finančni odbor Narodne skupščine. V načelu je bil soglasno sprejet zakonski načrt o državnem računovodstvu. Takoj nato se je pričela specialna debata in je odbor sprejel prvih šest členov. Debata se bo jutri nadaljevala.

Danes je zasedal tudi skupščinski odbor za proučitev zakonskega načrta o mestnih občinah. Nekaj važnih členov tega zakona je bilo rezerviranih.

Dolenjska in tujski promet

Važna tujskoprometna konferenca v Novem mestu za povzdigo gospodarskega procvita Dolenjske in Bele Krajine

Novo mesto, 18. junija.

V dolenjski metropoli so se danes zbrali predstavniki tujsko-prometnih organizacij in številni župani dolenjskih občin, da se na skrbno pripravljeni konferenci pogovorijo o izgledih tujskega prometa na Dolenjskem in podajo smernice, o katerih naj se ustvarijo vsi potrebni pogoji za razvoj letoviščarstva. Konferenca se je vršila v sejni dvorani na magistratu. Otvoril jo je ob pol 11. ljubljanski podžupan profesor **Jarc,** kot poslevodeči odbornik »Krke«, ki je dala pobudo za konferenco. V nagovoru je posebno toplo pozdravil načelnika banske uprave in zastopnika bana dvornega svetnika doktor Marna, ravnatelja Zveze za tujski promet gospoda Vladimirja Pintarja, zastopnika županske zveze g. dr. Rika, Fuchsa, tajnika Zbornice TOI dr. Jura Koceta, oba obenem kot zastopnika bratskega društva »Bela Krajina«, odposlanca direkcije državnih železnic svetnika Majcena, sreskega podnačelnika Antona Kranjška, ravnatelja zagrebškega »Putnika« Dragomanovića in zastopnike gospodarskih združenj ter župane, ki so se zbrali v tako velikem številu, da so napolnili prostorno sejno dvorano.

Toplo pozdravljen je nato prevzel vodstvo konference župan dr. **Režek,** ki je v svojem govoru želel, naj bi tokrat vendar ne ostalo samo pri konferencah, marveč naj bi skrbno pripravljeni posvet in vsestranska debata žela stoteren sad.

Prvi je nato referiral prof. **Jarc** o tem, kar lahko Dolenjska pričakuje od tujskega prometa. Predočil je velikanske dohodke posameznih držav, podal nato nekatere statistične podatke o tujskem prometu v Sloveniji in poudaril, da je bila Dolenjska doslej zelo malo soudeležena. Bodoči tujski promet naj pripomore dolenjskim krajem do gospodarskega procvita. Dolenjska naj postane odmorišče meščanov, zlasti pa naj si Zagrebčani tu poiščejo primernih prostorov za svoj wikend. Našli jih bodo v izobilju.

Ravnatelj **Dragomanović** iz Zagreba je navedel konkretne primere, kako hudo škoduje pomanjkljivost sedanjih zvez Zagreba z Dolenjsko. Priporočal je večjo in uspešno propagando med Hrvati, zlasti pa naj se že danes prično v šolah vzgajati otroci v duhu spoštovanja napram tujcem.

V imenu županske zveze je dr. **Fuchs** poudaril, da je občinam določeno zelo odgovorno in važno delovanje za prospeh tujskega prometa. Zdaj, ko so se območja naših občin zelo razširila, naj si posamezne občinske uprave ustvarijo poseben program dela v korist posameznim krajem zlasti v higienskem oziru. Naslednji govorniki so konkretno navajali posamezne pomanjkljivosti, zlasti potrebe dobre pitne vode, odstranitve luž in močvirij ter ureditve gnojišč. Posebno važni pa so bili referati strokovnjakov, ki so prišli iz Ljubljane in podali obširna stvarna poročila kakor tudi mnogo koristnih nasvetov.

Inž. **Župančič** je podal skrbno sestavljen referat o prometnih razmerah na Dolenjskem. Dokumentiral je potrebo najkrajšega dohoda do morja ter izpopolnitve sedanjih prog na Dolenjskem, kakor tudi zgraditve novih cest in izboljšanje sedanjega cestnega omrežja. Po njegovem referatu se je razvila zanimiva debata, v katero je posegel tudi dr. Koce, ki je poudaril, da je že sedanja dolenjska proga železnica, na kateri je zainteresirana vsa Slovenija. Če trenutno ni mogoče najti 250 milijonov za zgraditev zveze s Sušakom, potem bi bilo treba vsaj 10 milijonov za izboljšanje proge od Ljubljane do Karlovca, ki ima že 40 let star material. Zbornica za TOI je nedavno predlagala železniški direkciji, naj za poskušnjo uvede wikend-karte, kakor jih imajo na Češkoslovaškem, kjer so v veljavi od sobote do ponedeljka.

V imenu Jadranske straže je govoril Viktor **Pirnat,** ki je poudaril, da ima naša osrednja pomorska organizacija na svojem programu zgradnjo železniških in cestnih zvez z morjem ter da bo tudi v bodoče z vso vnemo podpirala to zahtevo. Posamezniki so nato podali več tehtnih nasvetov glede uvedbe motornih vlakov za pospeševanje izletništva i. dr.

Splošno pozornost je vzbudil referat o elektrifikaciji Dolenjske, ki ga je podal inž. **Rueh** z banske uprave. Dotaknil se je nedavnega predavanja vseučiliškega profesorja dr Vidmarja in oporekal njegovim zasnovam.

Nato je tajnik »Krke« govoril o sportni propagandi na Dolenjskem ravnatelj gostilničarskih združenj g. **Petelin** pa je podal mnogo nasvetov, kako naj bodo urejene gostilne, da bodo lahko zadovoljivo postregle vsem gostom.

Dnevni red je izčrpal prof. Jarc, ki se je zahvalil županu Režku za vodstvo konference. Župan dr. Režek je prečital nekatere pozdravne brzojavke in končno priporočil vsem, naj glasno oznanjajo zahtevo po zvezi Slovenije z morjem. Po konferenci je bila stilizirana resolucija, ki se glasi:

Zbrani zastopniki 30 dolenjskih in belokrajinskih občin in 23 tujsko-prometnih institucij apelirajo na vse odločilne činitelje, da posvetijo Dolenjski in Beli Krajini, ki sta po svojih prirodnih krasotah nedvomno ustvarjeni za razvoj tujskega prometa, vso svojo pažnost, predvsem pa:

1. Brez odlašanja naj se izboljšajo in ojačijo obstoječe dolenjske proge, da bo omogočena večja brzina osebnih vlakov in se bo izboljšal tudi vozni red, zlasti pa, da se pri večernih vlakih uvedejo direktne zveze s Karlovcem.

2. Zveza dravske banovine z Jadranom se mora uvrstiti med dela, ki se imajo izvršiti prvenstveno. Podvzamejo naj se nemudoma koraki za finansiranje že uzakonjenih železniških prog. Z delom naj se takoj prične, ker se bo s tem ublažila brezposelnost, ki je vsak dan bolj občutna.

3. Zaradi občutnega povišanja cen voznih listkov in zaradi uvedenih trasportnih taks naj železniška uprava uvede weekend-karte za potovanje od sobote do ponedeljka zjutraj.

4. Zahtevam avtobusnih podjetnikov po znižanju javnih dajatev se mora ugoditi, da se tako omogoči razvoj avtobusnih podjetij, kajti javne dajatve v sedanji višini onemogočajo vsak razvoj avtobusnega prometa.

5. Zboljšanje cestnih zvez in zlasti zgradnja najnujnejših cest, ki so na gradbenem programu, naj se čim prej prično in izvede.

Zbrani zastopniki pozdravljajo akcijo KDE glede izvedbe elektrifikacije na Dolenjskem in Beli Krajini in prosijo KDE, da to akcijo energično nadaljuje. V zvezi s tem se kraljevski banski upravi in zlasti g. banu dr. Marušiču, ki je prvi poklonil svojo skrb dosedaj zanemarjeni Dolenjski in Beli Krajini, najlepše zahvaljuje. Istočasno odobravajo celotni elektrifikacijski načrt banske uprave, ker je le ta edini v interesu splošnega narodnega gospodarstva.

Zbrani zastopniki pozivajo končno vse odločilne činitelje, da podvzamejo vse potrebne korake za povzdigo gospodarskih in prometnih razmer na Dolenjskem in v Beli Krajini. Konferenca je uspela nad vse pričakovanje. Tudi mi se priključujemo njenim sklepom in moramo pritrditi besedam novomeškega župana, ki je dejal, da je pri vsej krizi jadikovanje neplodno in da je treba iskati izhoda le tam, kjer ga je mogoče najti. Za to pa je začetek nujno potreben.

Amnestija v ČSR

Praga, 1?. junija. AA. Ob ponovni izvolitvi za predsednika republike je Masaryk podpisal ukaz o amnestiji političnih krivcev za zločine proti zakonu o zaščiti republike. Po tej amnestiji se oproste vse zaporne kazni do enega meseca. Za druge večje kazni, zlasti pri osebah, ki so ravnale pod kaznivim vplivom drugih oseb, bo izdal predsednik Masaryk amnestijo po svoji lastni uvidevnosti.

Suša v Angliji

London, 18. junija. AA. Velika Britanija je še vedno pod velikim anticiklonom. Zato je verjetno, da bo lepo vreme trajalo. V zadnjih dveh mesecih so mogli samo dvakrat meriti padavine in sicer je padlo vsega skupaj 0.02 palcev dežja. V soboto je toplomer kazal 87 stopinj Fahrenheita, kar je najvišja temperatura od lanskega avgusta. Čeprav na področju velikega Londona ni nevarnosti, da bi zmnajkalo vode, je vendar vodovodna uprava opozorila prebivalstvo, naj štedi z uporabo vode. Po drugih krajih, zlasti na deželi pa vlada veliko pomanjkanje vode.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Vedro, stalno, zmerno toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Močan anticiklon prodira z zapadne Evrope preko centralnih krajev kontinenta proti jugu. Relativno nižji pritisk se je ohranil le nad Sredozemskim morjem in nad skrajnim evropskim vzhodom ter nad severnim Atlantskim oceanom. Pritisk je porastel za 1 do 3 mm, posebno v gornjem Primorju, temperature so ostale nespremenjene ali pa so porastle za 1 do 3 stopnje. Le v centralnih in vzhodnih krajih države so ponekod padle za 1 do 2 stopnji.

Dunajska vremenska napoved za torek: Najprej še zelo toplo in precej jasno. Pozneje bolj oblačno in najbrž motnje, ki se bodo pokazale bržkone šele v sredo.

Naši kraji in ljudje

Proslava značilnega sokolskega jubileja

Na sporedu velikih sokolskih slavnosti v Sarajevu je tudi proslava 25letnice, odkar vodi sokolsko župo v Sarajevu dr. Vojislav *Besarović*. Z njegovim delovanjem je povezana zgodovina vseh sokolskih organizacij Herceg-Bosne, kajti sokolski jubilant dr. Besarović je dal iniciativo za ves sokolski pokret, ki je po osvobojenju dosegel nenavadno višino med sokolskimi organizacijami Jugoslavije. Leta 1909. je bil dr. Besarović izvoljen za starešino srbskega Sokola v Sarajevu in je ostal na tem mestu do razpusta društva ob izbruhu vojne. Novembra 1909. je bil v Sarajevu sestanek predstavnikov vseh sokolskih društev in tedaj je bila ustanovljena sarajevska sokolska župa. V začetku vojne je bila župa razpuščena, njen starešina dr. Besarović pa aretiran in obtožen zaradi veleizdaje.

Obtožnica je navajala, da je z združevanjem srbskega sokolstva v Bosni in z zvezami s sokolskimi društvi v Srbiji pripravljal in propagiral politično zedinjenje Herceg-Bosne s Srbijo. V dokaz so bili navedeni razni njegovi članki in predavanja na prireditvah raznih sokolskih organizacij. Obsodili so ga na 18 let težke ječe. Leto 1918. je tudi njemu, kakor vsem drugim obsojencem in vsemu narodu prineslo svobodo.

Vnema zglednega sokolskega delavca pa v trpljenju ni popustila in takoj, ko je bil svoboden, se je spet z vsemi silami posvetil sokolskim organizacijam. Skromen kakor je, ni dovolil, da bi se njegov jubilej posebej proslavljal in bo zaradi tega združen s proslavo 25letnice sarajevske sokolske župe.

Sokolstvo, ki ima na čelu tako odličnega narodnega borca, mora premagati še tako hude ovire in to se vidi pač najboljše na področju sokolskih organizacij v Herceg-Bosni. Celo v gorah, kjer je način življenja pastirjev in revnih kmetov ostal, kakor je bil pred dolgimi desetletji, si Sokol utrjuje svoje postojanke. Mladi Sokoli so pravi pionirji vsestranskega napredka v najbolj zapuščenih krajih in kmečka sokolska mladina Herceg-Bosne je najboljši porok boljše bodočnosti naroda, vzgojenega v duhu sokolskih načel.

Sokolska skupina bosanskih kmečkih Sokolic

600 let Visokih Dečan

Peč, 18. junija

Starodavni samostan Visoki Dečani, ki ga je ustanovil kralj Stevan Dečanski, se pripravlja na proslavo svoje 600letnice. Ta samostan, ustanovljen v srečnih letih svobode in blagostanja, je ostal tudi v najhujših časih kulturno središče trpečega naroda in žarišče nade v boljšo bodočnost. Kralj Stevan, ki je vladal od leta 1321. do 1331., je bil njegov ustanovitelj, samostan pa so zidali polnih 8 let, tako da je bil popolnoma dovršen šele leta 1135.

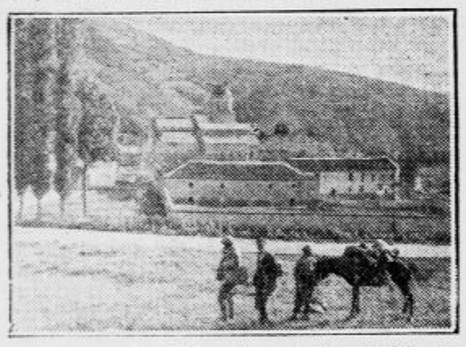

Ko so svobodi in blagostanju sledila stoletja tlačanstva in najhujšega trpljenja, so bili Visoki Dečani kakor častitljiv in mogočen spomenik na strašnih ruševinah. Ta spomenik je bil tako častitljiv, da so ga spoštovali celo tujci, ki so se drugače z vso krutostjo znašali nad podjarmljenim srbskim narodom. Po ustnih izročilih in tudi po raznih zgodovinskih listinah so Dečane preko 300 let varovali člani velike arnavtske rodbine Rustove. Potomec te starodavne arnavtske rodbine, ugledni posestnik Sali Rusto še živi in je sedaj banovinski svetnik zetske banovine. On sam ima od svojih prednikov razne dokumente iz zgodovine staroslavnega samostana in njegovega svetišča.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice**, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez neprilike. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dvema prijateljema v spomin

Odprta noč in dan so groba vrata,
al' dneva ne pove nobena pratka.

Skozi ta vrata sta zopet šla dva dobra, iskrena prijatelja. Tam sredi gorenjskih livad in gozdičev sniva večni sen eden, drugi na krasnem kamniškem pokopališču. Od planin sem se poigravajo gorski vetrovi in sapice, združujoč se z drevesnim šelestenjem ob božjih njivah v večnostno posmrtno simfonijo. Ali jo čujeta prijatelja? Ali se spaja dih njiju duše s šumevno govorico prirode?

12. junija smo pokopali na šenčurskem pokopališču blagega župnika Ivana Pibra, drugi dan se je poslovila kamniška javnost od dobrega Franca Majdiča na Žalah.

Pri Pibru smo videli večletni odpor orjaškega telesa in smo gledali njegove duševne boje. Mož, ki je toliko delal in žrtvoval za ljudstvo in javno blaginjo, je doumel in videl, da se vrti duševni svet v dveh smereh in da more hoditi on le v eni. In je prenašal posledice tega z boljo, ki je zvenela iz njegovih priložnostnih izpovedi, še bolj pa smo jo slutili.

Pred letošnjo sv. birmo sem ga obiskal, vsega nadložnega, a še vedno silne volje. Izpovedala sva se... In potlej naju je spremil — z menoj je bila žena — počasi korakajoč do steze, ki vodi mimo gozdičev proti Kranju. Bil je poslednji družabni sestanek po vseh onih sestankih: za železniško zvezo Gorenjesavske in Savinjske doline, za kmetijsko razstavo, ki je bila l. 1932. v Kranju (Piber je bil predsednik razstavnega odbora) itd. Nedoumno! *Spavaj*, plemenita duša, spravljen in izmirjen!

V povojni zmedi, v splošni pokvarjenosi, česa se veseliš, nad čem uživaš? V večni borbi, trpljenju in delu se človek oddahne, ko zagleda pred seboj milo, spokojno naravo, ki jo ogreva spomladansko solnce ali jo zlate jesenski žarki. Umiriš, odpočiješ se, ko kramljaš z možem poštenjakom, ali si celo na njegovem domu ljub gost.

Tista pestrost zelenih trat in travnikov, rumenih polj in šumnih gozdičev, ki se belijo v njih prijazne vasice in cerkvice in stari gradovi tam od Radomelj do Lukovice pa nazaj do Domžal! Ne pozabim jih, saj sem jih neštetokrat užival, potujoč in premišljujoč. In sredi te božje narave stoji tam na Viru prijazen dom Franca Majdiča, ki je kraljeval v njem z vso svojo ustrežljivostjo, možatostjo in preprostostjo, delujoč in snujoč. Rad sem zahajal spotoma tja in če me ni bilo mesec ali dva, sem bil že kregan. Prijetne, poživljajoče so bile te urice.

Na letošnjem velesejmu sem dobil Majdiča. Zapazil sem takoj veliko izpremembo. Da je bil bolan, da je shujšal za 20 kg in da naj kaj pridem skozi Vir, da se bova več pomenila. Obljubil sem, obljube pa ne bom mogel izpolniti, ker se je prijatelj preselil tja, kamor ne drži nobena cesta.

Naj ti bo lahka zemljica tam pod čarovitimi Kamniškimi planinami! Dr. F. O.

PIXAVON

Na idealen način so v Pixavonu in Pixavon-Shampoonu združene učinkovite sestavine, potrebne pri uspešni negi las. Pixavon je prvovrstno sredstvo za nego las, ker nas varuje pred izpadanjem las ter napravi lase mehke in prožne.

PIXAVON

Razkrinkano tihotapstvo milijonov

Uslužbenec mednarodnega vlaka kot pomočnik tihotapca — Na njivi zakopan milijon

Beograd 18. junija

Razkrito je že drugo veliko tihotapstvo, ki je imelo svoje torišče v mednarodnem vlaku. Ravno tako nevaren kakor beograjski menjalec, ki je vtihotapil na Madžarsko okrog 120 kg zlata, je bil tudi mož, ki je zadnje dni maja na beograjski postaji stopil v simplonski ekspres. Nekje pri Stari Pazovi je naprosil vagonskega sprevodnika, naj bi mu prinesel čez italijansko mejo zavojček, za kar bi dobil lepo nagrado. Sprevodnik Milan Kujundžić je zavojček prevzel, pozneje pa ga je odprl ter našel v njem milijon dinarjev v tisočakih. Polastila se ga je želja, da bi si prisvojil to bogastvo. V Vinkovcih je izstopil in se ni več vrnil v vlak, ki se je odpeljal brez njega.

Kujundžić je nato najel avto in se odpeljal proti Šidu, kjer živi njegova omožena sestra Ivka. S sestro in svakom so denar shranili v pločevinasto posodo ter zakopali na njivi.

Mož, ki je Kujundžiću izročil zavojček, je mirno spal v svojem vozu in se prebudil šele pred Trstom. Ko se je vlak ustavil, je začel iskati sprevodnika, kateremu je izročil zavojček. Ekspresni vlak ima za vsak voz svojega sprevodnika, uslužbenca družbe spalnih voz, a nihče od njih ni bil pravi. Naposled se je dognalo, da se sprevodnik dotičnega voza sploh ni pripeljal z vlakom in potnik je stvar prijavil oblasti. Tržaška policija je obvestila naš obmejni komisarijat na Rakeku, ta pa policijske uprave in beograjska policija je kmalu zasledila Kujundžića.

Kujundžić je priznal, na mu je neznanec izročil neki zavojček, trdil pa je, da je zavojček skril v vozu. V Vinkovcih je izstopil, da bi se napil vode, pa mu je vlak ušel. Ker je vedel, da je zaradi tega postopka izgubil službo, se je podal k svoji sestri v Šid. Policija je seveda takoj zaslišala tudi sprevodnikovo sestro in svaka, ki pa nista hotela ničesar vedeti o zavoju.

Pozneje, ko so preiskali tudi tisti voz, ki se je vrnil z ekspresom, in niso našli ničesar, je Kujundžić priznal vse ter naročil sestri, naj pokaže, kje je denar zakopan. Našli so res pločevinasto kanto, ki pa je bila prazna. Ivka je trdila, da je nekdo ukradel denar. Ko pa so pozneje prekopali vso njivo, so vendarle našli pravo skrivališče, toda v njem je bilo le še nekaj nad 900.000 Din. Primanjkljaj je Kujundžić porabil za izplačilo nekih dolgov in razne nakupe.

Tako se je našel denar, ki kot tihotapsko blago seveda zapade državni blagajni, a obenem se je tudi razkrila nevarna tihotapska afera, ki pomeni zlobno skovan naklep proti našemu narodnemu gospodarstvu. Denar je bil namenjen za plačila italijanskega uvoza v našo državo. Jasno je, da je bilo tihotapstvo dobro organizirano in da so bile v afero zapletene poleg neznanega potnika ekspresnega vlaka še druge osebe. Namen tihotapcev je bil gotovo ta, da bi se milijonski zneski plačil za blago, ki se uvaža k nam, v dinarjih pretihotapili čez mejo, potem pa bi se dinarji v velikih ponudbah spravili na denarni trg, kar bi seveda v največji meri izpodkopavalo vrednost dinarja. Eno tihotapstvo je bilo po naključju preprečeno, koliko jih je bilo pa še organiziranih in morda tudi že izvedenih, pa ni znano.

Zaključek skopske opijske afere

Ves upravni svet „Privredne banke za Južno Srbijo“ obsojen

Skoplje, 18. junija

Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je zaključila znana opijska afera, o kateri je »Jutro« že nekajkrat poročalo. Obtožen je bil ves upravni svet propadle »Privredne banke za Južno Srbijo« v Skoplju, da je oškodoval Državno hipotekarno banko za znesek nad deset milijonov dinarjev. Na njen račun je podeljeval lombardna posojila na opij in mak ljudem, ki za dobljena posojila sploh niso položili nikakršnega blaga ali pa vsaj ne v odgovarjajoči količini. Pri tem so se vršile tudi še razne druge nepravilnosti, kakor prevažanje položenega blaga iz skladišča ene banke v skladišče druge banke, da bi se tako pred kontrolo Hipotekarne banke zakrili primanjkljaji, izdajanje potrdil o sprejemu opija, ki ga ni bilo, na katera pa se je dobival denar od Hipotekarne banke itd. Obtožnica je obsegala 44 kaznivih dejanj.

Glavni obtoženec, bivši vodja podružnice Državne hipotekarne banke v Skoplju, Rade Lajtmanović, ki je bil obenem tudi predsednik »Privredne banke za Južno Srbijo«, je bil obsojen na poltretje leto strogega zapora. Ker se mu všteje preiskovalni zapor, mora odsedeti samo še 15 mesecev. Bivši ravnatelj Privredne banke, Metodije Vučković, je dobil štiri leta strogega zapora in dveletno izgubo častnih pravic, po odštetju preiskovalnega zapora še dve leti in devet mesecev zapora. Upravni svetnik inž. Gjorgje Roknić, bivši upravitelj Glavne proizvodniške zadruge, je bil obsojen na tri leta in sedem mesecev strogega zapora in ostane po odštetju preiskovalnega zapora pod ključem še 10 mesecev in 24 dni. Upravni svetnik Mika Kostić, trgovec v Skoplju, je dobil poldrugo leto strogega zapora, ostane pa v njem samo še tri mesece. Upravni svetnik Todor Krstić, posestnik v Kumanovu, je bil obsojen na mesec dni zapora in je bil takoj izpuščen v svobodo, ker je bil dalje časa v preiskovalnem zaporu.

Vsi obsojenci morajo plačati sodne stroške, dočim se pa Državna hipotekarna banka in ostali oškodovanci s svojo odškodninsko zahtevo v skupnem znesku nad 10 milijonov dinarjev zavračajo na civilnopravno pot. Obsojenci še niso izjavili, ali se zadovoljujejo z razsodbo.

Ne samo vse Skoplje, temveč vsa Južna Srbija je z največjim zanimanjem zasledovala potek te opijske afere, ki je dvignila toliko prahu na našem jugu, a še tembolj, ker niso bili zapleteni vanjo samo ljudje okoli skopske »Privredne banke za Južno Srbijo«, temveč tudi še drugi denarni zavodi v teh krajih in njihovi veljaki. Sedanji obsojenci pa s sedanjo obsodbo še niso končali z vsemi svojimi grehi pred sodiščem, temveč se bodo tamle v jeseni morali tudi še zagovarjati na tožbo vlečnikov Privredne banke, ki jih je nad 400 in jih tožijo zaradi škode, ki jih je doletela po njihovi krivdi s propastjo banke, a poleg tega tudi še zaradi lažnega bankrota.

Motociklistični sport

je pri nas po nekaj letih zopet oživel. Zasluga za to gre ŽSK Hermesu, ki je okrog svojega sportnega igrišča za nogomet in lahko atletiko zgradil tudi dirkališče za kolesarje in motocikliste. Dirkališče ima dvignene zavoje, vendar za dirkališče ki je dolgo le 450 m vse premalo, da bi bilo mogoče doseči povprečno brzino 70 km ali več. Vendar je tudi 68.1 km povprečno na uro prav lep čas, ki ga je dosegel naš najboljši dirkač Ludvik Starič. Poleg Stariča, ki je vozil specialno angleško dirkalno motorno kolo Rudge Withworth, se je posebno izkazal Mariborčan inž. Rudolf Lotz, ki je dirkal na Puchu 250 ccm, torej s polovico manjšo prostornino cilindra, kakor jo ima Staričev. Ta dva tekmovalca sta bila tudi edina, ki obvladata dirkalno tehniko in sta si popolnoma enakovredna. Žal je Lotz pri rekordnem poizkusu padel in je ostal Staričev uspeh brez konkurence.

Večina dirkačev je vozila na običajnih turnih motorjih, kakršni so seveda za dirkalne namene preokorni in tudi ne zmorejo visokih tur. Vendar je med temi vse prekašal Ciril Sternad (MK Ilirija), ki je vozil običajni 500 ccm Harley Davidson, seveda primerno »friziran«.

Na sliki so trije najuspešnejši dirkači nedeljske dirke: Ludovik Starič (št. 23), Ciril Sternad (št. 24) in inž. Rudolf Lotz (št. 5). Spodaj Lotz in »leteči Kranjec«, kakor nazivljejo Hrvati Stariča po znamenitem norveškem dirkaču Soerensenu, oba v krivuljah, v katerih mora dober dirkač pokazati največ znanja pa tudi poguma.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

KULTURNI PREGLED

Iz beograjskega in zagrebškega kroga

Prevod Spinozove „Etike“

Značilno je in samo v čast kulturnemu življenju naše prestolnice, da tudi v teh časih izhaja v Beogradu lepo število izvirnih in prevedenih spisov s področja filozofije in drugih duhovnih ved. Založba »Kosmos« je n. pr. izdala prevode Bergsona (»Stvaralačka evolucija«), Freuda (»Uvod u psihoanalizu«), Adlerja (»Individualna psihologija«), Marxa (»Kapital«), a te dni izide prevod kompletne Crocejeve »Estetike«. Tudi podjetna založba Geze Kohna, ki med mnogimi drugimi knjigami izdaja Zbrane spise Slobodana Jovanovića (doslej je izšlo pet debelih knjig), je naklonjena filozofski literaturi, o čemer priča že to, da je pred leti izdala prvi srbskohrvatski prevod Kantove »Kritike čistega uma«, pravkar pa je objavila »Etiko« Barucha d'Espinoze. Take knjige pač ne morejo imeti velikega in naglega knjigotrškega učinka, prodajajo se le počasi, vendar so za domačo filozofsko literaturo silno važne. Predvsem zato, ker sodijo med osnovna in klasična dela modroslovne književnosti, z druge strani pa že zaradi razširjenja in izpopolnitve srbsko hrvaške filozofske terminologije.

Lansko leto se je ves kulturni svet spominjal tristoletnice rojstva Barucha d'Espinoze, najčešče imenovanega Spinoza, genialnega amsterdamskega Žida, ki se je s svojimi spisi uvrstil med največje modroslovce prosvetljenega človeštva. Po svojem življenju, ki je minevalo v siromaštvu in ki so ga obilno grenila preganjanja in druge neprilike, je bil Spinoza pravi vzgled filozofa, kakršnih danes ni več: požrtvovalnega iskatelja resnice in gorečega vernika idej, ki jih je spoznal in priznal za najvišje, človeka, kateremu je bilo duhovno poslanstvo vse, osebna usoda pa brezpomembna. Dolgo časa je bil Spinoza zapostavljen, do malega pozabljen, v 19. stoletju so njegovi spisi zopet oživeli, njegov pomen je silno zrasel, pričeli so pisati študije o njem in izdajati njegove spise s komentarji in brez njih; izmed njegovih del se je najbolj razširila »Etika«, ki je nedvomno Spinozov najtrajnejši in najpomembnejši spis.

Prevod »Etike« v srbohrvaščino je veliko in zaslužno delo. Opravila ga je docentka filozofije na beograjski univerzi dr. Ksenija A t a n a s i j e v i ć, ki ni samo prevedla iz latinščine celotnega teksta, marveč je priredila tudi obsežen komentar, ki je že sam po sebi dokaz intenzivne poglobitve v Spinozovo miselnost in poznanja literature o tem originalnem filozofu. Obenem je prevajalka pripravila daljšo študijo o Spinozi, o njegovem življenju in delu, ki tvori najboljši uvod v studij »Etike«. Založnik je dal knjigi primerno grafično obliko: različne črke dajejo celotnemu gradivu večjo preglednost in olajšujejo proučevanje.

Prevesti Spinozovo »Etiko« in jo komentirati — to je nedvomno d e j a n j e v domači filozofski literaturi in dogodek v njeni kroniki. Strokovna kritika bo imela priliko, da pravično oceni veliki napor, ki ga je prva jugoslovanska filozofka položila v to delo.

»Etika« sodi med redke knjige, ki se ne zadovoljujejo z navadnim čitateljem. Kdor jo hoče čitati, mora biti ne le filozofsko podkovan, marveč tudi voljan, da si naloži delo, ki zahteva največje zbranosti in intenzivnega mišljenja. Geometrična metoda, ki je ž njo Spinoza zgradil svoj sistem, je bila že izpočetka težka ovira za polno razumevanje njegove filozofije, tem bolj odtujena pa je »Etika« čitatelju sedanjega nervoznega in nemirnega časa, ki je vajen hiteti od knjige do knjige, kakor čebela od cveta na cvet. Skozi Spinozovo »Etiko« se je treba pretolči prav kakor skozi pokrajino, ki zastavlja popotniku nešteto terenskih ovir. Bodri alpinisti vedo, kakšen užitek jih čaka po smeli in težavni turi. Nič manjši ni napor duha, ki oblega mogočno idejno stavbo Spinozovega življenjskega dela, v katerem je originalni amsterdamski mislec, eden najsilnejših racionalistov v vsej filozofiji, izpovedal in v neumičljivo celoto strnil izsledke svojih ontoloških, kozmoloških, noetičnih, psiholoških in etičnih premišljevanj. Plačilo za ta napor je svojski duševni užitek, kakor ga daje samo globoka in pretreljiva spoznanja o veličini človeške misli.

—o

Iz zagrebškega pisma

Tretje gostovanje Christya S o l a r i j a je bilo največji pevčev uspeh. Občinstvo ga je poslušalo skoraj v nekakem paroksizmu in je ploskalo tako burno, kakor le redkokdaj v gledališču. Že dolgo so ugasnile v avditoriju luči, toda publika je še vedno klicala na oder svojega ljubljenca. Naravno je, da so se ovacije nadaljevale na ulici.

Uglednega francoskega pevca André Burdinoa poznamo že od prej kot izredno kultiviranega pevca-umetnika. S svojim ponovnim nastopom je imel pri občinstvu nenavaden uspeh. Pel je Wertherja in pokazal, da je eden najboljših protagonistov te vloge. Drug nastop je imel v »Manonu«. Burdino si pridobiva občinstvo s svojim inteligentnim muziciranjem in z izredno elegantnim načinom podajanja.

Premiera drame angleškega pisatelja W. Somerseta Maughama »Za zasluge« (For Services Rendere'd) je učinkovala ganljivo. Ta močna drama obravnava strahotne vojne posledice v neki obitelji: en sin, bivši častnik, sme živeti slep, drugi se sme ustreliti zaradi tega, ker je dolžan neki neznaten znesek, tretji sme zblazneti itd. Drama je občinstvo sprejela z vidnim ganotjem. Kdaj pa kdaj se je oglasilo ploskanje tudi pred odprtim odrom.

Hrvatsko kulturno društvo »Napredak« je priredilo koncert v korist sirot žrtev rudniške katastrofe v Kaknju. Prireditev se je vršila v napolnjenem gledališču. Sodelovali so: Cirilmetodski zbor pod vodstvom Borisa Komarevskega, operni solisti Zinka Kunčeva, Ančica Mitrovićeva, Marij Šimenc, Josip Križaj, pri klavirju Lovro Matačić in Božidar Kunc, dalje »Zagrebački kvartet« in »Zagrebačka filharmonija«, slednja pod vodstvom Krešimira Baranovića.

F e l d m a n o v a tragikomedija »P r o f e s o r Ž i č« ima uspeh pri občinstvu. Šele na reprizi sem utegnil spoznati to delo in lahko ugotovim, da je občinstvo tudi to pot z zanimanjem zasledovalo razvoj komada, ki doseza v tretjem dejanju kulminacijo. Žič je sovražnik žensk, ker ga je varala žena. V svoji mržnji gre celo tako daleč, da ne mara videti pri svojih predavanjih slušateljic. Toda neka radovedna Eva se oblači v moško obleko in naposled — pridobi profesorja zase. Komaj minejo 3 meseci zakona, že ga žena vara, in Žič doživi svojo zadnjo katastrofo. Že pri prvem nastopu prihaja Žič na oder z nahrbtnikom in šele ob koncu igre se nam odkrije skrivnost tega nahrbtnika: vsak človek nosi kot večno breme svoj »nahrbtnik«, samo da je pri tem človeku viden manj, pri drugem pa bolj. Žič nosi v nahrbtniku sliko svoje prve ljubljene žene, a po drugem razočaranju raztrga sli-

Samo še danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri
Greti Theimer, Werner Fütterer
VLASTA BURIAN
CARJEV ADJUTANT
ELITNI KINO MATICA, tel. 2124

Domače vesti

* Redni občni zbor Jugoslovenskega novinarskega združenja se je vršil v nedeljo v Sarajevu v posvetovalnici mestne uprave pod predsedstvom g. Stanka Viranta. Udeležilo se ga je 50 delegatov vseh sekcij. Ko so zborovalci soglasno sprejeli brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade g. Uzunoviću in predsedništvu konference tiska Male antante v Bukarešti ter poročila članov uprave, so bile sestavljene in sprejete resolucije. Ena resolucija je naslovljena na prometno ministrstvo glede nameravane revizije pravilnika o voznih olajšavah, druga pa na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje glede obveznega pokojninskega zavarovanja novinarjev pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Dobrosav Kuzmić iz Beograda, za I. podpredsednika g. Slavo Jutriša iz Zagreba, za II. podpredsednika g. Stanko Virant iz Ljubljane, za tajnika g. Vlada Milenković, za blagajnika pa g. dr. Krstanović.

„ORAHOL“
je pristno orehovo olje,
zato za sončenje priznano najboljše.
PARFUMERIJA „VENUS“
nasproti pošte.

* Zborovanje logarjev iz savske in dunavske banovine se je vršilo v nedeljo v Zagrebu. Na konferenci se je zbralo okrog 400 logarjev, ki opravljajo službo v občinskih gozdovih. Namen zborovanja je bila razprava o najvažnejših stanovskih zadevah. Tako so zborovalci v svoji resoluciji naglasili, naj bi logarji v občinskih in mestnih službah dobili iste pravice, kakor jih imajo uslužbenci v državnih gozdnih uprav. Resolucija obravnava tudi razne podrobnosti glede prejemkov in delovnih pogojev. Resolucija bo predložena obem banskim upravam in ministrstvu za gozde in rude.

* Za propagando turizma v Južni Srbiji je bilo v Skoplju ustanovljeno Turistično društvo »Jug«, ki je izdalo sedaj lično in z lepimi slikami opremljeno knjižico o Ohridu. O kulturni zgodovini Ohrida, ki je kulturno središče za velik del južnih krajev in najvažnejše mesto na zgodovinski transverzalni zvezi med Jadranskim in Egejskim morjem, bo dobil čitatelj v tej knjižici izčrpna poročila, ravno tako pa ga bodo opisi in lepi fotografski posnetki prepričali tudi o turističnem pomenu Ohrida in okolice. Avtor knjižice je naš znani znanstvenik dr. France Mesesnel. Ta knjižica ni navadna propagandna publikacija, ker obravnava najlepši del našega juga tako izčrpno, da bo dobro služila tudi doma in v šolah. V knjižici je 44 slik in dva načrta.

* Izlet planincev v Južno Srbijo. Na praznik sv. Ivana nedeljo 9. septembra t. l. se bo vršil v Skoplju kongres Saveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije. Pri tej priliki namerava prirediti v Skoplje izlet tudi veliko število planincev iz vse države, da bi bil kongres obenem tudi velika planinska manifestacija. V programu je obisk najlepših predelov Srbije, Prespanskega in Ohridskega jezera. Posamezne skupine izletnikov bi se porazdelile in po izbiri lahko napravile turo tudi na Šar planino ali Korab ali Perister, ki so najvišji vrhovi Srbije, nekaj nižji kakor Triglav. Odhod iz Ljubljane bi bil v soboto 7. septembra, prihod v nedeljo zvečer v Skoplje, nato pa po izbiri v skupinah obisk imenovanih krajev skozi ves teden, tako da bi se vse skupine zbrale na povratku zopet ob koncu tedna v Skoplju. Doma bi bili zopet v nedeljo 16. septembra. Savez bi skrbel za prevozna sredstva, prehrano in prenočišče. Ker je zagotovljena četrtinska vožnja, bi stala železnica v Skoplje in nazaj, brzi vlak 2. razred 460 Din, 3. razred 280 Din, vožnja z avtobusom Skoplje-Bitolj-Ohrid romantična dolina Radike-Tetovo-Skoplje (prenočišče, prehrana opoldne in zvečer) okroglo 740 Din, skupno torej celo potovanje od 7. do 16. septembra pri vožnji z brzovlakom II. razred 1300 Din, z brzim vlakom 3. razreda okroglo 1120 Din. Ako se javi zadostno število planincev, bi vozil poseben vlak iz Slovenije in Hrvatske ter poseben vlak iz Vojvodine in Beograda. Opozarjamo naše planince na to izredno ugodno priliko s pozivom, naj se oni, ki bi se želeli udeležiti tega krasnega izleta, javijo neposredno pri Savezu planinskih društev v Ljubljani najkasneje do 1. julija. Podrobnejša pojasnila bodo še sledila.

* Zanimiva tekma najmlajših šahistov se je vršila v nedeljo v Beogradu v prostorih Kolarčeve ljudske univerze. Priredil jo je beograjski šahovski klub in udeležilo se je je 36 malih šahistov v starosti od 8 do 15 let. Beograjski šahovski klub je v največji meri vzbudil zanimanje za šah med najmlajšimi, o čemer je najbolje svedočila tudi ta tekma.

* Z letalom lastnega izdelka je priletel iz Zagreba v Beograd ter se popolnoma pravilno spustil na aerodromu dijak zagrebške tehnične fakultete Mirko Paskijević. Mladi pogumni letalec je obiskal tovarne letal na Češkem in v Nemčiji pred dvema letoma pa je sam začel graditi letalo. Dolžina trupa je 7 m, krila pa merijo v vsej širini 11 m. Letalo je izdelano iz topljenega jekla. Motor ima 85 konjskih sil, ki omogočajo letalu do 200 km hitrosti na uro. Da bi mogel sam preizkusiti svoje letalo, je Paskijević tudi pridno pilotiral ter že lani pri zagrebškem aeroklubu položil pilotski izpit. Ko je srečno pristal na letališču pri Zemunu, je odletel v Novi Sad, da bo njegovo letalo pregledala strokovna komisija.

* Službeni list dravske banovine od 16. t. m. objavlja uredbo o kmetijskem posvetovalnem odboru, uredbo o udeležbi nameščencev pomorskih parniških podjetij, lekarnarskih sotrudnikov in dispenzantov v zboru Pokojninskega zavoda v Ljubljani in o udeležbi predstavnikov članov iz Dalmacije v upravnem odboru, uredbo o izpremembah v zakonu o ustanovitvi in ureditvi državne razredne loterije za pospeševanje narodnega gospodarstva, pravilnik o gradbenih taksah mestne občine ljubljanske, odredbo o postavitvi komisije za izpit kinooperaterjev, razglas o letni vrednosti naturalnih prejemkov nameščencev, zavezanih pokojninskemu zavarovanju v dravski banovini ter objave o pobiranju občinskih trošarin.

DRAŽESTNA DEKLETA
PRIDEJO!!

* Novi grobovi. V Ljubljani sta umrla: g. Alojzij Stiasny, kapetan v pokoju, ki bo pokopan ob 16., in posestnik in upokojenec g. Franc Knez ki ga bodo položili k večnemu počitku danes ob 18. na viškem pokopališču. V Mariboru pa je preminil g. Simon Tihec, star 48 let. Njegov pogreb bo danes ob 16. na pobreškem pokopališču. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Stanovanjske najemnine postajajo vedno hujše breme za velnko večino stanovanjskih najemnikov, ker se v vseh poklicih močno znižujejo prejemki. Znižujejo se tudi cene življenjskih potrebščin, samo stanovanjske najemnine ne morejo priti v primeren sklad s splošnimi pridobitnimi razmerami. Stanovanjski najemniki pač ne morejo več plačevati za najemnine polovice in še več od svojih dohodkov. Najemnine so tako visoke, ker hočejo mnogi hišni lastniki amortizirati svoje hiše že v kratki dobi 15 let, zaradi česar iztiskajo od najemnika trikrat več, kakor pa bi dobili pri 6 odstotnih obrestih od vložene glavnice za hišo. Znanstveno se računa kot povprečna doba obstoja dobro zgrajenih hiš na 200 do 250 let. Po preteku te dobe so pri vseh hišah potrebne obsežne preureditve. Za vsakoletne izgube na vrednosti poslopja zaradi starosti in obrabe se odškoduje posestnik z najemninami, ostane pa mu še dovolj za amortizacijo. Podlaga za proračun amortizacije naj bi bila nabavna cena poslopja deljena s pravim številom let obstoja. Pri splošni draginji stanovanj so značilne tudi pritožbe najemnikov v hišah, čijih lastniki prebivajo nekje v inozemstvu. Baš v takih hišah ni govora o znižanju najemnin pri tolikem zmanjšanju dohodkov stanovalcev in pri vsej pocenitvi življenjskih potrebščin.

* Propadanje starega Siska. Starodavna trdnjava Siska ob izlivu Kolpe v Savo, kjer so se odigrali znameniti boji s Turki pred 341 leti, je v popolnem razpadu. Starinska stavba, ki ima proti Kolpi do 3 m debele zidove, se lahko vsak čas zruši v reko. Že nekaj let se naglaša potreba, naj bi se nekaj storilo v varstvo tega zgodovinskega gradu, storilo pa se ni še ničesar. Lastnik trdnjave je posestnik, ki ima okrog nje svoja zemljišča. Sam nima sredstev, da bi popravljal ostanke starinskega gradu, poleg tega pa mu tudi Kolpa izpodkopava zemljišče. Ostanke starodavne trdnjave si je ogledala že strokovnjaška komisija, ki je sestavila tudi svoje poročilo, da bi se po zakonu o varstvu zgodovinskih objektov z javnimi sredstvi priskočilo na pomoč. Ta pomoč pa mora biti nujna, ker je slavna trdnjava v največji nevarnosti.

Dojenčkom od 5 mesecev
dalje se dajejo z dobrim uspehom prikuhe kot špinača, pesa, koleraba ali karfijola, obenem s preizkušenim in znanstveno pregledanim proizvodom
HORDENZYM
dr. Wandera
Prikuho s Hordenzymom jemljejo dojenčki zelo radi.
»Hordenzym« se dobiva v vseh drogerijah in lekarnah. Cena Din 39.—.

„BIČANI“
GOLGOTA ŽENE! — Tri dni uživanja in trpljenja na luksuznem parniku! V glavni vlogi Nancy Carroll in Cary Grant. Napisali slavni svetovni pisatelji: Zane Grey, Vicki Baum, Vina Delmar in drugi. Danes ob 4., 7. in 9. uri. Vstopnina Din 4.50, 6.50.
»ZVOČNI KINO DVOR«, telefon 2730.

* Odkritje rimskih grobov v Zenici. Vodstvo sarajevskega muzeja je bilo obveščeno iz Zenice, da so našli tam 9 starorimskih grobov. V Zenico je odpotoval kustos muzeja Sergejovski. Grobovi so bili odkriti slučajno pri kopanju temeljev za neko zgradbo in bili so komaj dober meter pod zemljo. Ko so gorobove odkrili, so okostja razpadla. Najdba devetih grobov blizu skupaj izpričuje, da so tam še mnogi ostanki iz starorimske dobe. V Zenici so bili že najdeni razni arheološko zelo važni predmeti in spomeniki. Tako so leta 1890, ko so planirali teren za tamošnjo kaznilnico, odkrili več spomenikov iz drugega stoletja po Kristusu in tudi ostanke starokrščanske cerkve. Po teh spomenikih in ostankih so strokovnjaki ugotovili, da je Zenica na torišču nekdanje rimske naselbine Bistua Nova.

* Sleparski zastopniki delavske organizacije. Sarajevska policija je zaprla nevarna sleparja Svetozara Marjanovića in in Dragoslava Žugića, ki sta se predstavljala za poverjenika Jugoslovenske delavske zveze ter ogoljufala mnoge kulturne in gospodarske organizacije v Sarajevu. Eden se je izdajal za predsednika, drugi pa za tajnika navedene organizacije. Žugić pa je bil nekdaj res tajnik Jugoslovenske delavske zveze, pred nekaj meseci pa je bil izključen in odpuščen, ker je poneveril precej denarja. Organizacija svojega bivšega tajnika ni hotela izročiti policiji, da ne bi afera razburjala članov. Zaradi tega je bil sleparski dvojici posel seveda olajšan in sedaj bo policijska preiskava skušala ugotoviti, kdo je vse nasedel sleparskemu predsedniku in tajniku.

* Opozarjamo na današnji oglas »Dražba lesa in lovov« Začasne državne uprave razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani.

* Obiedele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V ŠIŠKI. — Telefon 33-87
LIANE HAID
in
PAUL WESTERMEIER
v velefilmu
Zvezda Valencije
Predstave v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. uri
Dopolnilo nov Foxov tednik
PRIDE! PRIDE!
Pevčeva ljubezen — Louis Graveur

Iz Ljubljane

u— Izročitev diplom ljubljanskega meščanstva novo imenovanim ljubljanskim meščanom gg. čevljarskemu mojstru Martinu Radovanu, učitelju v pok. Alojziju Potočniku, inspektorju drž. žel. v p. Alojziju Knafeljcu in mestnemu pisarniškemu ravnatelju v p. Ivanu Dražilu bo danes ob 11. dopoldne v županovi sobi na mestnem magistratu. Novim meščanom ljubljanskim bo izročil diplome in jih zaobljubil ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc.

u— Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada v Ljubljani bo imelo občni zbor danes v torek ob 17.30 na univerzi v balkonski dvorani (1. nadstropje). Dnevni red: čitanje zapisnika, poročilo društvenih funkcionarjev, izprememba pravil, volitve in slučajnosti. Člani se vabijo k polni udeležbi zaradi 3. točke dnevnega reda.

u— Državni konservatorij ima poleg današnje dramske produkcije še dve sklepni produkciji, od katerih bo prva jutri v sredo, 22. t. m. ob 18. v Filharmonični dvorani. Na njej nastopijo gojenci: Prevoršek Dušan, violina iz šole prof. Šlaisa; Petrovčič Tone, bariton iz šole prof. Föhranspergove; Rupel-Turk Zora (klavir iz šole prof. Žarnikove), Lapajne Helena, sopran, Lovše Majda, sopran in Likovič Jože, bariton, vsi iz šole ravnatelja Hubada; Raubar Miljutin, klarinet iz šole prof. Launa; Rudolf Vida, mezzosopran iz šole prof. Wistinghausnove in Mucha Božena, klavir iz šole Šmalc-Švajgarjeve. Produkcija bo v Filharmonični dvorani v sredo ob 16. zvečer, sedeži po 5 Din, stojišča po 2 Din, v knjigarni Glasbene Matice.

u— III. javna produkcija dramatičnega oddelka operne šole drž. konservatorija bo drevi ob 20. v dramskem gledališču. Uprizori se v celoti Schnitzlerjeva trodejanska drama »Ljubimkanje«, eno najlepših njegovih del, ki prikazuje življenje mladih ljudi v vsej njegovi pestrosti in z vsemi težkimi udarci. V realističnem stilu kaže avtor pota življenja in vsakdo mora spoznati, da ga reši le ono, kar je kdaj sam v sebi dobrega in pozitivnega storil ter ohranil. Prevod je oskrbel gojenec konservatorija Cveto Švigelj. Po »Ljubimkanju« se uprizori še V. dejanje Rostand-Župančičeve igre »Cyrano«. V posameznih vlogah nastopajo gojenci, ki jih poznamo tudi z ostalihi nastopov operne šole. Cene od 6 do 20 Din.

u— OPEST priredi v nedeljo ekskurzijo v Velenje. Prijave s kavcijo 40 Din je poslati do petka. Ugodni pogoji! Podrobnosti v trgovini Mihelčič, Borštnikov trg št. 1, ki prijave sprejema.

DRAŽESTNA DEKLETA
PRIDEJO!!

u— Ena najlepših baročnih stavb Slovenije je ruška cerkev. Tu je bila nekdaj znana božja pot. Ob koncu 17. in v začetku 18. stoletja so Ruše zaslovele po znanih igrah na prostem, ki so jih igrali pri cerkvi. Ruše rad obišče vsak, ki pride v Maribor, bodisi zaradi lepe dravske doline, bodisi zaradi tovarne za dušik, kamor prirejaj zlasti pogosto ekskurzije. dijaki V Ruše pojdejo tudi ljubljanski izletniki, ki se peljejo v nedeljo v Maribor da spoznajo najtrdnejšo nacionalno postojanko v dravski dolini in da si ogledajo krajevne zanimivosti in lepote. Kdor hoče napraviti izlet v Ruše,- naj se takoj prijavi v Tičarjevi trgovini v Šelenburgovi ulici, ker bo skupina kmalu popolnjena.

—u Jadranašice! Danes popoldne ekskurzija. Zbirališče na glavnem kolodvoru ob pol 13.

u— Poroka. V nedeljo se je v frančiškanski cerkvi poročil g. Rado Kramar, diplomirani tehnik ljubljanske radijske postaje iz ugledne škofjeloške rodbine, z gdč. Otilijo Čebronovo, hčerko uglednega trgovca in posestnika iz Rihemberka pri Gorici. Mladima poročencema obilo sreče!

u— Košnja v polnem razmahu. V Mestnem logu, v ostali mestni okolici, pa tudi na travnikih zunaj na deželi, je postalo odkar se je vreme zboljšalo sila živahno. Že ob jutranji zori oživi travnik in log in prične sklepana in nabrušena kosa podirati skoro prezrelo travo. Ljudem se že mudi spraviti jo pod streho, zato hite na vse pretege. Utegnili niso počivati niti v nedeljo in so domala povsod kosili in sušili tudi predvčerajšnjim. Najbolj hite s pospravljanjem mrve v Mestnem logu, kjer imajo svoje velike travnike ne samo Ljubljančani, marveč tudi posestniki iz Posavja, od Sv. Jakoba, Št. Vida, iz bližnje Dolenjske in od drugod. Tam ne poje samo kosa, marveč kose travo tudi s stroji. Zaradi tega je postalo tam zlasti včeraj prav živo in se skoro z vseh travnikov oglašajo veseli glasovi koscev in grabljic. Košnja v Mestnem logu bo trajala še nekaj dni.

Zjutraj, zvečer, vsakikrat, rabi kremo Doramad!
Doramad
zobna krema z blagodejnimi žarki radija.

u— Poslopje Jadransko-podunavske banke prodano. Bivši Maličev hotel, v katerem ima svoje poslovne prostore Jadransk - podunavska banka, ki je bila doslej tudi lastnica poslopja, je kupila že pred dnevi tvrdka Bat'a. Ves kompleks v Šelenburgovi in ob Aleksandrovi cesti je dobila v last za 4,800.000 Din. Kako bo novi lastnik preuredil poslopje, ki stoji v najstrožjem centru mesta in zato na najprometnejšem kraju, še ni znano, gotovo pa je, da bo poslopje dobilo impozantnejše lice.

u— Nove zgradbe v Ljubljani. Letošnja gradbena sezona je spričo nenormalnih razmer izredno slaba, kar zelo vpliva tudi na brezposelnost. Dočim se je prejšnja leta gradilo na vseh koncih in krajih, srodi mesta kakor na periferiji in okolici, se zdaj le redko kje dvigne iz tal skromna stavba. Ljudje ne razpolagajo z gotovino in ne dobe potrebnega kredita. V zadnjem času pa so le nekateri zaprosili za stavbna dovoljenja v mestu. Advokat in posestnik dr. Josip Luckmann bo gradil dve enonadstropni hiši s skupno požarno steno ob Vodovodni cesti. Hiši bo postavila Stavbna družba in bosta stali skupno 380.000 Din. Nadalje si bo zgradil enonadstropno hišo ob Glinški ulici za 200.000 Din stavbnik g. Ivan Žigon. Trgovec Fr. Ksav. Souvan je zaprosil, da se mu dovoli predelati njegovo hišo na Mestnem trgu 25. Izdalo se mu je dovoljenje le za notranjo predelavo hiše, dočim zunanjega lica ne sme spremeniti. Souvanova hiša je ena najlepših na Mestnem trgu, s krasno fasado v starem slogu. Zdravnik dr. Papež iz Logatca bo sezidal zelo lepo dvonadstropno hišo v Langusovi ulici za ceno 400.000 Din.

Kopališče na Ljubljanici
nudi kopalcem mnogo užitka, vožnjo s čolni, balincanje, ping-pong itd. Prvovrstna hrana in dobra pijača. 5621

u— V strugi Ljubljanice, kjer je med deževjem deroča voda podrla zasilni jez in napravila pri regulacijskih delih precej škode, je postalo že v soboto spet živahnejše. Voda je do tedaj toliko upadla, da so lahko zaprli zatvornice v Trnovem in s tem omejili pritok vode. Voda je toliko upadla, da so lahko popravili zasilni jez poleg Čevljarskega mostu. Jez se je razmeroma dobro obnesel in so zato sedaj napravili prav takega. Na betonski del jeza so pribili močne deske, ki so jih zazarovali z debelimi in močnimi hlodi, v vmesni prostor pa so nabasali stisnjeno zemljo. Pod jezom v strugi je ostalo zaradi dežja veliko vode, zlasti v nižjih jarkih, ki so jo v nedeljo in včeraj že domala izčrpali in tako lahko pričeli spet z odvažanjem materiala, ki ga je nanesla voda. Najprvo so pričeli z odstranjevanjem materiala na že zbetoniranem odseku Ljubljančinega dna, včeraj popoldne pa so očistili od nesnage tudi že drugi tir in pričeli z vdvažanjem materiala. V upanju, da se bo vreme vendar ustalilo, je pričakovati, da bodo betonska dela v Ljubljanici izvršena že tekom štirih tednov in bo tako zbetonirano Ljubljančino dno v vsej dolžini od Šentpeterskega do Čevljarskega mostu.

u— Žrtev železniške nesreče. V splošno bolnišnico so včeraj zjutraj pripeljali 26 letnega progovnega delavca Franceta Volčjaka, doma iz okolice Škofje Loke, ki so ga našli njegovi tovariši zgodaj zjutraj na progi med Škofjo Loko in Retečami ob progi nezavestnega. Volčjak je imel hudo razbito glavo, očividno je Volčjaka podrl zjutraj, ko je odhajal na delo, tovrni vlak. Kako se je nesreča baš pripetila, pa niso mogli ugotoviti. Volčjaka so v nezavestnem stanju odpeljali in je v bolnišnici poškodbam okrog 11.30 podlegel.

u— Dve žrtvi noža. Tiskarniški uslužbenec Srečko Šterban je predsinočnjim spremil v Moste svojega dekleta. Na cesti pa so ga pričeli izzivati neki pijanci in so je slednjič eden izmed njih zakadil vanj. Potegnil je nož ter ga večkrat sunil v život ter mu prizadejal krvaveče rane. Šterban je bil tako poškodovan, da je moral v bolnišnico. Tudi v Godešiču je prišlo včeraj do prepira v neki moški družbi. Nastala je tako ostra debata, da se je slednjič eden iz družbe zakadil v 57 letnega Martina Kalana in ga z nožem zabodel v trebuh. — V bližini Škofje Loke je postal žrtev prenagle vožnje z avtomobilom 20 letni Vinko Oblak, ki je padel z voza ter dobil hude notranje poškodbe na glavi in na trebuhu.

ko prve žene in na njeno mesto postavi drugo. Žič nosi tudi nadalje svoje breme..

Na koncertnem podiju smo imeli gostovanje orkestra Romunske filharmonije iz Bukarešte pod vodstvom Georgesa Georgesca. Orkester je bil na daljši turneji, zaradi tega ni mogel dati najboljšega, kar zmore, vendar se je opazilo, da je dobro vigran, močno disciplíniran in na tehnični višini. Program je bil nov glede na Enescovo »Romunsko rapsodijo«, ki je s folklorističnega vidika zanimivo in obenem dobro instrumentirano delo. Mimo tega je program obsegal Beethovnovo Peto simfonijo, Straussovega »Dona Juana« (ki je bil izveden temperamentno in ognjevito), Ravela in Baranovića

Hrvatsko obrtniško in delavsko pevsko društvo »Sloboda« je proslavilo 60-letnico obstoja s slovesnim koncertom, ki je imel na programu hrvatske zborovske skladbe iz 16. stoletja. To društvo ni še nikdar nastopilo v tako odlični formi in tako vestno pripravljeno kakor tokrat. Zasluga za to gre prvenstveno dirigentu Lovru Matačiću, ki je s svojim zborom napravil majhen čudež. »Slobodaši« so peli z izenačenimi glasovi muzikalno in sigurno in so nedvomno dosegli svoj največji in najzaslužnejši uspeh. Ob priliki svoje proslave so bili nagrajeni z mnogimi krasnimi darovi in lovorovimi venci.

Hrvatski glasbeni zavod je praznoval spomin petdesetletnice smrti Bedřicha Smetane in tridesetletnice smrti Antonina Dvořaka. Sodelovala sta solista Marija Frankl in Marko Rothmüller, nadalje pevsko društvo »Kolo« in društveni orkester Glasbenega zavoda. Dirigiral je Boris Papandopulo.

V spomin 80-letnice smrti očeta hrvatske opere Vatroslava Lisinskega je bil prirejen v veliki dvorani Hrv. glasbenega zavoda koncert, na katerem so nastopila pevska društva in solisti. Uvodno besedo je imel prof. Antun Dobronić. Izvajali so same skladbe Lisinskega. Prireditev je imela pred slabo obiskano dvorano velik umetniški uspeh.

Dve izredno uspeli umetnostni razstavi vzbujati zanimanje našega občinstva. Prva je v umetnostnem paviljonu in se imenuje »I. izložba zagrebačkih umjetnika«, druga pa je v atriju Strossmayerjevega muzeja in je prirejena za petdeseto obletnico Strossmayerjeve galerije z naslovom »Retrospektivna izložba hrvatske umjetnosti«. Obe razstavi prikazujeta na sintetičen način prizadevanja in stremljenja naših umetnikov. Med razstavljenimi umetninami je mnogo uspelih del in marsikatera slika na prvi razstavi je našla tudi kupca.

V naši operetí pripravljajo izvedbo Leharjeve operete »Škrjanček« in Suppéjevega »Boccaccia«. Premiera Odakove opere »Dorica plešeč« je na vrsti te dni. O nji in o premieri Šafranek-Kavićevega baleta »Sanje« bo beseda v prihodnjem pismu.

Žiga Hirschler.

Jugoslovanska gledališča in domači avtorji. V Beogradu je bil v nedeljo občni zbor »Udruženja jugoslov. dramskih autora«, ki mu predseduje Branislav Nušić. Na zboru so razpravljali tudi o nekaterih načelnih vprašanjih, zlasti o repertoarni politiki jugoslovanskih gledališč. Domači dramatiki se pritožujejo, da jih gledališke uprave premalo upoštevajo. Inozemski dramatiki so pri nas vse preveč uvaževani, medtem ko na tujih odrih ne uprizarjajo jugoslovanskih del. Avtorji so se pritoževali zaradi Poljakov, čijih dramatska literatura se v Jugoslaviji dokaj upošteva, med tem ko so se oni oddolžili samo s Krležo. Še slabše je z Rumuni, ki sploh še niso uprizorili nobenega jugoslovanskega dela. Najbolj se zanimajo za jugoslovansko dramatsko produkcijo Čehoslovaki. Nušić in drugi govorniki so grajali upravnike gledališč — predvsem beograjskega, — da ne izvršujejo danih obljub glede uprizarjanja domačih novitet. Med slučajnostmi je upravnik beograjskega gledališča Ilić zagovarjal svojo repertoarsko politiko in zbor je bil zaključen po stvarni in koristni diskusiji. V novi odbor je bil med drugimi izvoljen Oton Župančič. — Temu poročilu bi pristavili še neko »malenkost«. — Beograjski dramatiki se pritožujejo, da ne uprizarjajo njihovih dram v tujini. Kaj pa na poreko slovenski dramatiki, ki ih ne upoštevajo niti v Beogradu?! Destvo je, da gledališča na Češkoslovaškem bolj upoštevajo slovensko dramatiko, nego jo uvažuje državno gledališče v Beogradu. Dejstvo, ki pač ni v skladu s pravilno in pravično jugoslovansko gledališko politiko!

»Srpski književni glasnik« priobčuje v najnovejšem zvezku prozo Siba Miličića »Put v nebo« iz knjige »Priče o pelikanima«, ki jo pripravlja ta nadarjeni pripovednik in pesnik. Izmed pesniških prispevkov je treba omeniti zlasti Nazorovo pesem »Goethe«. Vasa Stajić je obogatil biografsko gradivo o Svetozarju Miletiću s spisom »Mladi Miletić«. V zvezku so tudi razprave o materiji, o pasionskih igrah v Oberammergau, o kraljici Viktoriji. Pesnik in kritik Todor Manojlović omenja v svojem poročilu o šesti pomladni razstavi v Beogradu tudi slovenske slikarje R. Jakopiča, Nande Vidmarja, Frana Zupana, Franceta Kralja, Toneta Kralja in Maro Kraljevo, Ivana Kosa, Josipa Tavčarja, Matijo Jamo, Bruna Vavpotiča in Avgusto Šantlovo. O vseh ima ugodno sodbo.

Antologija sodobnih hrvaških pripovedkov je izdala zagrebška »Minerva« v zbirki »Sto godine hrvatske književnosti«. V isti seriji je izšla pred njo »Antologija novije hrvatske lirike«, prihodnji mesec pa izide »Ilirska antologija«. Knjigo »Moderni hrvatski pripovedači« je uredil dr. Ljubomir Maraković. Zastopanih je šestnajst pisateljev z izbranimi primeri proze, ki je nastala v zadnjih tridesetih letih.

Srpska književna zadruga je napovedala za novo kolo rednih knjig, ki izide 1. oktobra, pesniško zbirko Velimira Živojinovića-Masuke, povesti Veljka Petrovića, roman Svetolika Rankovića »Seoska učiteljica«, »Vukovo knjigo« v redakciji Pavla Popovića in Tihomira Gjorgjevića, zbirko Skerličevih literarnih studij v izboru Sv. Petrovića in Miodraga Ibrovca, studijo polkovnika Milutina Lazarevića »Bugarski rat«, tri Molièreove komedije («Namišljeni bolnik«, »Učene žene« in »Mizantrop«) v prevodu Bogdana Popovića, Dragoslava Ilića in R. Miljanićeva.

»Hrišćanska filozofija brака« je naslov knjige prof. Sergija Troickega, ki je izšla v srbskohrvatskem prevodu pri Kohnu v Beogradu. Ruski izvirnik je bil šele lani objavljen v Parizu.

Lev Trockij o sarajevskem atentatu. Založba »Svetlost« v Beogradu je pravkar izdala spis Leva Trockega »Sarajevski atentat«. Original je nastal ob začetku svetovne vojne in se naslanja na gradivo, ki ga je dal Trockemu ideolog predvojne jugoslovanske nacionalistične mladine Vladimir Gačinović.

»Letopis Matice Srpske« je objavil v najnovejšem zvezku razpravo dr. Jovana Erdeljanovića »Starina i značaj plemenskih predanja u Srba«, članek dr. Joce Laloševića »Revizionistička predavanja grofa Stevana Bethlena u Engleskoj« in daljšo razpravo našega ožjega rojaka, docenta beograjske univerze dr. Stanka Škerlja »O prenatrpanosti univerziteta i nezaposlenosti umnih radnika«. Razprava obravnava na podlagi obsežnega gradiva celoten problem hiperprodukcije akademskih izobražencev in se k nji ob priliki še povrnemo. V zajetnem zvezku je med drugim tudi zanimiv prispevek dr. R. Pletnjeva o Turgenjevu, ljubljanski oseučiliški profesor dr. Nikola Radojčić pa ocenjuje disertacijo o Georgiju Magaraševiću in razpravlja o vprašanju, ali je bil srbski kralj Ladislav IV. pravoslaven ali vsaj nakonjen pravoslavju.

Iz Celja

e— **Bezenškova proslava.** Le nekaj dni je še do Bezenškove proslave, ki bo v nedeljo 24. t. m. v Bukovju oz. na Frankolovem. Ta proslava obeta biti veličastna nacionalna manifestacija, ki se je udeleže poleg Slovencev tudi Srbi, Hrvati in Bolgari. V Bukovju, rojstni vasi velikega narodnega buditelja prof. Antona Bezenška, in na Frankolovem se dokončujejo priprave za čim dostojnejši sprejem gostov. Postavljajo se mlaji in slavoloki, pročelja hiš bodo olepšana in okrašena z zastavami. Da bo ta narodna manifestacija dobila pestrobarvno lice, je pripravljenih tudi mnogo narodnih noš. Po došlih prijavah bo udeležba velika, najbolj pa se seveda zanimajo Celjani, ki bodo trumoma pohiteli v ta prelepi kotiček slovenske zemlje. Iz Celja bodo vozili avtobusi (cena znižana) izpred kolodvora vsake pol ure od 8. zjutraj dalje. Spored proslave je naslednji: Na predvečer proslave zažiganje kresov na Starem gradu in na bližnjih hribih, 24. junija: ob 10. maša v kapelici Sv. Cirila in Metoda v Bukovju. Med opravilom poje domači pevski zbor. Pozdravni govor. F. Heffler Jugoslavenima; deklamacija. Jenko: Molitev, Fr. Roš: Antonu Bezenšku; deklamacija. Slavnostni govor in odkritje spominske plošče. Jugoslovenska in bolgarska državna himna. Govori gostov. Zaključni govor. Med posameznimi točkami bo izpopolnjen spored s pevskimi točkami, ki jih bo izvajal celokupni moški zbor Celjskega pevskega društva. Po proslavi bo v prostorih znane Snablove gostilne na Frankolovem narodna zabava. Prijatelji prirode pa imajo najlepšo priliko, da po proslavi, ki bo zaključena že ob 12., pohite na razvaline bližnjega lindeškega gradu ali v bližnjo okolico, ki je jako romantična. Zato v nedeljo 24. t. m. vsi Celjani na Frankolovo! Podrobnejša navodila bomo še priobčili.

e— **Umrl je v soboto zvečer v Celju** (Aleksandrova ulica) v starosti 78 let izdelovalec krtač in hišni posestnik g. Ivan Sager. Pokojnik je bil rojen Celjan in se je mnogo let z veliko vnemo udejstvoval v celjskem gasilnem društvu. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše žalosti. — V celjski bolnišnici je umrl v nedeljo 62 letni mlinar Miha Sinkovič iz Kozjega.

e— **Žrtve nesreč.** V nedeljo je padla 25 letna zasebna uradnica Pavla Peganova iz Nove vasi pri Celju tako nesrečno, da si je izpahnila desno ramo. Na Javorju pri Slivnici se je 11 mesecev stari posestnikov sinček polil z vrelim močnikom in dobil težje opekline. V Ariji vasi je padel 6 letni sinček dninarice Drago Umek s češnje in se močno poškodoval. V petek je padel 19 letni čevljarski pomočnik Anton Ferlič iz Jagnjenice pri Radečah na cesti v Trbovljah s kolesa in si zlomil ključnico. Pri sekanju v gozdu v Raduhi je padlo deblo na 27 letnega drvarja Ivana Škrubeja in mu občutno poškodovalo desno nogo v kolku. V nedeljo je neznan voznik povozil 29 letnega posestnikovega sina Martina Štanterja z Lahovne pri Celju, ko se je vračal po cesti iz mlina v Škofji vasi. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e— **Tatovi na delu.** V soboto ob 21. je neznan storilec ukradel nekemu mesarskemu vajencu iz Zavodne iz neke veže na Krekovem trgu 400 Din vredno, črno pleskano kolo znamke »Opel«, tov. štev. 1,743.047, eved. štev. 2—11.662—3. V petek med 15. in 16. je nekdo ukradel krojaškemu mojstru g. Selišku iz njegove delavnice v Zavodni 400 Din vredne nove hlače. V nedeljo pa je bila tkalki Štefki Potokarjevi pri nabiranju borovnic v gozdu v Liscah ukradena ročna torbica z 215 Din gotovine in drobnarijo v skupni vrednosti 300 Din.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni velefilm »Zlato« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— **Iz tajništva sreske organizacije JNS** Maribor-mesto, Maribor, levi breg in Maribor, desni breg. V soboto 23. t. m. ob 20. se bo vršil v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru redni letni občni zbor sreske organizacije za srez Maribor-mesto, v nedeljo dne 24. t. m. ob 9. predpoldne pa redni letni občni zbor sreskih organizacij JNS za sreza Maribor levi breg in Maribor desni breg. Na omenjenih občnih zborih bodo med drugimi poročali tudi minister n. r. g. dr. Kramer, senator g. dr. Ploj in narodna poslanca gg. dr. Pivko in Krejči. Vsem krajevnim organizacijam v Mariboru ter občinskim organizacijam JNS v srezih Maribor levi breg in Maribor desni breg smo poslali vabila, formularje za pooblastila za delegate ter potrebna navodila. Vljudno naprošamo vse funkcijonarje občinskih, ozir. krajevnih organizacij, da se točno držijo podanih navodil ter da pošljejo na občni zbor predpisano število delegatov. — Predsedstvo.

a— **Diplomiran** je bil za strojnotehniškega inženerja na visoki tehniški šoli v Pragi g. Boris Cijan iz Maribora, znani iniciator jadralnega letalstva v naši državi sploh, zlasti pa v Mariboru.

a— **Zahvala poštarjev.** Čutimo se dolžni izreči tem potom vsem darovalcem praktičnih tombolskih dobitkov ter pridnim prodajalcem tombolskih kart, mnogobrojnemu občinstvu, ki se ni ustrašilo slabega vremena ter prihitelo na našo dobrodelno prireditev, našo najpresrčnejšo zahvalo.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3 temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5 smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.

Temperatura: prve številke pomenijo 18. junija

Ljubljana 7, 769.3, 12.8, 82, 0 0, —, —; Ljubljana 13, 767.0, 21.9, 44, Ei, 0, —, —; Maribor 7, 768.6, 13.0, 80, 0, 0, —, —; Zagreb 7, 769.1, 15.0, 80, SE1, 0, — —; Beograd 7, 768.8, 16.0, 60, SE2, 0, 0; —, —; Sarajevo 7, 769.6, 11.0, 90, 0, —, —; Skoplje 7, 767.7, 16.0, 70, W1, 10, —, —; Split 7, 765.5, 21.0, 40, NE4 0, —; Kumbor 7, 764.8, 22.0, 50, 0, 0, —, —; Rab 7, 766.5 19.0, 40, 0, 5, — —.

Temperatura: Ljubljana 22.8 10.2; Maribor 21.4, 9.0; Zagreb 20.0, 11.0; Beograd 21.0, 11.0; Sarajevo 21.0, 7.0; Skoplje 26.0, 15.0; Split 26.0, 17.0; Kumbor —, 18.0; Rab —, 16.0.

a— **Razstava risb in ročnih del** je bila v nedeljo otvorjena na realni gimnaziji. Razstavljenih je več akvarelov in oljnatih slik, ki pričajo, da je na zavodu mnogo talentov.

a— **Izpričevala za knjigovodski tečaj** lahko udeleženci proti plačilu predpisane takse dvignejo v pisarni obrtnozadružnega nadzorništva na sreskem načelstvu II-42.

a— **Poskušen samomor iz nesrečne ljubezni.** Včeraj zgodaj zjutraj je razburil Tezenčane krvav dogodek, ki se je odigral pod oknom mlade tekstilne delavke Katice L. Katica se je že dolgo časa poznala s 25-letnim čevljarskim pomočnikom Francem Bobičem in sta se nekaj časa tudi dobro razumela. Prišlo pa je do nekih nesoglasij in že pred mesecem si je France hotel vzeti življenje. Ležal je takrat dva dni nezavesten v mariborski bolnišnici. Ko je ozdravil, se je ponovno oglašal pri Katici. V ponedeljek rano zjutraj je potrkal na njeno okno. Ker ni bilo odziva, je v hipni zmedenosti segel po samokresu in si pognal kroglo v glavo. Katica ga je našla nevarno ranjenega pod oknom. Poklicani reševalci so fanta takoj prepeljali v bolnišnico. Rana pa je bila prehuda in ji je nesrečni mladenič včeraj popoldne podlegel.

a— **Ukradeno kolo.** Tatovi koles so vkljub vestnemu zasledovanju vseh varnostnih organov pridno na poslu. Tako je v nedeljo popoldne ukradel neznan tat izpred neke gostilne v Studencih 1000 Din vredno kolo mizarskemu mojstru Francu Papežu. Kolo je znamke »Styria« in ima evidenčno številko 71284.

a— **Ponarejeni kovanci.** V zadnjem času so se zopet pojavili v Mariboru ponarejeni kovanci. Pred dnevi je neki posestnik od Sv. Petra pri Mariboru zamenjal v neki mariborski trafiki kovanec za 50 Din. Po žvenketu ga je trafikant spoznal za ponarejenega ter ga izročil policiji, ki poizvaduje sedaj za razpečevalci in ponarejevalci. Po zunanjosti je kovanec precej dobro izdelan in ga je težko ločiti od pravega.

GOSPODARSTVO

Sklepi seje Centralnega trgovskega predstavništva v Beogradu

V petek in soboto 15. in 16. t. m. se je vršila v prostorih Zveze trgovskih združenj v Beogradu prva seja Centralnega predstavništva jugoslovenskega trgovstva. Med drugimi predstavniki zvez se je udeležil seje za našo Zvezo trgovskih združenj predsednik g. Josip J. Kavčič.

Po obširnih razpravah o gospodarskem položaju in ob polni enodušnosti vseh članov predstavništva v vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih je centralno predstavništvo sprejelo nastopne sklepe, ki so jih podpisali vsi predsedniki Zveze trgovskih združenj:

»Razna tolmačenja zahtev, ki jih je stavil kongres v Skoplju, da se izvrši nujna reforma gospodarske politike, je izpodbudila centralno predstavništvo, da objavi naslednje pojasnilo: Vsi gospodarstveniki v najširšem smislu, odnosno vsi delovni stanovi morajo vršiti svoje državljanske pravice samo po svojih obveznih stanovskih organizacijah. Z upostavitvijo te stanovske demokracije se bo dosegla popolna soglasnost interesov vseh družbenih slojev, a istočasno se bodo obvarovala osnovna načela demokracije, ki so neobhodno potrebna za najbolj zdrav razvoj vseh narodnih sil.

V zvezi s težnjo, da se ustvari gospodarstvo po načrtu v naši državi, je trgovstvo na osnovi izkušenj, ki jih ima v nekih poizkusih te vrste, na stališču, da je treba čim prej upostaviti gospodarski načrt ob sodelovanju vseh gospodarskih organizacij, katerega izvršitev se naj prepusti svobodni tekmi gospodarstva. Gospodarstvo po načrtu z definicijo, »da se mora celotno gospodarstvo predati zaradi organizacije in izvršitve razčlenjenim samoupravnim telesom«, je utopija, ker nima osnovnega elementa: svobodne tekme, strokovnega zanimanja, kakor ne osebne materialne odgovornosti. Vsako etatizacijo gospodarstva je treba v osnovi zavrniti. Interes naše države in našega naroda je svobodna, od ničesar ovirana razmenjava dobrin, ki jo je treba prepustiti trgovskemu stanu.

Trgovci, stoječ na stališču, da je svoboda dela in tekme nujna v gospodarskem življenju, v načelu niso proti upostavljanju zadrug in smatrajo, da so one kot proizvajalne in kreditne zelo potrebne in da jih je treba podpirati. Nabavljalne konzumne zadruge, četudi poslujejo samo s člani ali, kakor to delajo zdaj, da poslujejo tudi z nečlani, se morajo smatrati kot trgovine, ki morajo nositi vse fiskalne obremenitve in izpolnjevati vse pogoje, ki so določeni za opravljanje trgovinskih poslov. Narodna trgovina občuti zelo veliko potrebo po pospeševanju izvoza kmetijskih pridelkov. Upostaviti bi bilo treba tipizirane proizvode, po katerih povprašujejo v tujini, a naša država naj nudi ugodnosti za njihovo gojenje. To more organizirati dobro premišljeni in smotrni zadružni sistem, osnovan na zasebni pobudi in vezan z interesi zadružnikov. Poslovanje teh zadrug naj bi se podprlo s cenenimi krediti, da bi se s tem zbudilo živahno delovanje zadružnikov za proizvajanje. Dosedanji sistem suhvencioniranja je dosegel ustvarjajoč zadruge in korumpirajoč zadružno zavest prav obratno. Nasproti temu vodijo nabavljalne in konzumne zadruge nestrokovnjaki in privilegirane od odločilnih oblastev so zadruge preobrnile zadružni sistem, ki je v svoji osnovi lep in idealen, v škodljivo, z ugodnostmi obdarjeno in nelojalno trgovino. Najvažnejše dejstvo pri velikem številu teh zadrug je, da zadružniki nimajo nikakih koristi, nego trpijo veliko škodo poleg splošne škode, ki izhaja iz tega privilegiranega sistema. V poslednjem času so se vršile burne razprave na posameznih zadružnih skupščinah, na katerih so sodelovali tudi državni uradniki. Šlo je celo tako daleč, da se je na zadružnem kongresu v Sarajevu izrazila huda žalitev vseh trgovcev v državi s tem, da je predsednik kongresa, ki je visoki državni činitelj v pokoju, jasno nazval trgovce naše države za nepotrebne služkinje. To je najjasnejši dokaz, kako privilegirani nabavljalnokonzumni sistem negativno vpliva na zadružno zavest. Stališče kongresa v Skoplju proti nabavljalno-konzumnemu zadružnemu sistemu je bilo načelno in nobjektivno, pa kot takšno ni dalo niti najmanjšega povoda za tak izpad nasprotne strani, ki je v pomanjkanju dokazov uporabil hudo žalitev trgovstva.

S pooblaščenjem industrijskih prodajaln v naši državi je naša trgovina hudo oškodovana. Zato zahteva predstavništvo od odločilnih činiteljev, da se smatrajo vse te prodajalne kot samostojni trgovski obrati in kot taki takoj obremenjene z vsemi davščinami, kar je v interesu državnega fiskusa. Ta neenakost izziva odpor v trgovskih vrstah, ki bi mogel dovesti do hudih posledic.

Odločujoči činitelji se opozarjajo, da zahtevajo razna društva za posredovanje med upniki in dolžniki plačilo izvestnih taks, stroškov in nagrad, kar je v nasprotju z odredbami zakona o prisilni poravnavi izven konkurza. Predstavništvo zahteva zato strogo nadzorstvo nad poslovanjem teh društev v tem pravcu, da bi ta društva svoje poslovanje prilagodila zakonu in svojim pravilom.

Predstavništvo zvez ponovno poziva odločilne činitelje, da se v predlogu uredbe o zaščiti kmeta izpremeni določilo o izvzetju dolgov za blago na ta način, da se vsi dolgovi za blago brez ozira na vrsto in znesek izločijo iz zaščite.«

Gibanje zavarovanih nameščencev in delavcev v vsej državi

V *aprilu* letos je bilo zavarovano v vsej državi pri krajevnih organih osrednjega urada za zavarovanje delavcev 535.152 delavcev in nameščencev. To število pokazuje dvig nasproti marcu letos za 12.082 članov in dvig nasproti enakemu mesecu preteklega leta za 18.627 zaposlenih delavcev.

Nasproti istemu mesecu lanskega leta izkazujejo največji absolutni dvig zaposljenja okrožni uradi v Osijeku (za 4660), v Banji Luki (za 3270), v Ljubljani (za 3205), v Zagrebu (za 3018) in v Novem Sadu (za 2240). V odstotkih pa znaša dvig v Banji Luki 22.46, na Sušaku 16.47, v Osijeku 11.27 in v Karlovcu 9.86 odstotka. Večji padec zaposljenja zaznamujeta okrožna urada v Skoplju (za 2663 ali za 8.98 odstotka) in v Beogradu (za 2378 članov ali za 3 odstotke).

Pri zasebnodruštvenih bolniških blagajnah pokazuje padec članstva Zasebnodruštvena bolniška blagajna »Merkur« v Zagrebu (za 599 članov), medtem ko ostali dve blagajni zaznamujeta dvig (znatnejši porast ima bolniška blagajna Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani — za 608 nameščencev).

V aprilu letos je znašalo število zavarovanih delavcev in nameščencev s statnim dnevnim zaslužkom do 8 Din (vajenci) 68.733, z zaslužkom nad 8 do 24 Din 245.176, z zaslužkom nad 24 do 34 Din 89.370, z zaslužkom nad 34 do 48 Din 60.806 in z zaslužkom nad 48 Din 71.067 članov.

Povprečna zavarovalna mezda znaša 22.33 Din in pokazuje zmanjšanje nasproti stanju v preteklem letu za 1.26 Din. To zmanjšanje je posledica dejstva, da se je število članov višjih mezdnih razredov z dnevnim zaslužkom preko 24 Din zmanjšalo za 16.622, a povečalo se je število članov v nižjih razredih z dnevnim zaslužkom pod 24 Din za 35.249 članov.

Repertoar

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 19.: Dramska produkcija Operne šole drž. konservatorija. Izven. Cene od 6 do 20 Din.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 18.: Zaprto.

Torek, 19.: Zaprto.

Škropljenje hmelja proti peronospori

Hmeljarsko društvo v Žalcu nam je poslalo dopis, iz katerega povzemamo:

»V 6. številki »Hmeljarskega vestnika« je Hmeljarsko društvo objavilo izjavo strokovnjaka glede hmeljskih škodljivcev in bolezni g. dr. inž. Blattnega na fitopatologiškem zavodu v Pragi, da na poslanih mu hmeljskih listih iz Savinjske doline ni našel peronospore. V začetku tega meseca je društvo vnovič poslalo navedenemu zavodu v Pragi več sumljivih listov in poganjkov v preiskavo in je 13. t. m. prejelo iz Prage odgovor, da je na poslanih hmeljskih listih in poganjkih ugotovil obilo hmeljske peronospore.

Hudo strašilo je torej prišlo in se razpaslo po naših hmeljiščih, ki so zadnji up v hudi gospodarski stiski. Kaj je torej storiti?

O pogubni bolezni in njeni zabranitvi je Hmeljarsko društvo že mnogo razpravljalo, in sicer ustno in pismeno ter je v 5. številki Hmeljarskega vestnika še posebno opozorilo hmeljarje, da naj bodo pripravljeni na prihod neljubega gosta. Pa ves pouk in vsi spomini nič niso pomagali. Niti najlažjega sredstva za zatiranje peronospore, namreč zbiranja tako zvanih kuštrovcev in njih uničevanja v ognju, se ne poslužujejo. Če pa to delo opravljajo, zmečejo nabrane kuštrovce na cesto ali ih pa puste ležati v nasadu.

Pravilo pravi, da se mora škropljenje z bakrenogalično apneno brozgo pričeti preden se bolezen pojavi. Dasi je zvonjenje po toči prepozno, hočemo vendar kratko omeniti, kako zabranimo peronosporo na hmelju.

Starejši nasadi se morajo že maja škropiti s tričetrtodstotno bakrenogalično apneno brozgo. To škropljenje se po preteku 3 do 4 tednov ponovi, in sicer z enoodstotno brozgo. Za primer mokrotnega vremena se mora škropljenje nadaljevati vsak drugi ali tretji teden s poldrugoodstotno brozgo, med cvetjem pa le s tričetrtodstotno.

Enoodstotna brozga se pripravi takole: V večjo posodo vlijemo 50 litrov, ako mogoče, mehke vode ter obesimo v njo vrečico z 1 kg bakrene galice, ki se v 24 urah raztopi. Ako se nam pa mudi, vzamemo vročo vodo. V drugi posodi ugasimo 1 kg živega ali pa raztopimo 2 kg ugašenega apna in zlijemo naposled obe raztopini, bakrenogalično in apneno, med stalnim mešanjem z lesenim drogom v tretjo posodo. Ker je med apnom skoro vedno drobno kamenje, se apnova brozga prelije skozi sito. Za primer, da nimamo tretje posode, se lahko bakrenogalična raztopina vliva med neprestanim mešanjem z lesenim drogom v apneno — ne pa obratno. Mešanica se potem dopolni z vodo do 100 l. Tako pripravljena brozga ohrani svojo moč le 24 ur.

V pravilno pripravljeni brozgi mora rdeči lakmusov papir postati plav, beli fenolftalinov papir pa rdeč. Ako brozga na ta papir ne učinkuje na navedeni način, se ji mora dodati še apna.

Med škropljenjem je potrebno brozgo večkrat pomešati z lesenim drogom. Škropljenje se mora izvrševati temeljito, to se pravi, poškropljena mora biti vsa rastlina, posebno pa spodnji deli listja. Škropi se naj šele, ko je rosa izginila z rastline, in se naj opusti ob hudi vročini.«

Gospodarske vesti

= **Jugoslovensko - bolgraški klirinški promet.** Med jugoslovensko in bolgarsko Narodno banko je bil sklenjen dogovor o kliringu, ki je stopil v veljavo 10. t. m. Naši denarni zavodi sprejemajo vplačila na zbirni račun Bolgarske narodne banke, ki se vodi v dinarjih. Sprejemajo se kot vplačila zneski za protivrednost za blago, uvoženo iz Bolgarske, in je ta vplačila v kliring potrebno opraviče vati z uradnimi dokumenti, kakor so faktura, carinska deklaracija in izkaz o plačanem davku. Dalje se sprejemajo in izvršujejo po kliringu vplačila bolgarskega poslaništva in konzulatov. V primerih, ko se vplačuje v kliring protivrednost uvoženega blaga, pa se fakture glasijo na kakšno tujo valuto, se izvrši preračunavanje po službenem tečaju s pribitkom 28.5 odstotka, kakor to velja za kliringe z ostalimi državami.

= **Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Rusijo.** Kakor poročajo iz Prage, so češkoslovaški gospodarstveniki z zadovoljstvom vzeli na znanje priznanje Rusije po Češkoslovaški. Gospodarsko časopisje samo obžaluje, da se to ni izvršilo že prej. Z upostavljenjem rednih odnošajev z Rusijo je padla zadnja ovira na potu k redni trgovinski pogodbi med Češkoslovaško in Rusijo. Predlog trgovinske pogodbe je bil sovjetski vladi izročen že pred dvema mesecema, a do trgovinskih razgovorov seveda pred priznanjem ni prišlo. Zdaj je verjetno, da se bo med obema državama sklenila trgovinska pogodba na osnovi največjih ugodnosti. Obenem se bodo vršila pogajanja zaradi transitnega prometa preko Rusije, ker to Češkoslovaško interesira zlasti glede na Perzijo, Kino in Daljnji vzhod. Skleniti pa se namerava tudi pogodba o kontingentih.

= **Izvoz masti v Nemčijo.** Po uradni vesti iz Beograda morajo vsi izvozniki, ki žele izvažati v Nemčijo mast, predložiti prijave službeni kontroli, a izvoz živine najkasneje do 20. t. m. obenem z označbo količine, ki jo hoče izvoziti v Nemčijo. Prav tako se morajo istemu uradu do 20. t. m. prijaviti vsi izvozniki, ki žele izvažati v Nemčijo konje.

= **Otvoritev borze jaje na Dunaju.** Z Dunaja poročajo, da bo odslej na Dunaju dvakrat tedensko, to je v torek in petek, borza jajc v zgradbi dunajske produktne borze. Prvi borzni sestanek bo 19. t. m.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave risalnih potrebščin, 50 kub. m hrastovega jamskega lesa, 40 kg usnja, 40 kg blankusnja in sedlarskega materiala, 300 kg bele kovine, 300 kg cinkovega belila, 100 kg laka, 2600 eternitnih šablon, 15 kg pocinkanih žebljev, 2000 vetroklinov, 40.000 kosov strojne opeke, 500 kg karbida, 1000 kg dinamskega olja, 6500 m bakrene žice, 200 izolatorjev, 105 ključev za vijake 700 podkev za konje, 4 gumijaste spiralne cevi, 500 m manesmanovih cevi, 10 šiber za vodo, 15 sit za rešetanje premoga, 15 plošč za zvijanje pločevine, 1200 kg navadnih žebljev, 120 ključavnic, 750 plinskih cevi, 120 plošč črne pločevine, 20 plošč kotlovne pločevine, 100 plošč za štedilnike, 50 rešetk za štedilnike in 100 vrat za štedilnike, 75 galvanskih členov, 15 ročnih črpalk, naprave za analizo jamskega zraka, 10 ventilatorjev, 1 troglasna piščalka za tovarne, 6 električnih strojev in raznih strokovnih knjig; do 27. t. m. glede dobave 1850 kg žičnikov, 100 kg črne pločevine 1 električnega ročnega stroja in strokovnih knjig; do 5. julija glede dobave 50 kub. m lesa in 55 kg gumijastih plošč; do 12. julija pa glede dobave 1 kompletnega agregata in raznega električnega materijala. — Direkcija državne železarne v Varešu sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 1 kopalne kadi, 54 kosov profilnega železa, 23 plošč bakrene pločevine, 7 plošč medeninaste pločevine; do 4. julija glede dobave 3000 žag za železo in raznih kemikalij. — Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave avionskega platna, do 3. julija glede dobave 1150 žarnic in drugega električnega materiala in glede dobave cca. 1000 čopičev; do 9. julija pa glede dobave raznega orodja.

Borze

18. junija

Na ljubljanski devizni borzi so se nekoliko okrepili oficielni tečaji na Berlin, Bruselj, London in New York, oslabel pa je Trst. Drugo neizpremenjeno. Avstrijski šiling je notiral v zasebnem kliringu v Ljubljani 9.35—9.45, v Zagrebu se je zaključil po 9.41 in v Beogradu je notiral 9.4250—9.4250. Angleški funt se je trgoval v zagrebškem zasebnem kliringu po 255.75, a španske pesete po 641. Grški boni so bili zaključeni v Zagrebu po 29.75, v Beogradu pa so notirali 29.10—29.80.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila Vojna škoda zaključena po 305 (v petek po 306). Ostali zaključki: 7% investicijsko 71.50, Narodna banka 4000 in PAB 215.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2313.18 — 2324.54, Berlin 1299.03 — 1309.83, Bruselj 797.18 — 801.12, Curih 1108.35 — 1113.85, London 171.80 — 173.40, Newyork 3383.28—3411.54, Pariz 225.27—226.39, Praga 141.90—142.76, Trst 293.46 — 295.86 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.35—9.45.

Zagreb. Amsterdam 2313.18—2324.54, Berlin 1299.03—1309.83, Bruselj 797.18—801.12, London 171.80—173.40, Milan 293.46—295.86 Newyork kabel 3405.28—3433.54, Newyork ček 3383.28—3411.54, Pariz 225.27—226.39, Praga 141.90—142.76, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.32, London 15.53, Newyork 307.625, Bruselj 71.90, Milan 26.53, Madrid 42.15, Amsterdam 208.65, Berlin 117.50, Dunaj 73.17 (57.20), Stockholm 80.10, Oslo 78.05, Kobenhavn 6940, Praga 12.79, Varšava 58.1250 Atene 2.93, Bukarešta 3.05.

Dunaj: (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 10.80, London 27.22, Milan 46.35, Newyork 537.32, Pariz 35.50, Praga 21.76, Curih 174.74, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 306 denar., 7% investicijsko 71 denar, 8% Blair 61 denar, 7% Blair 55 denar, 7% posojilo DHB 67 denar, 4% agrarne 37 denar, 6% begluške 54 denar, KID 250 blago.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 305—306, za junij 305—306, 7% investicijsko 71—71.50, 7% Blair 55—55.50, 8% Blair 61—61.50, 7% posojilo DHB 67—68, 6% begluške 54.25—55; delnice: Narodna banka 4000—4100, PAB 215—216, Šećerana Osijek 150 blago, Impex 50 denar.

Beograd. Vojna škoda promptna 305 zaključek, za november 305 zaključek, 7% investicijsko 61 zaključek, 4% agrarne 37.75 zaključek, 6% begluške 54.10 zaključek, 7% Blair 55—56, 7% posojilo DHB 67.25 zaključek, PAB 215 in 213 zaključka.

Dunaj: Dunav-Sava-Jadran 10.50, Alpina-Mont. 10.05. — V predborzi: Šećerana 15.50 Ruše 10.

Blagovna tržišča

LES.

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključeni so bili 4 vagoni tramov in 3 vagoni desk.

ŽITO.

+ **Chicago** (18. t. m.): Začetni tečaji: **pšenica:** za julij 93.50, za september 94, za december 95.75; **turščica:** za september 58.125.

+ **Winnipeg** (18. t. m.). Začetni tečaji: **pšenica:** za julij 77.50, za avgust 79.50, za oktober 80.625.

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljiva v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi); baška 79-80 kg po 177.50 do 180, baška, 80 kg po 180—182.50; **koruza** (po mlevski tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za maj 145—147.50; **moka:** baška »0g« po 275—280, banatska po 280—285.

+ **Novosadska blagovna borza** (18. t. m.) Tendenca neizpremenjena, promet srednji. **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad 120 do 122.50; baška poliska 122.50—125; baška, ladja Tisa, 77 kg 127.50—130; ladja Tisa 78 kg 130—132.50; sremska, slavonska 117.50 do 120; gornjebanatska 116—118; ladja Begej 125—127.50. **Oves:** baški, sremski, banatski, slavonski 97.50—100. **Koruza:** baška in sremska pariteta Indija 90—92; okolica Sombor 90—92, banatska 88—90, ladja Begej in Tisa 98—99; baška okol. Novi Sad 91 do 93. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 190—210; »2« 170—190; »5« 150—170; »6« 130—150; »7« 105—115; »8« 105—110; slavonska »0g« in »0gg« 190—200; »2« 170 do 180; 5« 150—160; »6« 130—140; »7« 105 do 115; »8« 105—110. — **Otrobi:** baški in sremski 95—100; banatski 92.50—97.50; baški ladja 102.50—105.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (18. t. m.). Tendenca slaba, promet živahen. **Pšenica:** za junij 12.45—12.46, za oktober 15.46—15.48. **Turščica:** za julij 10.18 do 10.20, za avgust 10.64 do 10.65.

ŽIVINA.

+ **Svinjski sejem v Mariboru.** Pripeljali so 255 repov, od katerih je bilo prodanih 122. Cene prascem, starim 5 do 6 tednov, 80 do 100 Din, 7 do 10 tednov 120 do 130 dinarjev, 3 do 4 mesece 140 do 180 Din, 5 do 7 mesecev 220 do 260 Din, 8 do 10 mesecev 300 do 480 Din, eno leto starim 500 do 620 Din. Kilogram žive teže je bil po 5 do 6 Din, kg mrtve teže pa po 8.50 do 10 Din.

JAJCA

+ **Tržišče z jajci.** V zadnjem času so plačevali izvozniki pri nas blago po 45, 47.50 do 50 par za kos, kar ni v skladu s cenami na svetovnem tržišču. Zatrjuje se, da je zaradi tega naša izvozniška trgovina z jajci skoroda pasivna. — **Italija** od časa do časa povprašuje po našem blagu, a ponuja le zelo nizke cene. — V **Švici** so cene nekoliko poskočile zaradi slabše produkcije. — Poslovanje z **Nemčijo** je bilo prejšnje dni zaradi popuščanja marke nezanesljivo. — V **Češkoslovaško** smo zadnje dni izvozili nekoliko vagonov jajc za konserviranje. — Izvoz v **Avstrijo** se more vršiti samo z dovoljenjem naših oblastev, a kontingent, ki nam je bil dovoljen, je že izčrpan. — **Francija** za enkrat ne pride v poštev za naše blago, ker ima zadostno domačo produkcijo. — Pogajanja glede novih kontingentov za uvoz v **Španijo** so še vedno v teku. Dokler se ne končajo, ni misliti na izvoz tjakaj.

Olajšanje
pri vsakodnevnem delu nudi
Unionova čokolada

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Strupene rastline

Gobe, jagode, bršljanovi listi, ljuljika in koprive

Če govori moderni meščan o strupu, misli na ciankalij, strihnin, prusko kislino, arzenik in morda še na kačje strupe. Na deželi poznajo še nekatere druge strupene stvari, kakor strupene gobe in jagode. Le malokdo pa ve, da preži strupena smrt nanj pogostoma tudi iz rastlin, ki jih smatramo drugače za nedolžne.

Nedavno je obolel neki 3 in polletni deček v Nemčiji. Dobil je groznico. Nastopile so halucinacije, vid mu je popolnoma oslabel, napadle so ga omedlevice, po telesu so se mu pojavili izpuščaji kakor pri škrlatinki. Zdravnik ni vedel, kaj mu je. Odredil je za vsak primer izpraznitev želodca. Čez tri ure je dečko skoraj hipoma popolnoma ozdravil. Šele pozneje so ugotovili, da je jedel bršljanove liste. Bršljan vsebuje v listih namreč eterično olje s strupenimi lastnostmi.

Lanenega olja pač nihče ne bo smatral za strup, a vendar je pred kratkim obolelo z znaki zastrupljenja več otrok, ki so pomakali kruh v laneno olje. Do zastrupitve je prišlo na zelo zanimiv način, ki nazorno kaže, da je previdnost vedno umestna. Seme lanu, iz katerega iztiskavajo olje, je samo na sebi namreč absolutno nedolžno, pač pa se vanj kaj rado primeša seme neke ljuljike, ki rase med lanom. In to seme, ki samo na sebi tudi ni strupeno, se lahko ostrupi pod vplivom nekih bakterij, ki parasitarijo na njem in izločajo hudo strupen alkaloid temulin. Po teh ovinkih se je mogoče zastrupiti z lanenim oljem in iz tega je razvidno, kako važno je, da se plevel odstranjuje od koristnih rastlin.

Tudi koprive niso povsem nedolžne. Na zunaj učinkujejo sicer bolj bolestno nego strupeno. Strupeno pa lahko deluje sok iz kopriv, ki ga v obliki izvarkov uporabljajo med ljudstvom za ustavitev krvavljenja. Posledica so hude želodčne bolečine in kvare, srbeči izpuščaji po telesu itd.

Ne samo marsikatere »nedolžne« rastline, tudi mnoge »nedolžne« živali lahko človeka zastrupijo. Za primer navajamo znamenito »špansko muho«, ki je prav za prav hrošč in ki so jo posušeno in stolčeno v prah uporabljali dolgo za obliže, ki so telesu »odtegovali vodo«. Moderna medicina tega sredstva ne uporablja več. Razen kot lečilo pa je bil prašek španske muhe v prejšnjih časih tudi zelo znan strup. Često so se zgodile nesreče, ker so ga zamenjali s poprom in še le. 1847. je poročala kriminalna statistika Nemčije o 20 umorih, ki so jih ženske izvršile s tem, da so svojim žrtvam natrosile tega praška v juho ali druga jedila. Strup španske muhe je podoben čebelnemu strupu.

Carnera leži na tleh

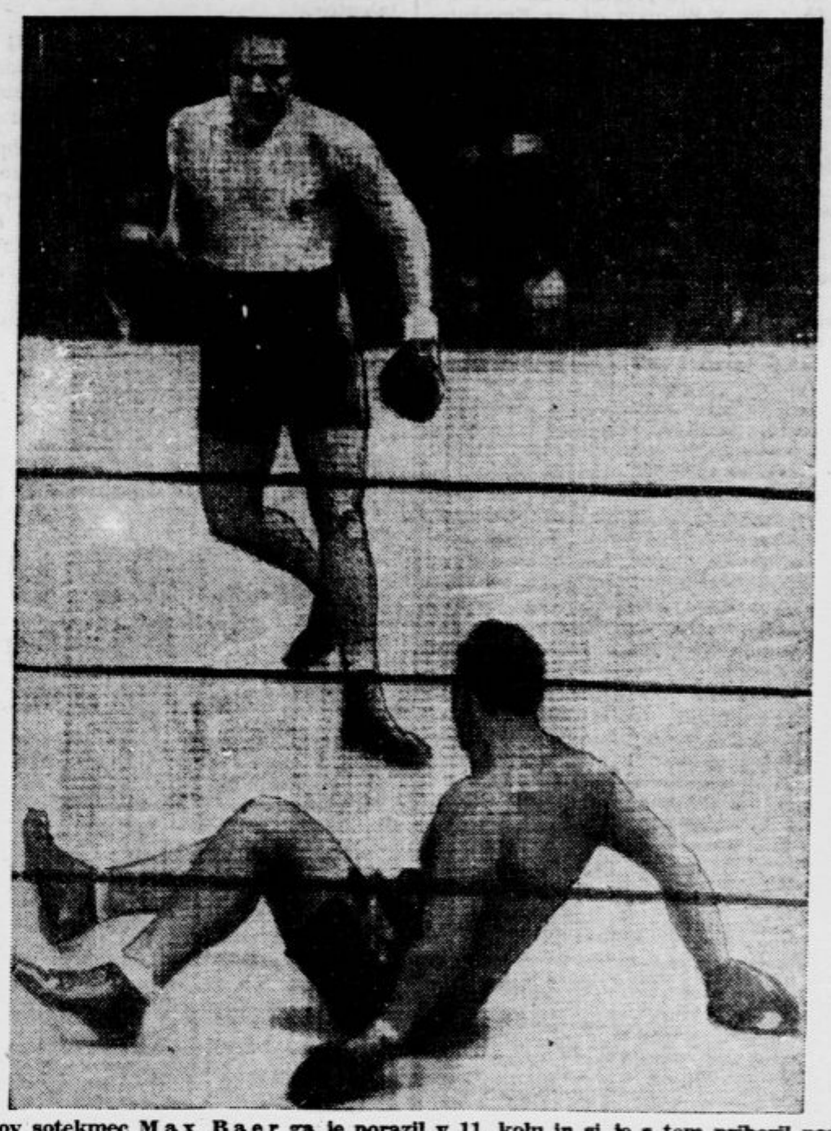

Njegov sotekmec Max Baer ga je porazil v 11. kolu in si je s tem priboril naslov svetovnega mojstra

Nemški propagandni minister v Varšavi

Dr. Göbels v razgovoru z grofom Moltkejem (na desni) in prof. Zielinskim

Sadje in voda

Ljudstvo ima že prastar predsodek proti pitju vode neposredno po uživanju svežega sadja. Tudi medicinci se že dolgo prepirajo o tem, da-li je ta predsodek upravičen ali ne. Na farmakološkem zavodu vseučilišča v Würzburgu so v zadnjem času so apravili poskuse, ki so ponovno potrdili, da ima ljudsko mnenje prav.

Sirovo sadje so zrezali v majhne koščke in jih potem polili z mrzlo vodo. Izkazalo se je, da nastane zlasti pri črešnjah in kosmuljak neki proces vnetja in nabuhnjenja. Ta proces nastane po vodi tudi v želodcu in je umljivo, da mora povzročiti hude motnje. Torej je vendar pametno, da ne piješ vode vsaj dve uri po sadju.

Možitev Liliane Harvey

Iz Hollywooda poročajo, da bo v najkrajšem času zapustila Ameriko kinematografska igralka Liliana Harvey, ki pride v Evropo, da stopi pred oltar s svojim filmskim partnerjem Willyjem Fritschem. Harveyeva je doživela v Ameriki takšno razočaranje, da se ne da z njim primerjati še tako slabo izpadla zakonska zveza.

Vest, da se bosta Harveyeva in Fritsch vzela, je bila sicer večkrat zanikana, a to le iz razlogov popularnosti obeh zakonskih kandidatov. Sploh se zdaj v filmskem svetu mnogo govori tudi o tem, da se bo Kiepura oženil z Marto Eggerthovo. Poroka bo baje v Splitu. Prav tako pričakujejo v najkrajšem času sklenitev zakona med Magdo Schneiderjevo in Wolfom Albachom-Retto. Vsi ti primeri pričajo, da je polagoma le začelo zmagovati zasebno življenje nad filmsko propagando.

Robot umoril človeka

Tragedija inženjerja, ki je skonstruiral strojnega policista

Chicago ima svojevrstno kriminalno senzacijo:

Kakor znano, je v Ameriki nekaj časa vladala neka vrsta modne manije za stroje, ki so v obliki človeka opravljali vsakovrstna dela kot biljeterji, zapiralci vrat, prodajalci, blagajničarji itd. Posebno umetni med njimi so lahko govorili nekoliko stavkov in na neka vprašanja celo odgovarjali. Eden izmed najbolj iznajdljivih konstrukterjev takšnih robotov je bil inženjer Rouwer, ki je imel v času visoke konjunkture za te stroje veliko delavnico z dvajsetimi mehaniki, v zadnjem času, ko je ta moda popuščala, pa tri. Vodja tega obrata je bil Rouwerjev asistent Colmanson.

Te dni so našli inženjerja v delavnici, sredi dovršenih in pol dovršenih človeških avtomatov mrtvega, oziroma ubitega. Na glavi je imel strašno rano. Preiskava je pokazala, da ga ni ubil človek, temveč mehanični robot. V bližini trupla je stal namreč strojni policist, čigar načrt je bil napravil Culmanson in ki so ga bili montirali nekoliko dni prej. Na zunaj je bil stroj povsem podoben ameriškemu policistu, samo da je imel namestu ene roke vrtečo se ploščo in na obodu te plošče so bili jermeni, ki so imeli na koncu pritrjene kovinske krogle. S pritiskom na gumb se je plošča začela vrteti in gorje človeku, ki bi ga usekale krogle na jermenih. Preiskava je pokazala, da so baš te krogle raztreščile Rouwerju lobanjo, kajti na njih so našli sledove krvi in las, ki so bili enaki Rouwerjevim lasem.

Spočetka so menili, da gre za nesrečo. Potem so pa zvedeli, da sta se Rouwer in Colmanson v zadnjih dneh nekaj prepirala in da je bil inženjer svojemu pomočniku na dan pred nesrečo odpovedal službo. Osumili so ga, da je sprožil mehanizem v trenutku, ko je Rouwer ob njem delal. Culmanson odločno zanika, da bi bil česa kriv, a za sedaj so ga le obdržali v zaporu.

Begum rampurska

Zlate zakonske spone v Indiji

Na poti po Evropi je prispel v London nabob rampurski, vladar majhne indijske države, da se pokloni angleškemu kralju. Spremlja ga tudi njegova žna, begum rampurska, lepa, mlada ženska, čije vranje črne lase in velike oči je opevalo baje že mnogo poetov, kakor pravi nabob.

Dočim se ta kaže samo v evropski obleki, nosi njegova žena kobaltno modro indijsko oblačilo. Novinarji, ki so oba obiskali, so se posebno čudili, da ima dragocen, velik diamant v nosu. Nabob sam jim je na njihove vprašujoče poglede pojasnil to stvar. V Rampurju je namreč star običaj, da dobe ženske po poroki zlat ali svilen obroček, ki je z bolj ali manj dragim kamnom pritrjen v nos. Prvotni pomen te čudne navade je jasen: mož naj svojo ženo za nos vodi okrog.

Na potovanju po Evropi je begum odložila svoje zlate zakonske spone, toda v Rampurju jih bo spet pritrdila v diamant. Kar se tiče tradicij, mora dajati namreč prebivalstvu najlepši vzgled. A navzlic temu je zelo moderna žena, ki govori gladko več evropskih jezikov, pozna dobro svetovno literaturo in sama pesnikuje ter pisateleuje. Živi v ostalem zelo sama zase v tistem krilu vladarske palače, kjer je bil prej harem. Sedanji nabob si ni vzel nobene druge ženske in tako ji je poslopje sami na razpolago. V družbo ne zahaja.

Zanima se pa zelo za delo svojega moža, ki pravi, da ima v njej svojega najboljšega svetovalca. Dodelil ji je poseben resor, namreč socialno skrbstvo, ki je v Rampurju skoraj na evropski višini.

Rampurski nabob hoče biti zelo moderen vladar, čeprav razpolaga absolutno z življenjem in smrtjo svojih podanikov. Hoče jih privesti na višjo kulturno stopnjo. Pri tem pa ne zavrača starih običajev. Diamant v nosu njegove žene je najboljši dokaz za to.

Dva diktatorja na beneškem Lidu

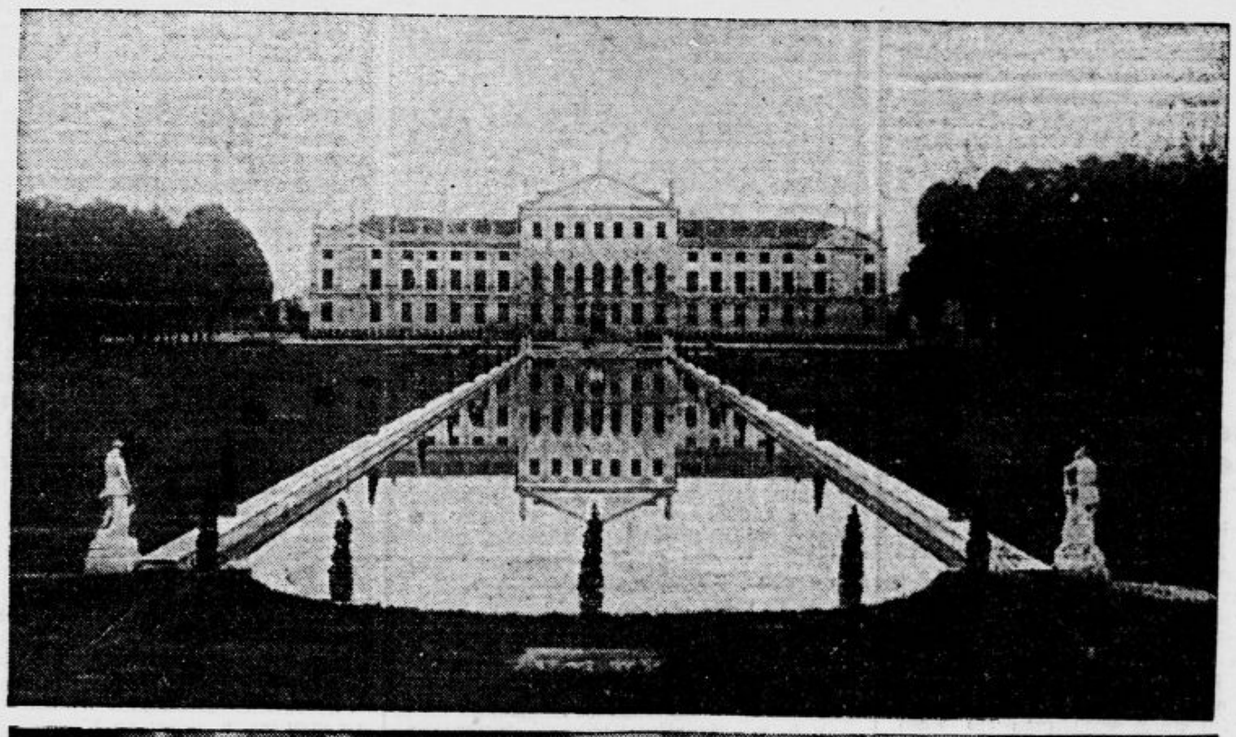

Zgoraj: Vila Stra pri Benetkah, nekoč last Napoleona Bonaparta, potem Franca Jožefa in zdaj italijanske vlade, kjer sta se Hitler in Mussolini razgovarjala o političnih vprašanjih, ki zanimajo njuni državi — Spodaj: Delifé italijanskih pilotov pred Hitlerjem po pristanku v Benetkah

Prvi interview v stratosferi

Znani asistent prof. Piccarda fizik Cosyns je te dni napravil nov poskusni vzlet v stratosfero in je vzel s seboj nekega ameriškega poročevalca. V višini 20.000 čevljev je Cosyns narekoval reporterju prvi interview v stratosferi. Američan je bil z razgovorom zadovoljen.

20. t. m. hoče vzleteti Cosyns s prostim stratostatom. Upa, da se mu bo ob tej priložnosti posrečilo dospeti v višino 55.000 čevljev. Cosyns je izdal ameriškemu poročevalcu tudi novico, da se pripravlja prof. Piccard v kratkem na podvig s stratostatom v Ameriki, kjer se bo po možnosti dvignil v višino 90.000 čevljev.

Nemščina v tirolskih šolah

Italijanska vlada je poslala šolskim vodstvom na južnem Tirolskem odlok, ki pravi, da ne smejo krajevni činitelji še nadalje preprečevati poduka nemškega jezika. Ta poduk pa mora imeti zaseben značaj in se ne sme vršiti javno. V zasebnih šolah in privatnih tečajih smejo podučevati nemški jezik usposobljeni učitelji ali učiteljice, ki imajo italijansko državljanstvo. Nemščina se sme predavati do štiri ure na teden.

23. otrok 72-letnega očeta

V neki italijanski vasici blizu Savonne se je rodil 72 letnemu kmetu Benniju 23. otrok. Benni je drugič oženjen, s prvo ženo je imel enajst otrok, druga mu je pravkar povila dvanajstega. Vsi živijo in so čvrsti in zdravi.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

ANEKDOTA

Venizelos, grški Pašić, se je pred leti pripeljal na francosko Riviero, da bi v miru preživel počitnice. Zvedavosti novinarjev pa se le ni mogel ubraniti. Že na postaji v Cannesu mu je neki reporter zastavil vprašanje, kaj meni, kako se bo razvijal evropski položaj. »Moja prerokovanja se navadno ne izpolnijo,« je dejal Venizelos vpraševalcu, »ampak samo zategadelj, ker jih povem šele takrat, ko so dogodki, ki se jih tičejo, že za nami.«

VSAK DAN ENA

Jastog

»Ta jastog ni svež!«

»Oprostite, to ni mogoče. Prispel je šele danes!«

»Verjamem samo, če se zlažete, da je prihrel sam.«

S P O R T

Važna reforma v našem nogometu

Po ostavki vse uprave JNS je minister za telesno vzgojo dr. Angjelinović imenoval nov upravni in nadzorni odbor — V upravnem odboru sta iz Ljubljane Miloš Rybař, dosedanji predsednik LNP in dr. St. Lapajne, predsednik SK Ilirije

Beograd, 18. junija AA. Minister za telesno vzgojo naroda dr. Grga Andjelinović je sprejel ostavko upravnega in nadzornega odbora jugoslovenskega nogometnega saveza in na njuno mesto imenoval nov upravni in nadzorni odbor. Novi upravni in nadzorni odbor sta sestavljena takole:

upravni odbor: predsednik Miodrag Filipović, predsednik okrožnega sodišča za mesto Beograd, I. podpredsednik dr. Fr. Šuklje, prof. in ravnatelj geološkega zavoda v Beogradu, II. podpredsednik Mata Miodragović, inženjer iz Beograda, III. podpredsednik Fabijan Kaliterna inženjer iz Splita, tajnik za zunanje zadeve Djordje Milovanović, uradnik Narodne banke, tajnik za notranje zadeve Miodrag Pavličević sodnik okrožnega sodišča za mesto Beograd, I. blagajnik Momčilo Kostić, šef odseka prometnega ministrstva, II. blagajnik Milenko Jovanović uradnik Narodne banke, Djuro Dupelj računski svetnik iz Zagreba, Ivo Ivačić, inženjer iz Splita, **dr. Stanko Lapajne, odvetnik iz Ljubljane**, Božidar Marković inženjer iz Beograda, Božidar Nedić, polkovnik v p. iz Beograda dr. Pero Pleša, odvetnik iz Zagreba, **dr. Miloš Rybař, uradnik Narodne banke v Ljubljani**, Boško Simonović inženjer iz Beograda, dr. Lujo Thaller, univ. prof. iz Zagreba, Božidar Todorović, tajnik finančnega ministrstva, Kosta Hadži, odvetnik iz Novega Sada, Veljko Čulić, odvetniški pripravnik iz Beograda, in Ivo Šušte, zasebni uradnik iz Beograda.

V nadzorni odbor so imenovani:

Milan Juranić uradnik Narodne banke iz Zagreba, Milan Iveša, odvetnik iz Kragujevca in Milan Petrović, šef oddelka ministrstva za telesno vzgojo.

Oba odbora imata nalogo da sporazumno z ministrstvom za telesno vzgojo naroda najkasneje do 1. septembra t. l. izvršita popolno reorganizacijo nogometnega sporta. Po izvršitvi te naloge bo novi odbor po odobritvi ministrstva za telesno vzgojo naroda najkasneje do 15. januarja 1935. izvedel volitve v redni upravni odbor za leto 1935. Upravni odbor bo izvolil tehnični odbor treh oseb za sestavo državnega moštva, dokler se ne uredi način izvolitve in funkcije zveznega kapetana v skladu z novo reorganizacijo.

Zadnja seja stare uprave

Beograd, 18. junija p. Snoči ob 8. bi se morala vršiti nenadoma napovedana seja upravnega odbora JNS. Ker je bila sklicana tako naglo, se niso mogli zbrati vsi člani odbora, tako da je bila odgodena za danes dopoldne. Pričela se je že davi ob 8. Prisotna je bila ogromna večina članov. Predsednik Boča Todorović je poročal, da je minister za telesno vzgojo dr. Grga Andjelinović zahteval, računajoč na sportno zavest odbora, naj uprava nogmetnega saveza zaradi poslednjih nesporazumov in nesoglasij poda ostavko. V zadevnem spisu so bile navedene tudi odredbe, ki jih namerava minister izdati za reorganizacijo našega nogmetnega sporta. Debata je trajala do 11. in je ostala brezuspešna. Tedaj so člani uprave zahtevali, naj jih sprejme minister sam. Sestanek z ministrom je trajal do 12.15. Po sestanku so imeli člani upravnega odbora JNS v ministrstvu sejo, na kateri so podali kolektivno ostavko. Popoldne ob 17. je minister dr. Andjelinović imenoval novi upravni in nadzorni odbor.

Ob 19. je minister Andjelinović sprejel sportne referente posameznih listov in jim dal daljše izjave o nagibih za to nenadno izpremembo v vodstvu našega nogometnega sporta in o nalogah obeh novih odborov.

Plavalna tekma v Radovljici

Idilično kopališče na Obli gorici v Radovljici je bilo v nedeljo popoldne pozorišče drugega letošnjega nastopa plavačev naše Ilirije.

V prvih, komaj vidnih, vendar že dovolj jasno začrtanih obrisih se že kažejo rezultati udejstvovanja novega plavalnega trenerja Ilirije Diebolda. Bogati material, ki ga je v teku let izbral prejšnji trener Ulaga, se bolj in bolj oblikuje. Nedeljsko tekmovanje v Radovljici je s pomočjo Ilirije izvedel in organiziral novoosnovani SK Radovljica, ki ima v bivšem ilirijanu Joži Sekovaniću marljivega, pa tudi vsestransko verziranega in rutiniranega delavca. Udeležilo se ga je okrog 40 članov Ilirije in pa šest domačinov. Vse točke so bile prav dobro zasedene in so rezultati kljub odsotnosti najboljših plavačev Ilirije (Lampretova, Fritsch, Lavrenčič, Michalek, Kramar itd.) skoro več kot dobri. Tekmovanja so bila v naslednjih disciplinah:

50 m prsno za domačine. Prvi je prišel na cilj v lepem stilu in razmeroma dobrem času Rotar, ki je rabil za progo 43.4 sekunde. Sledita mu Magušar v 45.2 in Baebler v 45.4 sek. Izven konkurence sta sodelovala ilirijanska subjuniorja Gjuran in Biber, ki pa sta mogla zasesti le četrto in peto mesto.

50 m prsno za dame - domačinke. Kot plavačica prav znatnega formata se je pokazala Mulejeva, ki je zasedla prvo mesto v 51.6 sek. Sledita Trillerjeva v 57 sek. in Ovtaševski.

50 m prosto — I. skupina: Favorita Fuxa je gladko odpravil Sernec, oba pa je v izvrstnem času premagal dobro razpoloženi šestnajstletni junior Lenard. V spodnjem delu je mlajšemu Močniku uspelo, plasirati se pred prav dobrim Žižo: 1. Lenard 29.6, 2. Sernec 30.8, 3. Fux 31.6, 4. Močnik II., 5. Žiža, 6. Močnik I.

50 m prosto — II. skupina je prinesla presenečenje, ker se je mogla naša prvakinja Groschlova, ki je startala med drugo garnituro, z dosti slabim časom plasirati šele na četrto mesto. Vsekakor je to posledica dejstva, da je startala kot rekonvalescent po skoraj dvajsetdnevnem premoru prvič in s še nezaceljivo rano na nogi. 1. Demonte 33.6, 2. Kurnik 35.2, 3. Watzke 36.4, 4. Groschel, 5. Skapin.

200 m prsno: V soloplavanju je državni prvak Hribar dosegel prav dober čas 3:09.9.

100 m hrbtno: V zanimivi borbi med »germania« - stilom in crawlom je slednji z malenkostno razliko 1 zmagal i podlegel — drugoplasirani Otruba je z »germanio« bil juniorjema Tavzesu in Schellu enakovreden nasprotnik: 1. Tavzes 1:31.6, 2. Otruba 1:32.2, 3. Schell 1:32.6, 4. Polajnar.

100 m prsno: Retuniranemu Jamniku je jedva uspelo obračunati z Binderjem, ki obeta postati odličen prsni plavač. Tudi tretje plasirani Miklič napreduje od dne do dne: 1. Jamnik 1:33.2, 2. Binder 1:34.2, 3. Miklič 1:38.6, 4. Čadež, 5. Turner, 6. Skaberne Br.

Skoki: Propagandne skoke z deske so z nepričakovano eksaktnostjo izvajali Paumgartnova in juniorji Gjuran, Keržan, Pribošek in Šega z državnim prvakom Ziherlom na čelu, z 10 m platforme pa so pokazali svoje temeljito znanje renomirani skakači Ilirije Trost, Ziherl in Strnad.

Stafeta 5×50 m prosto je bila na zaključku tekmovanja. Startali sta dve ekipi Ilirije, sestavljeni iz tekmovalcev vsen kategorij. Zmagala je postava: Bradačeva, Jamnik, Žiža, Diebold, Fux v času 2:44. Sekundo kasneje je prišla na cilj druga stafeta v postavi Groschelova, Demonte, Tavzes, Sernec, Lenard. Na prvih treh progah je bila borba povsem izenačena, šele izvrstni Diebold, ki je ob tej priliki opravičil svoj sloves sprintnerja najboljših kvalitet, je odločil zmago.

Po končani prireditvi se je na kopališču vršila prijetna in intimna zabava vse do večernih ur.

Ustanovi občni zbor Slalom kluba 34. Drevi ob 20. bo v zeleni dvorani hotela Union ustanovni občni zbor Slalom kluba 34. Program tega mladega kluba je zlasti zanimiv tudi za starše, zato so razen vseh sportnikov vabljeni tudi njihovi roditelji in tudi oni, katerih otroci se dosedaj še niso udejstvovali v sportu.

Mednarodna avtomobilska vožnja

Letos gre proga preko Jugoslavije, in sicer Sušaka, Zagreba in Ljubljane

Nemški, francoski in švicarski avtoklubi bodo priredili od 7. do 12. avgusta mednarodno alpsko vožnjo za avtomobile, izdelane v serijah. Ti avtomobili so morali biti izdelani pred 1. majem in biti v prodaji do 1. avgusta, in sicer najmanj 100 vozil prijavljene tipe.

Proga bo vodila od Nice preko Aix les Bainsa, Interlakena, St. Moritza, Benetk, Sušaka, Zagreba, Ljubljane in Kranjske gore do Münchena ter bo merila v celoti 2.880 km. Tekmovalci bodo vozili zadnjo etapo od Zagreba preko Ljubljane do državne meje na Podkorenu (617 km) dne 12. avgusta. Za dirko je določena najvišja brzina od 42 do 52 km na uro z izjemo tretje etape, kjer bodo vozili povprečno samo 35 do 42 km na uro. Vsak prijavljeni avtomobil mora imeti po dva vozača brez sopotnikov.

Prijave avtomobilov, ki so registrirani v naši državi, sprejema zagrebška sekcija Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije na Zrinjskega trgu 19 do vključno 10. julija t. l. Prijavnina znaša 100 švic. zlatih frankov za vozilo. Podrobnejše informacije daje tajništvo omenjene sekcije neposredno ali pa s posredovanjem ostalih sekcij.

Veslaška tekma na Dravi

Mariborski veslaški klub priredi v začetku avgusta t. l. v okviru »Mariborskega tedna« veliko mednarodno veslaško tekmo na Dravi, in sicer na treh različnih progah.

Zaradi izdatne propagande zdravega in lepega veslaškega sporta ter zadovoljivega uspeha te naše prve velike prireditve vabi mariborski veslaški klub k sodelovanju vse veslače in prijatelje vodnega sporta, člane vseh mariborskih društev, posebno pa mladino. Veslači z lastnimi čolni naj se nemudoma prijavijo prireditelju ter naj navedejo velikost in število sedežev v čolnu ter imena tekmovalcev. Vsem veslačem tekmovalcem in začetnikom brez lastnega čolna pa klub posodi za skupne vaje, izlete in tekme za majhno odškodnino prvovrstne eno in dvosedežne sportne čolne.

Prva velika mednarodna veslaška tekma v Mariboru naj bo viden dokaz napredka vodnega sporta v Mariboru. Prijave tekmovalcev je treba oddati najkasneje do 24. junija t. l. v sportni trgovini B. Divjaka na Glavnem trgu. Sestava tekmovalnih oddelkov: mladinski, damski, gospodje in mešani pari, in pričetek skupne veslaške tekmovalne vežbe pred tehnič. vodstvom MVK bo v nedeljo 24. t. m. na klubskem zbirališču v »Dravskem kopališču Käfer«. Podrobni razpored prireditev bomo še objavili.

V nekaj vrstah. Na nedeljskem občnem zboru ljubljanske sekcije ZNS, ki je bila precej burna in je trajala precej več kot običajno, je bil izvoljen nov odbor, in sicer za načelnika Ante Schneller, za tajnika Mirko Pevalek, za blagajnika Viktor Cimperman ter za odbornika Ciril Vidic in Stane Deržaj. V nadzornem odboru so Evgen Betetto, Janko Wagner in Lojze Mahkovec. — V prvenstveni tekmi med Reko in Domžalami v Domžalah je zmagala Reka z 8:3. — Italija je zmagala v meddržavni lahkoatletski tekmi nad Švico z 91:66 točkami. — V evropskem predfinalu za Davisov pokal je zmagala Češkoslovaška nad Italijo s 3:2. V zadnjih dveh singlih je de Stefani zmagal nad Menzlom 0:6, 7:5, 6:2, 5:7, 6:3, Hecht pa nad Radom 6:2, 7:5, 6:2. V srečanju med Avstralijo in Francijo je par Crawford - Quist slavil zmago nad slovito dvojico Brugnon - Borotra (6:0, 6:4, 5:7, 3:6, 6:3), tako da vodi zdaj Avtralija z 2:1.

Kolesarske in motociklistične dirke »Peruna«. Preteklo nedeljo je priredil klub slovenskih kolesarjev in motociklistov Perun v Mariboru kolesarske in motociklistične dirke na progi Maribor - Sv. Lenart. Kolesarji, 17 po številu, so startali ob 14. izpred gostilne »Pri grozdu« na Aleksandrovi cesti. 22 km dolgo progo je prevozil kot prvi Evald Komperšek (Perun, Pesnica) v času 47 minut; 2. je bil Ignac Šket (Perun, Pesnica), 3. Maks Korošec (Perun, Pesnica). Morociklisti so startali pri odcepu banovinske ceste Pesnica - Sv. Lenart. Startalo je vsega 20 motocikilstov, članov »Peruna«. V posameznih kategorijah so bili rezultati naslednji: kategorija A, motorci do 250 ccm: 1. Alfonz Vresnik (brez vožnje). Kategorija B, motorji do 400 ccm: 1. Ivo Žgur v času 10.04, 2. Ferdo Ledvinka 11.21, 3. Alfonz Vresnik 12.06 Kategorija C, motorji do 500 ccm: 1. Ivo Žgur 10.25, 2. Blaž Železnik 10.32, 3. Rudolf Welle 11 minut. Kategorija D, motorji do 750 ccm s prikolico: 1. Matija Višer 13.17, 2. Peter Lüty 16.09. Organizacija prireditev je bila vzorna. Dirke so se končale brez večjih nezgod. Dirkam je prisostvovalo mnogo gledalcev, med njimi tudi sreski načelnik g. dr. Senekovič. Najboljši čas dneva je dosegel Ivo Žgur (90 km), ki je dobil kot nagrado lep pokal predsednika Jugoslov. Moto saveza g. Funka.

Olimpijski večer mariborskih sportnikov. Preteklo soboto je priredil krajevni olimpijski odbor pri »Orlu« intimni sportni večer, na katerem je razdelil podpredsednik mariborskega olimpijskega odbora sreski načelnik g. Milan Makar klubom, ki so sodelovali na olimpijskem dnevu plakete, zmagovalnim klubom pa kolajne.

Kolesarska dirka za prvenstvo mariborskega kolesarskega podsaveza bo 1. julija na progi Maribor - Fram - Račje - Hajdina - Ptuj - Sv. Urban - Sv. Bolfenk - Sv. Lenart - Maribor (75 km). Start bo ob 7. pri mestnem vodovodu na Tržaški cesti, cilj pa v Tomšičevem drevoredu. Pravico starta imajo vsi, v koturaškem savezu verificirani vozači skupine A in B. Prijave sprejema mariborski kolesarski podsavez.

Službene objave LNP. (Nadaljevanje sej p. o. dne 13. t. m.) Verifikacije igralcev: s pravico takojšnjega nastopa za Atletike Veličko Andjić; za Maribor Franjo Dragaš; s pravico nastopa 23. t. m. za Disk Nikola Stokanović; za Korotan — Ljubljana Marijan Purkart; za Korotan — Kranj Jože Senica; za ČSK Janko Herman. — Čita se za Slogo — Ljubljana Jovo Rica, verifikacija sledi po postopku po § 7 uputstva. — Črtajo se iz seznama verificiranih igralcev: Franc Zupanc, Rudolf Ručman, oba Domžale, Ljudevit Kolmanič, Gradjanski. — Verifikacije prvenstvenih tekem: Domžale : Sloga 6 : 5, Grafika : Reka 6 : 2, Sloga : Disk 5 : 1, Slovan : Mars 1 : 1, Zagorje : Sloga 2 : 2, Jadran : Korotan 2 : 0, Elan : Krški sk 7 : 2, Gradjanski : Panonija 12 : 0, Zalog : Domžale 2 : 2, Mura : Svoboda 5 : 1, Svoboda : Disk 1 : 0, Krški sk : Sava 5 : 2, Gradjanski : Ptuj 5 : 3. Atletiki : Laško 3 : 0 p. f. — Novak s. r.

Zbor lahkoatletskih sodnikov, Ljubljana. (Službeno). Seja zbora, ki je bila določena za ponedeljek zvečer, se je morala zaradi nujnih tehničnih zadržkov odgoditi na četrtek 21. tega meseca ob isti, t. j. pol 21, zvečer pri Slamiču. Zaradi važnega dnevnega reda (drž. žensko prvenstvo, razmere v sodniškem zboru) so vsi gg. odborniki nujno in brez izjeme vezani na udeležbo. — Vsi savezni sodniki, ki bodo določeni v jury za sobotno in nedeljsko tekmovanje za žen. drž. prvenstvo, naj se tega gotovo udeleže, sicer bo odbor prisiljen postopati po določilih poslovnika. Kdor od sodnikov ne bi mogel sodelovati iz tehtnih razlogov, naj to že v naprej javi zboru (zadevna opravičila je treba pustiti najkasneje do četrtka zvečer pri blagajni kavarne »Evropa«).

ŽSK Hermes (uprava igrišča). Danes ob 20.30 seja odbora upr. igrišča pri Kočarju. — **(Moto-sekcija).** Vse amaterje, ki so fotografirali na naši nedeljski moto-dirki, najvljudneje prosimo, da nam pošljete po 1 do 2 kopiji za naš arhiv na naslov »Spectrum«, Ljubljana VII, poštni predal.

Iz življenja na deželi

Iz Škofje Loke

šl— Škofjeloške komunalne zadeve. V četrtek je bil kooptiran v upravni odbor Mestne hranilnice g. Franc Debeljak, nakar je občinski odbor sklepal zelo obsežno o občinskih statutih za občinske uslužbence. Po sprejetju statutov se je govorilo ponovno o nakupu škropilnega avta in se bodo proučile še nekatere nove ponudbe. Pri slučajnostih se je sklepalo glede prodaje stare šole in o oprostitvi banovinske mlekarske šole od plačevanja občinskih trošarin. Ko je še predsednik sporočil, da bodo predvidene in od občinskega odbora sklenjene trošarine potrjene tudi od oblastev, je bila seja zaključena.

šl— Adaptacija prostorov za vselitev pošte v Kapucinsko predmestje v Balantovo hišo je končana. Novi prostori bodo znatno bolje ustrezali zavoljo prostornosti, lege in higiene, čeprav ne moremo tajiti, da je predmestje za meščane Mestnega trga res malo od rok. V novih prostorih bodo poštni poslovni oddelki znatno bolj ločeni, telefonska govorilnica pa bo popolnoma izolirana.

Iz Kranja

r— *V nedeljo 24. t. m.* avtobusni izlet na Koroško, prijave v trafiki Komatar nasproti hotela »Stare pošte«, Kranj.

Iz Tržiča

č— *V nedeljo 24. t. m. avtobusni izlet* na Koroško, prijave Goričan Josip, Tržič.

Iz Trbovelj

t— **Delavski shod.** V četrtek popoldne bi se imel vršiti v Delavskem domu protestni shod proti nakanam delodajalcev, ki se trudijo, da bi dosegli poslabšanje obrtnega zakona. Shod pa je bil tako slabo obiskan, da se ni mogel vršiti. Takih stvari bi se ne smelo gledati skozi politična očala, temveč bi bil potreben složen nastop vseh prizadetih. Predlagano poslabšanje obrtnega zakona bi pomenilo v socialni zakonodaji korak za 50 let nazaj.

t— **Epidemija griže se še vedno širi.** Obolelo je več otrok, pa tudi odraslih se že loteva. Treba je velike previdnosti, da se bolezen ne razširi, kakor svoječasno tifus, ki je zahteval veliko žrtev. Predvsem je treba obračati paznost na snago. Ker se sedaj uživa mnogo sadja, naj se gleda na to, da pride na trg samo zrelo sadje, ki ga je treba pred uživanjem dobro oprati. Ravno tako tudi zelenjavo.

Iz Hrastnika

h— **Spored koncerta Glasbenega društva v Sokolskem domu** je bil namenjen za radijski prenos dne 15. t. m. Ker pa je radio postaja to prepozno javila Glasbenemu društvu in ker je nevarno obolela neka članica društvenega orkestra, so bili prireditelji primorani odpovedati prenos, ki pa pride na vrsto enkrat v jeseni.

h— **Sokolski nastop,** ki je bil določen za nedeljo 24. t. m., je preložen, ker so se več nedelj zaporedoma vršili sokolski nastopi v okoliških krajih. Dan nastopa bo pravočasno objavljen.

h— **V steklarni** je bilo zaradi pomanjkanja dela odpuščenih okrog 120 steklarjev, pomočnikov in drugih pomožnih delavcev, tako da bo ostalo zaposlenih še 660 delavcev, ki pa bodo delali samo po 6 ur na dan. Vodstvo steklarne bo ugasnilo eno steklarsko peč-banjo in se bo delalo še na eni banji in eni peči na lonce.

Iz Ptuja

j— **Delavci in nameščenci za svoje pravice.** V petek je sklicala podružnica NSZ protestni shod proti poslabšanju obrtnega zakona. Shod se je vršil v dvorani gostilne »Pri slonu« pod predsedstvom predsednika NSZ g. Vadnala. Velika dvorana je bila polna delavstva in privatnih nameščencev. Na shodu sta podala obširno poročilo odposlanca iz Maribora gg. Bajt in Vojska.

j— **Nasilni postopači.** V Rogoznici pri Ptuju se je te dni pojavila družba postopačev, ki je nadlegovala vaščane. Tako so se potepuhi pojavili pred hišo posestnika Marina Franca ter ga pozvali, da jim izroči ves denar, če ga pa nima, naj takoj proda kravo in jim izroči izkupiček. Ker se je upiral, so ga vrgli na tla in pretepali. Možu je priskočila na pomoč njegova žena Ana, katero pa so postopači tudi pretepali z ročico. Vsa družba se je nato napotila k posestnici Ramšakovi, kjer so istotako zahtevali, da jim izroči denar. Ker jim denarja ni mogla dati, so ji razbili več šip ter polomili pred hišo vinsko trto. Od tam so se podali k posestnici Žitnikovi ter zahtevali, naj jim da jesti. Ker Žitnikova ni imela drugega pri rokah, jim je skuhala kavo in jih na miren način odpravila. Rokovnjači so obiskali tudi kočarico Golobovo ter tudi od nje zahtevali kavo. Ko jim je dala kruha in čebule, so vse zmetali preko strehe. Ko so hoteli z nasiljem nadaljevati po Dornavi, so jih zajeli orožniki iz Ptuja.

j— **Kino** predvaja v sredo in četrtek ob pol 21. film »Koncert v dvoje«.

Iz Prekmurja

pm— **Sokolskega nastopa ne bo.** Sokolsko društvo v Lendavi je nameravalo prirediti letni nastop, združen s 15letnico osvobojenja Prekmurja. Ta nastop in proslava pa se ne bosta vršila 24. junija, kakor je bilo napovedano, ampak je vse preloženo zaradi nastalih razmer na poznejši čas.

pm— **Konec procesa.** Znani prekmurski politični proces, v katerem je bilo obtoženih 11 županov, banovinski zdravnik dr. Klar in sreski načelnik dr. Trstenjak, je zbujal svoječasno mnogo zanimanja. To je bil doslej največji proces, ki ga je imelo sresko sodišče v Lendavi. Kakor znano, so obtoženci vložili priziv proti razsodbi tukajšnjega sodišča na okrožno sodišče v Mariboru. Te dni pa je izšla razsodba okrožnega sodišča, s katero se je vseh 13 obdolžencev spoznalo krivim in obsodilo.

*

VODICE. Dne 14. t. m. je priredila naša šola za učence obeh višjih razredov poučno ekskurzijo na ljubljansko letališče. Učencem je g. dr. Rape lepo raztolmačil delovanje in konstrukcijo letala. Imel pa je tudi verne poslušalce, kajti vsi so prvič videli velike zračne ptice iz bližine. Po poletu g. dr. Rapeta je bilo nekaj poletov nad letališčem za učence. To je bila senzacija za našo mladež. Saj so naši otroci prvi izmed vaščanov gledali iz letala na zemljo. Uspeh, za katerega ima g. šef centra vse zasluge, je velik, in srca naše mladine do te danes tako važne panoge tehnike so pridobljena. Čisto prav je, da kmetski otroci spoznajo moderne tehnične pridobitve in njih korist v gospodarstvu. — Tukajšnja strelska družina si je postavila v Povodu strelsko lopo. Redno streljanje se bo pričelo, ko bo strelišče povsem urejeno.

Kmetsko-sokolski dom v Sv. Juriju ob Taboru

Sv. Jurij ob Taboru, 17. junija

Agilna odbora sokolske čete ter društva kmetskih fantov in deklet v Sv. Juriju ob Taboru sta si nadela nalogo, da pričneta z zidanjem lastnega doma. Sokolska misel in ideja društva kmetskih fantov in deklet prodira vedno bolj med podeželje, zdrav duh se širi med doraščajočimi fanti in dekleti, a naloga odborov je, da se jim nudi streha, kjer se bodo mogli res telesno in duševno razvijati, da bodo vredni nalog ki jih čakajo. Pred par leti ne bi nihče veroval, da bo postala naša sokolska četa tako močna. Prijateljem Sokola in društvu Kmetskih fantov in deklet je že uspelo, da se z delom pričnejo. Društvi imata na razpolago brezplačno zemljišče. Vsem, ki so nam že in nam še bodo pomagali, bo mladi rod hvaležen, posebno, ker se dobro zaveda, da so bili tu nekoč gospodarji naši najhujši nasprotniki. Misel o potrebi lastnega doma je prodrla dovolj globoko nekoliko sredstev je že na razpolago, vendar je treba, da nam gredo na roko vsi, ki jim je ležeče na tem, da bo imela naša mladina v lastnem domu prilike za delo v procvit samega sebe in naroda.

Četa in društvo Kmetskih fantov in deklet se bosta te dni obrnila na vse prijatelje od katerih upata, da mu ne bodo odrekli pomoč. Vsak nekaj, vsi mnogo, in imeli bomo svoj dom. Prepričani smo, da nam bo tudi banska uprava priskočila na pomoč. Res da so danes težki časi, a ker je potreba mnogo večja, pri odboru, oblastih in posameznikih pa mnogo dobre volje, bomo gotovo kmalu brez občutnih žrtev postavili »Kmetsko-sokolski dom« v Sv. Juriju ob Taboru.

Na delo torej, vsak po svojih močeh!

Boj za pašnike kamniške korporacije

Kamnik, 18. junija

Lani smo poročali o zanimivi razpravi na Veliki planini, kjer so se sestali agrarni interesenti občin Nevlje, Mekinje, Bistričica, Županje njive in Stranje ter zastopniki pašniške zadruge in meščanske korporacije v svrho ugotovitve agrarnih objektov na posestvu kamniške meščanske korporacije. Zastopniki agrarnih interesentov so zahtevali razlastitev vseh planin in pašnikov, katere imajo v zakupu, sklicujoč se pri tem na zakon o likvidaciji agrarne reforme. Zahtevali so tudi, naj bi bili vsi razlaščeni planinski pašniki, ki se razprostirajo od Krvavca preko Sedla na Veliko planino, zvezani med seboj s širokimi pasovi, po katerih bi tekla pot. Uredile naj bi se tudi dogonske poti iz Kopišč.

Zastopniki korporacije so navajali svoje pomisleke in branili pravice kamniških meščanov, ki so lastniki teh pašnikov. Kamniška korporacija je agrarna skupina 194 članov, ki so povečini revni posestniki in poljedelci, saj je znano, da je Kamnik eno naših najrevnejših mest. Agrarna reforma hoče zdaj tem revnim posestnikom odvzeti njihove planinske pašnike in jih dati v last premožnejšim živinorejcem in pašniškim zadrugam.

Problem, ki ga je morala rešiti banska uprava, je bil precej težaven, z zanimanjem pa so vsi pričakovali končno odločitev v tej zadevi. Ta teden je banska uprava izdala končen odlok o utrditvi agrarnih objektov na posestvu meščanske korporacije, opirajoč se na člena 46 in 49 zakona o likvidaciji agrarne reforme. Poljedelska zemlja in gozdovi korporacije so izvzeti, ker ne presegajo po zakonu določenega maksimuma, pač pa se je določila za razlastitev zemlja, katero že uživajo agrarni interesenti. To so pašniki in planine Mokrica, Košutina, Dol, Konjščica, Rsenik in Sedlo v skupni izmeri 823 hektarov. Te pašnike uživa zdaj Pašna zadruga v Stranjah v obliki agrarnega zakupa.

Zadnjo besedo v tem vprašanju bo imelo kmetijsko ministrstvo, na katerega so zdaj napravili ugovore proti tej odločitvi korporacija in agrarni interesenti.

Radio

Torek, 19. junija.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: O zaščiti Ljubljane proti zračnim napadom (dr. Ahčin Marjan). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Otroški kotiček (Mirko Kunčič). — 18.30: Slavni pevci v reproducirani glasbi. — 19: Sokolsko predavanje. — 19.30: Pri Ohridskem jezeru (Vladimir Regally). — 20: Pevski koncert »Lire« iz Kamnika. — 20.45: Radio orkester. — 22.10: Čas, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 20. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Komorna glasba radio kvinteta. — 18.30: O verstvih (Fr. Teseglav). — 19: Radio orkester. — 19.30: Literarna ura: Revijalni knjižni pregled (Podbevšek). — 20: Vokalni koncert Roberta Primožiča s spremljevanjem radio orkestra. — 20.45: Gdč. Jadviga Poženelova, izvaja Franckove klavirske variacije s spremljevanjem radio orkestra. — 21.15: Slovenski vokalni kvintet. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 17: Plošče. — 19.30: Narodne pesmi. — 20: Simfoničen koncert. — 22: Plošče, ciganska godba. — **ZAGREB** 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.15: Plesna glasba. — **PRAGA** 19.10: Mladinski koncert. — 19.50: Plesna glasba. — 20.45: Operni večer. — 22.20: Plošče. — **BRNO** 19.35: Stare pesmi. — 19.15: Plesna glasba. — 20.45: Program iz Prage. — **VARŠAVA** 19.15: Klavirske skladbe. — 20.15: Lahka glasba. — 21: Vojaška godba. — 21.15: Odlomki iz oper. — 22.15: Godba za ples. — **DUNAJ** 12: Orkester. — 16.10: Pevska ura. — 17.10: Lahka godba. — 19.55: Operni večer. — 22.15: Kresni večer. — 22.40: Lahka in plesna glasba. — **BERLIN** 19: Mladi skladatelji. — 20.15: Kresni večer 1934. — 21: Iz zgodovine rož. — 22.20: Podoknica. — 24: Mešan program. — **KOENIGSBERG** 20.15: Program kakor v Berlinu. — 21: Plesni večer. — 22.45: Godba na pihala. — **MUEHLACKER** 20.15: Program kakor v Berlinu. — 21: Pfitznerjeva glasba. — 23: Orkester. — 24: Nočni koncert. — **BUDIMPEŠTA** 17: Lahka glasba. — 18.30: Violinski koncert. — 20.15: Operni večer. — 22.35: Lahka in plesna glasba. — **RIM** 17: Vokalen in instrumentalen koncert. — 22.45: Beethovnova glasba. — 22: Ples.

ZA ČRNE PRIŠČE

in nečiste čire (karbunculus, furunculus). O delovanju »Fitonina« pravi dr. J. N.: Z »Fitoninom« ima sam sijajne in nepričakovane uspehe. Pri nekem bolniku s karbunculusom (nečistim čirom) se je stanje bolnika, ko so se že pokazali znaki zastrupljenja, izredno popravilo že tretji dan po uporabi »Fitonina«, a v 15 dneh je pri zdravljenju z »Fitoninom« ozdravel popolnoma. Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po pošti dve steklenici po povzetju Din 50.—. Poučno knjižico št. 14 vam pošlje brezplačno »Fiton«, dr. z o. z., Zagreb 1-78.
(Reg. pod br. 1281 od 28. VII. 1933.)

10 ŽENITVENIH PONUDB

v enem mesecu

Zakaj se moški zaljubljajo v to dekle?

Gospodična X je dobila pretekli mesec ženitvene ponudbe od desetorice odličnih mladih ljudi. Ob razgovoru je dejala gospodična X tole: »Jaz sem prodajalka v modni trgovini. Mislim, da je edini vzrok tolikih snubitev, ker sem vedno posvečala veliko pozornost svoji polti. Odkrila sem, da navaden puder suši kožo ter jo napravi raskavo, grdo in pegasto. Zaradi tega uporabljam puder Tokalon, ki je zmešan s smetanovo peno. Ne samo, da ta puder ublažuje, varuje in olepšava kožo, temveč mi daje tudi divno polt, ki ostane sveža in prekrasna. In res, nekaj mojih oboževalcev mi je priznalo, da jih je očarala moja sveža in mladostna polt.«

Pena smetane, zmešana na znanstven način s pudrom Tokalon, ne prepreči samo, da bi puder sušil kožo, marveč deluje tako, da ostane puder pripojen na koži tudi v vetru ali deževju in celo med plesom v najbolj razgreti plesni dvorani. Puder Tokalon daje prekrasno polt, ki jo obožavajo vsi moški.

L. Wolff: 25

Garragan

Roman

»Da,« je odvrnil, jezeč se nad svojo prijenljivostjo.

»Čakala vas bom točno ob osmih na trgu Viktorije-Lujize, na vogalu Monakovske ceste. Ste razumeli?«

»Razumel.«

»Torej do svidenja.«

»Do svidenja.«

Garragan je občutil grozeče snidenje z Nikolino, ki je bil preneroden, da bi se ga bil ognil, kakor motnjo svojega ravnotežja. Zlovoljno se je preoblekel, se utogotil nad Ewedingovim začudenim obrazom, ko je sluga slišal, da gospod nocoj ne bo večerjal doma, jezno zapustil stanovanje, opazil na postaji podzemeljske železnice, da je pozabil hišni ključ, se vrnil in dospel šele ob četrt na devet na trg Viktorije-Lujize, ves osramočen in loveč se samo za upanje, da je Nikolina zdavnaj odšla.

A čudovita gospodična je še vedno čakala na dogovorjenem vogalu in niti ni kazala, da bi bila užaljena.

»Tisočkrat vas prosim odpuščanja, Nikolina —«

Smejé se mu je segla v besedo: »Na Nollendorfskem trgu vam je vlak ušel izpred nosu, jelite? Poznam to. A saj vidite, da sem kot stara Potsdamka ostala na postojanki. Zanesljivo sem vedela, da pridete.«

Kakor grešnik je stal pred njo. Stisnila mu je roko in vkliknila: »Dober večer, Jožef Garragan.«

»Dober večer, Nikolina.«

»In zdaj, visoki gospod, jo mahniva k večerji. Pokažem vam svojo stalno gostilno, kjer si samotno tolažim glad. Kaj pa hočem?« je reklo dekle in sramežljivo pobesilo oči. »Ali vam boksanje ugaja? V zadnjem trenutku sem namreč dobila od šefa dve vstopnici za nocojšnji match — a midva bova rajši sedela v svoji topli bezničici, jelite? Pojdiva, Garragan.«

Stopila sta v majhno, čudno zgrajeno dvorano, ki je bila videti sestavljena iz samih kotov. Na odru so sedeli trije stari godci, se delali umetniški tercet in igrali potpuri iz opere »Bela gospa«. Vendar je bil restoran čudno tih, nobena glasna beseda ni vzletela, komaj slišno so plavali natakarji sem ter tja.

Ko sta se z Garraganom vsedla v kot in naročila jed, je Nikolina vprašala: »Nu, kako vam ugaja moje zavetje? Ali ni zabavno? Kadar sedim tu in samevam, sem namreč edini stalni gost brez priveska in se časih kar glasno zasmejem, tako burkasto se mi zdi vse to.«

»Kako burkasto?«

»Prvič je tu neverjetno tiho, ker sedijo povsod samo zaljubljene dvojice in razmerja. Zaljubljene dvojice pa nikoli ne izpregovorijo na glas, ampak le šepečejo, kar se mi zdi neznansko pusto? Ali nimam prav?«

Garragan se je nasmehnil.

»Doslej nisem pazil na to, a zdaj, ko me opozarjate, se mi samemu zdi, da je šepetanje in šušljanje neločljivo od zaljubljencev, kadar sedijo v javnih lokalih.«

»Te sirote si neprestano pripovedujejo sladke skrivnosti. Grozota! Zmerom sama sladka skrivnost!«

»In drugič?«

»A, tako! Drugič pa muzika! Do mrtvega bi se ji smejala. Ti bratci igrajo same stare opere, ki jih živ krst več ne pozna. Jaz seveda tudi ne, odkar sem pa nekoč poslala natakarja vprašat, kakšno čudno reč igrajo, mi kapelnik iz hvaležnosti za moje zanimanje vsak večer napiše spored. Slišali boste ‚Zampo' in ‚Noč v Granadi', ‚Ciganko', ‚Puščavnikov zvonček', ‚Lukrecijo Borgijo', ‚Dinoro ali romanje v Ploermel' in druge take ljubke reči. Kakor na zdraviliškem koncertu v kakem majhnem kopališču. Te sorte godbo poznamo samo še pri nas. Zakaj se muzate?«

»Vaše opombe so tako zabavne, Nikolina.«

»Zabavne je dobra beseda. Obupne, morate reči. Mar mislite da se zabavam, ko sedim tukajle v kotu in poslušam plesnjive opere?«

»I, zakaj pa sedite tako sami?«

Pogledala ga je in srebnila požirek vina.

»Ali vprašujete to zares ali za šalo? Ne razumem vas popolnoma.«

»Zares, kakopak.«

»Tedaj vam tudi zares odgovorim. Ali naj sedim tu z ‚ženinom', ki mi bo nežno šepetal na uho: ‚Jeli, Nikolinica, kako krasna je solata iz morskih pajkov?' To je pri meni nemogoče. In zdaj me boste s svojo logiko najbrže vprašali: Zakaj se potem ne omožite? S kom, dragi Garragan? Ljudje iz naših krogov so tako obubožali, da si ne morejo privoščiti niti zavitka spodobnih cigaret, nikar žene. Z onimi drugimi, ki imajo denar, se pa ne menimo, ali, recimo, zdaj še ne. Saj je res, da smo prepadli, a naši živci se še upirajo temu strmoglavljenju v brezdno.«

Mahoma se je zasmejala.

»Zdaj lahko uživate opero ‚Car in tesar', dragi Garragan. V tej boste slišali lepo pesem: Nekdaj sem se igral z žezlom in krono.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Potniki

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnike za Maribor in za vse kraje dravske banovine sprejme takoj večja zavarovalnica. Ponudbe pod šifro »Zavarovalnica« na oglas. oddelek »Jutra«. 16206-5

2 agilna zastopnika za Ljubljano in okolico v vsakem večjem kraju sprejmem takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Prodajalec zaslužic«. 16543-5

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilje s večletno prakso sprejmemo takoj za stalno. Istotam sprejmem tudi učenko. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16228-1

Iščem strokovnjaka za izdelovanje (naravnega) malinovega soka, s prakso v večjem podjetju. Ponudbe na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana Aleksandrova cesta št. 2/I 16209-1

»Jazz Band« kapelo obstoječo iz 4 mož, s potrebnimi instrumenti iščem za sezono na Jadranu v Aleksandrovem. Reflektira se izključno na dijake. — Kupim pa, odnosno vzamem na posodo proti odškodnini klavir (Stutzflügel). Pojasnila in ponudbe sprejema »Hranilnica kmečkih občin« v Ljubljani — Miklošičeva cesta 19, do dne 21. junija 1934. 16544-1

Mlado natakarico lepe zunanjosti, iščem. — Ponudbe s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Štev. 3333«. 16534-1

Frizerko izurjeno v ondulaciji in enostavno moške stroke ali frizerja sprejme takoj brivski salon Hafner, Stražišče 49. 16529-1

Frizerko prvorazredno, z znanjem nemščine, sprejmem v sezijsko službo na Bledu. — Mesto dobi tudi vajenka. Ponudbe na salon »Mila«, Ljubljana, Tyrševa cesta 7 16545-1

Slaščičarja vajenega izdelovanja finega sladoleda, in močnega **fanta** čedne zunanjosti, z malo kavcijo, iščemo za morsko kopališče. — Takojšnje ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poštenjakovič«. 16550-1

Atelje Bazanella Selenburgova ulica št. 7/I sprejme takoj 1—2 samostojni pomočnici, za boljše delo. 16546-1

Boljšo postrežnico ki hoče in zna delati vsa gospodinjska dela, sprejmem za ves dan, proti mesečni plači 300 Din. Celovška cesta 14. 16551-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenca ki je z dobrim uspehom dovršil meščansko šolo ter je zdrav, krepak in poštenih staršev, sprejme trg. z mešanim blagom And. Elsbacher, Laško. 16309-44

Vajenko za modistovsko obrt takoj sprejme Ivanka Stegnar v Ljubljani, Stritarjeva ul. 9. Reflektira le na v Ljubljani stanujočo. 16562-44

Službe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Vrtnar s 15letno prakso, z dobrimi spričevali, išče službo za takoj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vrtnar«. 16247-2

Za gospodinjo bi šla k starejšemu samskemu gospodu ali vdovcu gospodična z dveletno hčerko, proti majhni plači. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Priljubljena«. 16565-2

Maserka dobro izvežbana, se priporoča. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16530-2

Agilen Jugoslovan 37 let star, diplomiran na francoski in amerikanski univerzi, prvovrsten organizator in trgovec, pozna 10 jezikov in vso Evropo, ter deloma severno Ameriko, išče primerno službo v Jugoslaviji ali tujini. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Izvrstne reference«. 16555-2

Prodam

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Nudimo Vam za majhen denar dobra **oblačila.**

A. Presker Ljubljana, Sv. Petra cesta 133

Košarske izdelke priznano lepo in čisto izdelane prodam po znižani ceni. Košarice in stojalčka za ročna dela, za cvetlice, za kruh za papir, ročne in kopalne torbice, vetne stole, za na balkon ali verando itd. — Naprodaj je tudi dobro ohranjen — **globok otroški voziček** za dvojčke. Fany Patik. Radovljica — graščina. 16158-6

Slike propast in vstajenje Srbije (Gegenbilder) ugodno prodam. Ogledati dnevno od 11. do 12. ure. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 16393-6

Otroški voziček globok, naprodaj na Bleiweisovi cesti 15/II, vrata XII. 16542-6

Avto, moto

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Motor BSA 350 prodam. Na ogled pri Iv. Kapelj, Sv. Petra 25. ta teden. — Istotam se kupi **prikolica** 16539-10

Motor Harley-Davidson, 750 ccm, popolnoma renoviran, naprodaj v avtomehanični delavnici na Gosposvetski c. št. 18 — Ljubljana. 16546-10

Kupim

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Drobljač (Schrotmühle) na ročni pogon — trdke Hofherr-Schrantz, kupi takoj uprava veleposestva dr. Ornige St. Janž na Drav. polju. 16095-7

Kapital

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Vlogo Celjske mest. hranilnice Din 11.236, prodam za 75 % gotovine. Ponudbe na naslov: Oder, Zagreb, Vlaška 125. 16224-16

Vlogo Novomeške hranilnice, od 20—30.000 Din, kupim proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Takojšnje plačilo 1934«. 16525-16

Vlogo 250.000 Din Ljubelj. mestne prodam proti gotovini. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Gotovina 1934«. 16549-16

Družabnika iščem za trinadstropno hišo v centru Maribora. Ponudbe na podruž. »Jutra« v Mariboru pod »Maribor«. 16554-16

Posojila dajemo na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov proti 9% obrestim letno. Ravno tako iste kupujemo in prodajamo. Hitro in točno poslovanje. Pučka štedionica, Zagreb. Naš zastopnik za dravsko banovino je: Zore Rudolf, Ljubljana, Gledališka ul. 12. Pismeni odgovor 3 Din v znamkah. 16465-16

Posest

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Vogalna parcela 800 m², vse udobnosti, južni kraj Ljubljane, naprodaj za knjižice Kmetske posojilnice. Pojasnila daje Martinec, Prule štev. 8. 16342-20

Hišo s trgovskimi, gostilniškimi, stanovanjskimi prostori, vrtom in gospodarskim poslopjem prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16559-20

Vrednote

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **ČERNE — juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radi selitve prodam nekaj komadov pohištva. Ogledati med 10. in 12. ter 3. in 5. uro. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 16537-12

Prehrana

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Usmiljena srca prosi krščanska mati, da bi vzela za svojo zdravo in srčkano, 6 mesecev staro deklico. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 16528-14

Pridelki

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Orehe, orehova jedrca in fižol na drobno in debelo ugodno nudi M. Geršak & Co., Prečna ulica 4. 16432-33

Les

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bukove plohe 80 in 100 mm, suhe, nežajmane, kupim. Ponudbe na naslov: Čepila, hotel Kajfež, Ljubljana. 16421-15

Lokali

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Restavracijo z bogatim inventarjem prodam v centru Zagreba. Lokal ima centralno kurjavo. Prijazen vrt, velik promet. Radi rodbinskih razmer zelo ugodna cena. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 15986-19

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Skladišče s parcelo ali brez iščem v najem v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »21« na oglasni oddelek »Jutra«. 16561-17

Gostiln. koncesijo za mesto Ljubljano vzamem takoj v najem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 16560-17

Stanovanje odda

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Enosob. stanovanje zračno in sončno, takoj oddam stranki brez otrok. Kodeljevo, Malejeva ulica št. 5. 16553-21

2 stanovanji trisobno v Vošnjakovi ul. št. 7/I, za julij, in trisobno v Spodnji Šiški, Mahkotova hiša, za avgust oddam. 16522-21

Enosob. stanovanje oddam s 1. ali 15. julijem v Sp. Šiški, Podjunska ul. št. 11. 16540-21

2 stanovanja dvosobna, s pritiklinami, v novi hiši, sončna lega, oddam v Mostah, Detelejeva 8. 16541-21

Enosob. stanovanje sončno, oddam na Rimski cesti 23. 16547-21

Enosob. stanovanje krasno, s pritiklinami odda Steiner P., Ljubljana, Opekarska c. 31. 16558-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Enosob. stanovanje iščem s 15. julijem. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Točen plačnik«. 16535-21/a

Sobo odda

Beseda 50 para. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Dve lepi sobi v novi hiši v Mednem št. 35 oddam letoviščarjem za kopalno sezijo. Vprašati: Koler, Medno št. 35. 16358-23

Sobico s posebnim vhodom, za 150 Din mesečno odda Kocmur v Kolezijski ulici št. 17. 16531-23

Opremljeno sobo sončno, s posebnim vhodom, parketom in električno oddam s 1. julijem proti nizki najemnini. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 16536-23

Sostanovalko z vso oskrbo sprejmem na Starem trgu št. 24/I. levo. 16521-23

Opremljeno sobo separirano, čisto in zračno, z elektriko, oddam na Emonski cesti 8/I, levo. 16564-23

Balkonsko sobo z modernim pohištvom, oddam na Miklošičevi cesti št. 19/III desno. 16557-23

Sobe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Prazno čisto sobo s posebnim vhodom, v centru mesta išče mirna gospodična za julij, event. avgust. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Strogo separiran vhod«. 16536-23/a

Ženitve

Beseda 2 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Gospodična simpatična, srčne kulture in dobra gospodinja, z Din 50.000 premoženja, želi tem potom znanja z dobrosrčnim gospodom v drž. službi, starim 52—58 let. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Uradnik 19. 6.« 16538-25

Izgubljeno

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poziv Dotične osebe, ki so v soboto 16. t. m. med 17. in ¼ 18. videle pobrati zlato zapestnico na Tyrševi cesti, prosim proti nagradi za naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Vse se zve«. 16563-28

RODITELJI!

Otroku, ki pohaja šolo, dajte, ako je slaboten, da použije vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »Energina«, za jačenje krvi, živcev in teka. Deca, ki redno jemlje »Energin«, ima dober tek in je odporna zoper vsa obolenja. »Energin« za jačenje krvi, živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako je slabotno. To je prehodna dekliška doba ko se mora vsako dekle okrepiti. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki je malokrven.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica Din 35.

Reg. S. br. 19147-33

Františkove Lázně

(Franzensbad) na Češkoslovaškem s svojimi na svetu edinstvenimi železomineralnimi blatnimi kopeljmi, z mnogimi mineralnimi in v koncentraciji stopnjevanimi kopeljmi vsebujočimi Glauberjevo sol zdravijo: protin, revmatizem, sečnokislo diatezo, ženske, srčne bolezni in bolezni presnove. Nedoseženi zdravilni uspehi. Najcenejše zdraviliščne in penzionske cene. Od 1. maja do srede oktobra. Pojasnila in prospekte daje uprava zdravilišča.

Dražba lesa in lovov

Zač. državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani, Stari trg 34-II. oddaja potom pismene ofertalne licitacije dne 7. julija 1934:

1. Iz razlaščenih gozdov v Kočevju, revirja Grčarice A. in Travnik ca. 3100 m³ bukove hlodovine, in ca. 5000 m³ jelove hlodovine.

2. Iz razlaščenih gozdov Turjak v Medvedici, Mačkovcu in Mokricu ca. 900 m³ posekanega iglastega lesa za hlode in trame, ca. 200 m³ bukove hlodovine in ca. 350 prm bukovih drv.

3. Samolastno lovišče v revirjih Log in Žetale pri Rogatcu v izmeri 1544 ha za dobo petih let v zakup.

Ponudbe je poslati na predpisanih vzorcih soglasno s pogoji, ki so na razpolago pri gornji upravi v Ljubljani. 5592

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET"

✝

Po kratki in mučni bolezni je včeraj zatisnil svoje oči v starosti 48. let naš dobri soprog, oče in stric, gospod

SIMON TIHEC

K večnemu počitku ga spremljamo danes, v torek ob 16. uri iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču.

Maribor, dne 18. junija 1934.

Marija, soproga; **Simon, Marica in Slavko,** otroci.

✝

Globoko potrti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je naš predobri stari oče, oče, brat, svak in stric, gospod

Alojzij Stiasny

kapetan v p.

danes boguvdano zapustil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 19. t. m. ob 16. uri izpred mrtvašnice splošne bolnice.

V Ljubljani, 17. junija 1934.

Žalujoče rodbine: STIASNY, BURNIK in POVH.

✝

Naš dragi mož, oče, ded in stric, gospod

Franc Knez

upokojenec in posestnik

je v ponedeljek, dne 18. t. m. ob ½2. uri zjutraj večkrat previden s tolažili svete vere v 75. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v torek, dne 19. t. m. ob 6. uri od hiše žalosti Rožna dolina IV-24 na viško pokopališče.

Rožna dolina, dne 18. junija 1934.

5591 **Žalujoči ostali.**

ZAHVALA

Vsem, ki so nam izrazili ob smrti naše skrbne in blage mame, stare mame, tete in tašče, gospe

ANE TIČAR

svoje sočutje na katerikoli način, se prisrčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni prijatelju dr. Rantu in gg. zdravnikom ter čč. sestram v splošni bolnici za požrtvovalno in trudapolno delo. Dalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter končno vsem, ki so jo ob tako slabem vremenu spremili prav do groba.

Ljubljana-Vrhnika, dne 18. junija 1934.

5590 **Žalujoči ostali.**

Ljuba Jurković:

(Ilustriral V. Mazi)

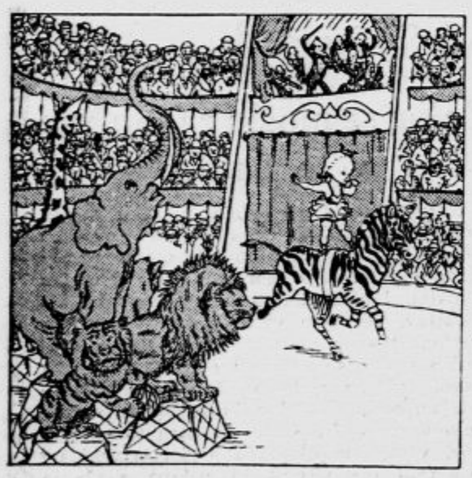

114

V cirkusu je imela vsak večer največji uspeh lepa mala Lili, ki so jo zaradi tega spet imenovali malo Kraljico noči. Najlepše jo je bilo gledati, kadar je plesala na zebri Kleopatri, med tem ko so se na sredi vse živali cirkuškega zverinjaka postavile v piramido.

Na križišču centruma Ljubljane oddamo za 1. avgust v I. nadstropju

komfortno stanovanje

obstoječe: iz 5 velikih sob in dveh kabinetov, primerno tudi za poslovne lokale za:

zdravnike
zobozdravnike
zavarovalnice
odvetnike
agenture
modne salone. 4740

Vprašati v oglasnem oddelku »Jutra«.

OFICIRSKA MENAŽA

3. vazduhoplovnog puka u Skoplju, izdaje se pod zakup na godinu dana počev od 1. avgusta 1934 g.

Javan izbor zakupaca na dan 20. jula 1934 godine pre podne. Bliža obaveštenja daje navedeni puk. 5620

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.